

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

175)

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

वर्धा जिल्हा

१९९४-९५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

३
क.स. कार्यालयीन उपयोगकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - वर्धा

१९२४ - २५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

नियोजन विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१९९४ - ९५

गुट्टी पत्रक

अ. क्र.	पृष्ठ क्रमांक	बाब/तक्ता क्रमांक	रकाना क्रमांक	शोळ क्रमांक	अनुषंग अल्पवट	गुट्टी/बरोबर
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
	<u>तक्ते</u>					
१.	११	१. ५	९	१	अल्पवट	३७
२.	११	१. ५	९	२	"	८
३.	११	१. ५	९	३	"	४५
४.	१३	१. ७	५	६	"	७
५.	१७	१. ९	५	१३	"	१३२४०
६.	२२	३. १	४	१२	"	९९७
७.	२५	३. १	१४	७	"	२६
८.	२५	३. १	१४	८	"	६
९.	२६	३. २	६	१२	"	११३२३
१०.	५३	३. १२	४	६	"	१५०

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९४-९५

कृटीक्षेत्रात जिल्हा - वर्धा.

क्र.सं.	बांध	परिमाण	वर्धा जिल्हा	महाराष्ट्र राजा
२		३	४	५

अ) प्राकृतिक स्थाना :

अ) भौगोलिक स्थान

१) उत्तर भागात	अंश	२०. १८ ते २१. २१ ^०	१६. ४ ते २२. १ ^०
२) पूर्व रेषात	अंश	८८. २० ते ८९. १५ ^०	८२. ६ ते ८०. ९ ^०

ब) हवामान [१९९४]

१९९०६

१) दिवसाचे तापमान	डिग्री सेल्सिअस	८. ९	२. ८
२) कमीत तापमान	डिग्री सेल्सिअस	४५. १	४८. ७
३) पर्जन्या [सरासरी] [१९९४]	मि. मि.	१३७९. ८	उ. ना.

क) प्रजासत्ताकीय विभाग [१९९४-९५]

१) तालुके	संख्या	८	३२५
२) पंचायत समिती	संख्या	८	२९७
३) महा नगरपालिका	संख्या	—	उ. ना.
४) ग्रामपंचायत विकास योजने	संख्या	७	
५) तालुके	संख्या	६	३३६
६) पंचायत [२४५] [१९९१]	संख्या	१३७९	४३०२५
१) निर्मन/ओताड	संख्या	४१२	२६१३
२) पत्तो अकलेली	संख्या	९६७	४०४१२
७) क्षेत्र [१९८१]	चौ. कि. मी.	६३१०	३०७७१३

द) प्रजासत्ताकीय संख्या [३१. ३. १९९५]

१) पंचायत समिती	संख्या	८	२९८
२) महा नगरपालिका	संख्या	—	१२
३) नगरपालिका	संख्या	६	२३२
४) कटक संघटे	संख्या	—	७
५) ग्रामपंचायती [गड ग्रामपंचायती धरुण]	संख्या	५०७	२७५५८
६) पोलिस स्टेशन [२१. ३. ९४]	संख्या	१६	८९३
७) पोलिस जॉन्स [१. ३. ९४]	संख्या	२१	१४६६

पुढे चालू...

लोकसंख्या [जनगणना १९९१]

	३	४	५
१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	७८४	४८३९६
२] नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	२८४	३०५४२
३] एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१०६८	७८९३७
४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	१५०	८७५८
५] अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१४.०४	११.०९
६] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	१६६	७३१८
७] अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१५.६८	९.२७
८] पुरुष	आकडे हजारात	५५१	४०८२६
९] स्त्रीया	आकडे हजारात	५१७	३८११२
१०] स्त्री पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषा मध्ये स्त्रीयांचे प्रमाण	९३९	९३४
११] ग्रामता	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या.	[१९८१] १६९	[१९९१] २५७
१२] साक्षरतेचे प्रमाण [१९९१]			
१] एकूण	टक्केवारी	६९.९५	६४.९
२] पुरुष	टक्केवारी	७८.३३	७६.६
३] स्त्रीया	टक्केवारी	६१.०२	५२.३
४] राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	क्रम संख्या	उ. ना.	उ. ना.
१३] कृषि [अस्थाई]		१९९३-९४	१९९४-९५
१] भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	६२९	३०७५८
२] जंगलव्यापृत क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्रांची टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	७०	५२७७
		[११.१३]	[१७.१५]

१	२	३	४	५
३] शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ] बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	१८		१२३०
ब] पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	१४		१७१६
एकूण [अ-ब]		३२		२९४६
४] पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
१] कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	४८		१३५९
२] झाडे घुड्याखालील जमीन	हजार हेक्टर	६		१९३
३] लागवडी योग्य परंतु पडीत जमीन	हजार हेक्टर	२८		९८९
५] पडीत जमीन				
१] चानू पड	हजार हेक्टर	१४		१०२३
२] इतर पड	हजार हेक्टर	९		१०५५
६] पिकाखालील क्षेत्र				
१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	४१३		१७८९७
२] हुतोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	१३		३५२१
३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	४२६		२१४१८
७] ओलित क्षेत्र				
१] निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	२१		२५२१
२] एकूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	१२०		३३०१
८] सहत्वाच्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र [अन्नधान्ये]				
९] वहीतधारण जमीन [कृषि गणना १९९०-९१][१९९०-९१]				१९९०-९१ अंतीम
१] २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या[००]	७९६		३२७४७
२] २ ते १० हेक्टर	संख्या[००]	२८२५		६०२४४
३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या[००]	५४५		१७०६

गुढे चालू.....

१	२	३	४	५
१०]	जमीन महसूल वसूली [१९९४-९५]	लाख रुपये	८.८४	६४१७
११]	जिल्हा परिषदांचा उपकर [१९९४-९५]	हजार रुपये	४५५	१६७७५०
१२]	पंचायत समित्यांचा उपकर [१९९४-९५]	हजार रुपये	उ. ना.	
[पांच] प्रगुतवर्धन [प्रगुगणना १९९२]			[१९९२]	[१९९२]
			[अस्थाई]	[अंतिम]
१]	प्रगुधन [स्कूल]	संख्या हजारत	६७३	३६३९३
२]	गाई व बैल	संख्या हजारत	४९९	१७४४१
३]	स्थी व रेडे	संख्या हजारत	५९	५४४७
४]	मेंढ्या	संख्या हजारत	७	१३०१५
५]	गेंढ्या	संख्या हजारत	१७८	
६]	कोबड्या व बदके	संख्या हजारत	३१८	३२१८७
[साठ] सहकार [१९९४-९५]				
१]	सहकारी संस्था	संख्या	१४५९	१३४४०१
२]	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	३९८	१९९७५
३]	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारत	१६२	८६५८
४]	सहकारी दुग्ध गावा संस्था	संख्या	३३९	१९३६२
५]	प्राथमिक कृषि पतसंस्थाची दिलेले कर्ज	रु. कोटीत	१३.२०	११८६
[सात] जलसिंचन [१९९४-९५ च्या अखेरपर्यंत]				
[पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र]				
१]	मोठे प्रकल्प	संख्या	—	३३
२]	सध्याचे प्रकल्प लाभक्षेत्र [१ व २ चे]	संख्या हजार हेक्टर	६ ६६	१७४ ८४००
३]	लघु प्रकल्प [राज्य क्षेत्र] लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	१२५ १६	१७०० —
४]	सिंचन विहीराखालील भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	१६	१३७७
[आठ] उद्योग [१९९२ अखेर]			[१९९४-९५]	[१९९४-९५]
				[अखेर]
१]	नोंदपिकृत कारखाने	संख्या	१६४	२८४०४
२]	नोंदपिकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेली]	संख्या	१४६	२४५४९
३]	सहकारी भाखर कारखान्यांची संख्या	संख्या	१	१५५
[चालू असलेले खाजगी धरून सप्टेंबर १९९५]				

क्र.	२	३	४	५
	४) तालुक्याची तालुकर पारसामानातील साखरेचे उत्पादन	हजार टन	७१	४५०४८
	५) वस्तु गिरव्याची संख्या वी. [३१. ३. २५]	संख्या	२	२२८
	६) वस्तु गिरव्या केलेली गाहरे व खेडी	संख्या	१३७२	३१४१३
	७) वस्तु गिरव्या झालेल्या गांवाची संख्या	संख्या	१३७२	उ. ना.
	८) वस्तु गिरव्या केलेले गुंफ संय	संख्या हजारात	३७ [२३-२४]	१२२१
	९) वस्तु गिरव्यात आलेली गोबर गैस संयत्रे स. [१२२४]	संख्या	१०३३१	[३१. ३. २५] [३१. ३. २२] ४१५०१२
	१) रग्णातले	संख्या	२	८२८
	२) खोळातले	संख्या	७३	१५८५
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	२७	१६२५
	४) प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	—	१६१
	१०) वस्तु गिरव्या [१२२४-२५]			
	१) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	२०१५	६१६८३
	२) प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या हजारात	१३०	११४७५
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या हजारात	४	२२४
	४) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे-प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	३७	३२
	११) मुख्य विद्यालय			
	१) मुख्य विद्यालय	संख्या	२१८	१३०४५
	२) प्राथमिक विद्यालय	संख्या हजारात	१३०	७२७१
	३) प्राथमिक विद्यालय	संख्या हजारात	४	२२१
	४) प्राथमिक विद्यालयाचे मुख्य प्राथमिक विद्यालय	संख्या हजारात	३२	३३
	१२) उच्च विद्यालय [१२२४-२५] [केंद्रीय व अति-यांत्रिकी वगळता]			[१२२४-२५]
	१) उच्च विद्यालय	संख्या	१६	१२८२
	२) उच्च विद्यालय	संख्या हजारात.	१८	८७५

१	२	३	४	५
१] प्रोट शिक्षण केन्द्र [१९९४-९५]				
१] प्रोट शिक्षण केन्द्रे [साक्षरता केंद्र]	संख्या	५५१		१८००
[साक्षरता केंद्रांची नवसाक्षर संख्या]	संख्या हजारत	३०		५६४४८
२] तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [१९९४-९५]				
औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	७		४११
१] शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	३		१८०
२] अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	४		२३१
३] शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	१०८४		६७५८४
४] पदवी अभ्यासक्रमा तांत्रिक संस्था व त्यांची प्रहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता.	संख्या	१		२२६
५] पदविका अभ्यास क्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची प्रहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता.	संख्या	उ. ना.		२३०२९
६] व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था [माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट] व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारत	उ. ना.		१२६
७] परिवहन आणि वायव्य [३१.३.९५]				
१] स्कूण रेल्वे मार्ग लांबी [३१.३.९५ अंतर]	कि. मी.	३९७		५४६१
२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे [अ] बायसाही	संख्या	६५०		२६१८२
[ब] हंगामी	संख्या	१७०		८६८२
३] स्कूण रस्त्यांची लांबी [मूळाला]	कि. मी.	३१५४		१८४८६१
४] राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि. मी.	१०७		२९५३
५] राज्य महामार्गांची लांबी	कि. मी.	५३२		३२९४७
६] महानगराच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	कि. मी.	५५२		४१६४२
७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	५६४		४१२४०
८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी.	कि. मी.	१३८५		६६०७२

१	२	३	४	५
[सोळा]	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम.</u>			
	१] दारिद्र्य रेषेखाली कुटुंब [१९८१]	संख्या	हजारात ५४	३४३४
	२] १९८२-८३ च्या सर्वेक्षणानुसार ९४-९५ अखेर जुने लाभार्थी	संख्या		
	नविन लाभार्थी	संख्या	१७३२७	१५९२२
		संख्या	३३३९	१८०७५५
[सतरा]	<u>रोजगार निर्मिती [१९९४-९५]</u>			
	अ] रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस	३.४८	९३८
		लाखात		
	ब] जधाहर ग्रामीण रोजगार योजना	मनुष्य दिवस	२१.४०	७५२
		लाखात		
[अठरा]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>		[३१.३.९४]	[३१.३.९४]
	आदिवासी करीता आराम शाळा	संख्या	६	६३२
	आदिवासी करीता आराम शाळा	विद्यार्थी	उ. ना.	१२५०४५
[एकोस]	<u>सातत्य गिरीसाठी कल्याणकारी योजना [१९९४-९५]</u>			
	अ] सागरसर्गिणीसाठी वस्तीगृहे	संख्या	५	१९२
	ब] वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	३७५	१२७९७
[एकविस]	<u>जिल्हा नियोजन [१९९४-९५]</u>			
	१] वार्षिक योजनेतील संपूर्ण तरतुद	रु. कोटीत	१३१.४०	१८८०.१७
	२] अनुषंगी भरून काढण्यासाठी तरतुद	रु. कोटीत	१८.३३	१६७.१०
[दोनविस]	<u>नागरी पुरवठा [१९९५]</u>		[१९९५]	[१९९५]
	१] रास्त भावाची दुकाने	संख्या	५३८	४१२८७
	२] पुरविलेले एकूण साठा अ] गहू	"०००" टन	६	११००
	ब] तांदूळ	"०००" टन	२	८५८
	३] मासिकीय सुवाते [३०.६.९५]	संख्या	१४ [डिसे९३]	१७८०
	४] साठवण्याची क्षमता [जून, ९५ अखेर]	"०००" टन	९ डिसे९३	१११८

टीप :- [१] उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- सर्वेक्षण व सांख्यिकी विभाग, तंत्रज्ञान महाशाखा, मुंबई.

भाग - १

स मा लो च न

१२२४ - २५

जिल्हा - वर्धा.

१. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

१.१ भौगोलिक स्थान :

वर्धा जिल्हा उत्तर अक्षांत २०^०-२८ ते २१^० - २१^० आणि पूर्व रेखांश ७८^०- ३० ते ७९^०- १५ चे दरम्यान आहे. या जिल्ह्याच्या दक्षिणेत व नैऋत्येस पवतागाळ, पूर्वेस व आग्नेयेस चंद्रपूर, उत्तरेस व उ्शान्येस नागपूर आणि पश्चिमेला अमरावती ह्या जिल्ह्यांच्या सीमा भिडलेल्या आहेत. अमरावती व पवतागाळ ह्या जिल्ह्यांच्या सीमा व वर्धा जिल्ह्याच्या सीमा वर्धा नदीने निश्चित केल्या आहेत.

१.२ क्षेत्र व प्रशासकीय विभाग.

वर्धा जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ६३१० चौ. कि.मी. म्हणजेच महाराष्ट्र राज्याच्या एकूण क्षेत्रफळाच्या २ टक्के स्वटे आहे. प्रशासकीय दृष्टीने वर्धा जिल्ह्याची वर्धा, आर्वी व हिंगणघाट यातील महसूल विभागात विभागणी करण्यांत आली होती परंतु १ मे १९८१ पासून महाराष्ट्रातील उर्वरित विभागाप्रमाणे पंचायत समितीचे क्षेत्र हा एक तालुका म्हणून वर्धा जिल्ह्याची पुनःरचना करण्यांत आली. त्या पुनःरचनेप्रमाणे आजमितीस या जिल्ह्याची १] वर्धा २] तेलु ३] चंद्रपूर ४] हिंगणघाट ५] देवळी ६] आर्वी ७] आष्टी ८] कारंजा या आठ तालुक्यांत विभागणी केली असून त्यांत ६ शहरे, ९६७ वस्ती असलेले गावे व ४१२ ओसाड गावे आहेत. ग्रामीण विकासासाठी एक जिल्हा परिषद व तिचे अंतर्गत आठ तालुकात समिती जिल्ह्यामध्ये कार्यरत आहेत. तसेच जिल्ह्यात ६ नगरपालिका आहेत, जिल्ह्या मुख्यालय वर्धा असून विभागीय मुख्यालय नागपूर आहे व ते वर्धे वडसुन ७६ कि.मी. अंतरावर आहे.

१.३ नैसर्गिक रचना

या जिल्ह्याच्या उत्तरेकडील उंचवटांचा प्रदेश हा तातमुडा पर्वताच्या दक्षिण बाजूला विखुरला असून त्यामध्ये आष्टी, कारंजा व आर्वी या तालुक्यांचा परिसर येतो. जिल्ह्याचा उर्वरित भाग मात्र वर्धा व देणा या दोन नद्यांच्या खोऱ्यांत समाविष्ट होतो.

१.४ भूगर्भीय रचना.

या जिल्ह्यातील बहुतेकक्षेत्रामध्ये दख्खन प्रास्तर लाव्हा वाहांचा समावेश आहे. हे लाव्हा वाह या क्षेत्रामध्ये एकूण ४०० मिटर जाडीचे आहेत. ही बाब जिल्ह्याच्या ईशान्ये भागातील निम्नतम भाग आणि उच्चतम भाग यांच्यातील समुद्र सपाटीपासूनच्या विचान उंचीतील फरकावरून निर्दानास येते. वाह्यामध्ये आढळून येणारे गाळचे तंत्र आणि लाल प्रस्तंभ, यामुळे प्रत्येक वाह एक दुसऱ्या पासून अलग ओळखणे व त्यांची विभागणी करणे साध्य झाले आहे.

प्रास्तवपूर्व गांधीवादींची क्रिया घडून येते. त्या उंचाखल
दुःशांमध्ये त्यांच्या पूर्वेकडील व दक्षिणेकडील क्षेत्रातील परिणामस्वरूप ती निध्यामुळे हे
वाह पतलेले दिसतात. अलीकडील अपवाद हे महात्वे करून वर्धा व उपनद्या वेणा, यशोदा,
धाम आणि मोथरा यांच्या काठावर अरुंद पट्यात आढळून येतात. यामुळे मुख्यतः चार
वाळू मोती आणि रेव यांचा समावेश आहे. वाळू व चालू केवळ नद्यांच्या पात्रात आढळतात
तर मात्ती आणि रेव हे काठावर आढळतात. तेलु व मोहणा यांच्या लगतच्या भागांत
अलीकडे वाउन्डर आढळून येतात.

१.५ नद्या
====

वर्धा नदी ही या जिल्ह्यातील महत्त्वाची नदी असून ती
मुलताई येथे सावुडा पर्वतातून उगम पावून या जिल्ह्याच्या उत्तर व पश्चिम तीमेवरून
वाहते या नदीच्या यशोदा, वर्धा व बाकली या मुख्य उपनद्या आहेत. दुसरी महत्त्वाची
नदी वेणा ही नागपूर जिल्ह्यातून व हिंगणघाट तहसील मधून वाहते यज्ञ सावणी ह्या
गावाजवळ वर्धा नदीला मिळते. तसेच बोर व धाम ह्या नद्या आर्वी तालुक्यामधून उगम
पावून समुद्रपूर तालुक्यातील मांडगाव येथे वेणा नदीला मिळतात. यशोदा नदी आर्वी
तहसील मधून उगम पावते व ती देवळी तालुक्यातून वाहत जावून पुढे वर्धा नदीला मिळते
पावसाळ्यामध्ये या नद्यांच्या पुरामुळे तीरावरील गावांना धोका असला तरी ह्या
नद्या उन्हाळ्यात मात्र कोरड्या असतात.

१.६ वने
====

वर्धा जिल्ह्याचे एकूण वनक्षेत्र ८७५ च. कि. मी. असून जिल्ह्याच्या
एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या जवळ जवळ १४% आहे हा वनभाग मुख्यत्वेकरून जिल्ह्याच्या उत्तरे-
कडील आर्वी, कारंजा, आष्टी व तेलु या चार तालुक्यातच मोठ्या प्रमाणावर सामाविष्ट आहे.
समुद्रपूर तालुक्यात थोड्या अधिक प्रमाणात वनाचे क्षेत्र आढळून येते.

१.७ हवामान व पर्जन्यमान.
=====

जिल्ह्यातील वर्धा केंद्राचे सन १९९७ मधील कमाल तापमान
४५.१ डिग्री सेल्सिअस व किमान तापमान ८.९ डिग्री सेल्सिअस आहे. येथील उन्हाळा त-
ट्ट्याचा हे सारखेच तीव्र असतात. सकाळ दिवशी तापमानात बराच चढ उतार होण्याचे
प्रमाण ही संपूर्ण वर्षभरात अनेकदा येतात. उन्हाळ्यातील सधिन्यात उष्यतेनंतर रात्रीच्या
पारठ्यांत होत जाणारे परिवर्तन हे विशेष करून लक्षणीय उरते. या जिल्ह्यामध्ये बहुतांशी
पाऊस जून ते सप्टेंबर या पावसाळ्याच्या सधिन्यात पडतो. या जिल्ह्याचे १९९४ मधील
सरासरी पर्जन्यमान १५५८.९ मि. मि. आहे.

१.८ जमीन व तिचे प्रकार

या जिल्ह्यात जमीन मुख्यतः चार प्रकारची आढळून येते उदा.
काळी-१, काळी-२, मुरमाळ, खरडी व बरडी यांची सुधदा मुख्यतः उथळ मध्यम व खोल अशा
भागात विभागणी करता येते. समुद्रपूर तालुक्याच्या पूर्वेकडील भाग, तेलु तालुक्याच्या उत्तर
शिनारा आणि कारंजा व आष्टी तालुक्यात उथळ प्रकारची जमीन आढळते.

तसेच हिंगणघाट व आर्वी तालुक्याचे पश्चिमेकडील काही भागात
मध्यम प्रकारची जमीन आढळून येते. वर्धा व वेणा नद्यांच्या काठावर सर्वत्र गाळाचे, पण काळा
जमिनीचे थर साचलेले असून ते कपाशीच्या पिकासाठी अत्यंत उपयुक्त आहे. मुरमाळ-१ व
मुरमाळ-२ या मुदाचे क्षेत्र जिल्ह्याच्या एकूण लागवडी खालील क्षेत्रावैकी ७४% व खरडी, बरडी
रेताळ ही १६% टक्के आहे. जमिनीतील पाण्याचा प्रवाह वाचवून तिकेडून ईशान्ये दिशेकडे
येते.

२. लोकसंख्या

२.१

जनगणना १९९१ नुसार लोकसंख्या

१९९१ चे जनगणनाप्रमाणे वर्धा जिल्ह्याची एकूण लोकसंख्या १०६७३५७ स्वकी आहे. त्यापैकी ५५०३७० पुरुष व ५१६९८७ स्त्रिया आहेत. सन १९८१ ते १९९१ या १० वर्षांमध्ये वर्धा जिल्ह्याची लोकसंख्या १५.२१% वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी ग्रामीण लोकसंख्या ७८३८४० अथून नागरी लोकसंख्या २८३५१७ स्वकी आहे.

२.२

लोकसंख्येची घनता.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार वर्धा जिल्ह्यातील लोकसंख्येच्या घनतेचे माप चौ. की. मी. मागे १६९ अथून तेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता २५६ व भारता साठी २६७ आहे. १९९१ च्या जनगणनेनुसार घनतेच्या प्रमाणाचे बाबतित महाराष्ट्र राज्यात वर्धा जिल्ह्याचा २५ क्रमांक आहे.

२.३

नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण.

जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये २६.५६% व ग्रामीण भागामध्ये ७३.४४% लोकसंख्या वास्तव्य करित आहे. याप्रमाणे नागरी भागातील एकूण लोकसंख्या २८३५१७ व ग्रामीण भागातील एकूण लोकसंख्या ७८३८४० असल्याची १९९१ चे जनगणनेपेक्षा निर्दर्शनास येते.

२.४

स्त्रि - पुरुष प्रमाण

१९९१ जनगणनेनुसार जिल्ह्यामध्ये दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण ९३९ अथून महाराष्ट्र राज्याच्या [९३४] तुलनेत जास्त आहे. ग्रामीण भागात हेच प्रमाण दर हजार पुरुषांमागे ९४१ तर नागरी भागात ९३० आहे.

२.५

अनुसूचित जाती व जमाती.

जिल्ह्यामध्ये १९९१ जनगणनेनुसार अनुसूचित जातीचे व अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या अनुक्रमे १४९९७५ व १६६३९१ अथून त्यांचे एकूण लोकसंख्येची प्रमाण अनुक्रमे १४.०५ टक्के व १५.५९ टक्के आहे. जिल्ह्यामध्ये १९८१ च्या जनगणनेच्या तुलनेत १९९१ जनगणने मध्ये अनुसूचित जातीमध्ये प्रचंड वाढ झाल्याचे दिसते.

२.६

लोकसंख्यात्मक मनुष्यवळ

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील कामगारांची संख्या एकूण लोकसंख्येच्या ४५.२२ टक्के स्वकी होती. तर १९९१ मध्ये जिल्ह्यातील कामगारांची संख्या ५३.२१ टक्के आहे. १९८१ - १९९१ या काळामध्ये जिल्ह्यातील कामगारसंख्येच्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे. जिल्ह्यातील एकूण कामगारांपैकी ७६ टक्के कामगार प्रारंभिक क्षेत्रामध्ये कार्यरत होती व तिच्याशी संलग्न असलेल्या कामगार गुंतलेले आहे.

२.७

वयोगटानुसार लोकसंख्येचे वर्गीकरण

०-१४ या वयोगटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९७१ या वर्षी २३.०७ टक्के होती ति १९८१ मध्ये ३८.२६ टक्के झाली तसेच १५-५९ या वयोगटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९७१ मध्ये ५०.४५ टक्के होती ति १९८१ मध्ये ५३.७८ टक्के झाली ६० व त्यापेक्षा जास्त वयोगटातील लोकसंख्येची टक्केवारी १९७१ मध्ये ६.९८ होती ती १९८१ मध्ये

७.८७ टक्के व वय अनिर्दिष्ट गंटाची ०.०९ टक्के स्पटी झाली. १९९१ च्या जनगणनेनुसार वयोगटानुसार लोकांखेरीज उपाय उपलब्ध झाली नाही. त्यामुळे वयोगटानुसार लोकांखेरीज वर्गीकरण केले जाय होत नाही.

२.८ साक्षरता

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यात एकूण ६३४४३४ लोक साक्षर आहेत त्यात पुरुष ३६६७१३ व स्त्रिया २६७७२१ आहेत. जिल्ह्यात एकूण लोकांखेरीज ५९.४४ टक्के लोकांखेरीज साक्षर म्हणून गणल्या गेली आहे. त्यात ७८.३२ टक्के पुरुष व ६१.०२ टक्के स्त्रिया साक्षर आहेत.

२.९ बाबरातील निवासी घरांची व कुटुंबाची लोकसंख्या

जिल्ह्यामध्ये बाबरातील निवासी घरांची संख्या १९९१ चे जनगणनेनुसार २११७१० स्पटी आहे. पैकी ७४.४१ टक्के ग्रामीण भागात व २५.५९ टक्के नागरी भागात आढळते. तसेच १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यामध्ये २२०३४८ कुटुंबे आहेत. पैकी ७४.७३ टक्के कुटुंबे ग्रामीण भागात व २५.२७ टक्के कुटुंबे नागरी भागात आहेत.

३. वृक्षे

जिल्ह्यातील एकूण वनक्षेत्र

वर्धा जिल्ह्यामध्ये एकूण वनाखालील क्षेत्रफळ [वनक्षेत्र] ८७५ चौ. कि.मी. असून ते जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रफळाच्या १४ टक्के आहे. या जिल्ह्यातील बहुतांशी वनभाग हा जिल्ह्याच्या उत्तरेकडील आर्वी, कारंजा, आंबेडी, वर्धा व सेतु या तहसीलमध्ये आहे. वनक्षेत्रांच्या एकूण क्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अद्वितीय असा ३ भागांमध्ये विभागणी होते. यापैकी अद्वितीय क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखी खाली तर राखीव आणि सुरक्षित क्षेत्र हे वन विभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वन व्याप्त क्षेत्राच्या क्षेत्रफळा ६० टक्के असून सुरक्षित वनक्षेत्र ३६ टक्के व अद्वितीय क्षेत्र हे फक्त ३ टक्के आहे. वन १९९४-९५ या आर्थिक वर्षात ४.८७४ हजार घनमीटर इतारती जवळ लाकडाचे उत्पादन झाले.

३.२

वनोत्पादन

आर्वी व दिगंणी परीक्षेत्रातील भागात उत्तम दर्जाचे सागवणी झाडाची वने आढळून येतात. सागवणी झाडासोबतच या जिल्ह्यामध्ये सागान्य पाने धांडडा, सालई, तेढु व मवई या जातीचे झाडे आहेत. या वनात, येन, ऊब, पस्त, मोड, बेहाडा, इत्यादी वनस्पतीचे उत्पादन होते. तसेच येथील वनक्षेत्रांनी मध्ये कस्तू, धोन्ड, कुशाम, मखेल आणि जेण या प्रमुख जातीचे गवत उगवते. वनात्याहनांमार्फत वन १९९४-९५ मध्ये ५८६.३६ लाख रुपये रक्कम उत्पन्न मिळाले. त्यापैकी इमारती व जवळ लाकडां मार्फत ४७५.७१ लाख रुपये प्राप्त झाले.

वन विकास कार्यक्रम

धुप जोराने आलेल्या वादळांच्या पाण्याचा निचरा व सुरक्षित जमिनीचे संरक्षण करण्याचे बाबतीत आणि जमिनीचा काल टिकवून घेतात सहाय्य करण्याचा बाबतीत जंगले महत्वाची कामगिरी बजावतात. त्या कुटुंबीने वनविकासा करता जिल्हा स्तरावर खालील योजना राबविली जाऊ शकते. [अ] मध्यवर्ती रोप बागची स्थापना [ब] निष्कृष्ट वनाचे पुनर्वनिकरण [क] वन लघुप योजना [ड] वन वन तसेच वन प्राणी व वनसर्प संरक्षण.

४. कृषी

=====

४.१

जमिनीचा वापर

जिल्ह्यातील १९८८-८९, १९९०-९१ व १९९३-९४ वर्षातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र अनुक्रमे ६२९ हजार हेक्टर इतके होते. त्यापैकी १९९३-९४ लागवडी लायक क्षेत्र ७६ टक्के, कायम गुरे चरण व इतर चराई जमिनी व खालील क्षेत्र ८ टक्के, शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र ५ टक्के व जंगलव्याप्त क्षेत्र ११ टक्के होते. ह्याच क्षेत्रात १९८९-९० व १९९०-९१ वर्षात वर्गवारी अनुक्रमे ७५, ७३ या प्रमाणे होती. तसेच १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४ वर्षातील लागवडीखालील क्षेत्रापैकी निव्वळ कसलेले क्षेत्र अनुक्रमे ८५, ८५ व ८६ आणि दुबार लागवडीखालील क्षेत्र अनुक्रमे ४, ५ व ३ टक्के या प्रमाणे होते. निव्वळ कसलेल्या क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी ६३, ६२ व ६६ टक्के होती.

४.२

वहिलीखालील जमिनीचे धारण जमिनी व त्याचे क्षेत्राचे गटार

वर्गीकरण.

=====

वहिलीखालील जमिनीचे गटाप्रमाणे सुधारकांची आणि क्षेत्राची १९८५-८६ व १९९०-९१ चे कृषी जनगणनेनुसार टक्केवारी खालील प्रमाणे दर्शविलेली आहे.

क्र.	धारण गट [हेक्टर]	सुधारक [टक्केवारी] : क्षेत्र [टक्केवारी]			
		१९८५-८६	१९९०-९१	१९८५-८६	१९९०-९१
	२	३	४	५	६
१.	२ पर्यंत	४०	४६	१५	१९
२.	२ ते ५	४०	३८	३७	३९
३.	५ ते १०	१६	१३	३१	२९
४.	१० ते २०	३	३	१४	११
५.	२० व त्यापेक्षा जास्त	१	१	३	२

कृषी गणना १९९०-९१ मध्ये संस्थानची धारण केलेले क्षेत्र वैयक्तिक धारणात समाविष्ट करण्यात आले आहे. त्यातील एकूण धारणापैकी वैयक्तिक धारण व त्याचे क्षेत्रम्ब ९६ टक्के आणि संयुक्त धारण व त्याचे क्षेत्रम्ब ४ टक्के या प्रमाणे आढळते. १९८५-८६ च्या तुलनेत १९९०-९१ या वर्षात सुधारकाच्या संख्येत २ हेक्टर पर्यंतच्या गटात २९ टक्केवारी वाढ झाली आहे. गट २ ते ५ हेक्टर पर्यंतच्या गटात १ टक्के घट असून १० हेक्टर पर्यंतच्या गटात १५ टक्के १० ते २० हेक्टर पर्यंतच्या गटात २५ टक्के व २० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त गटात ४८ टक्केवारी घट झाल्याचे दिसून येते.

क्षेत्राच्या बाबतीत २ हेक्टर पर्यंतच्या क्षेत्र गटात २० टक्केवाढ आसून २ ते ५ हेक्टर पर्यंतच्या गटात २ टक्के घट, ५ ते १० हेक्टर, १० ते २० हेक्टर पेक्षा जास्त गटात अनुक्रमे १६ टक्के व २७ टक्के व ५७ टक्के घट झाली असल्याचे दिसून येते.

४.३

मीक प्रधदती.

जिल्ह्यातील मीकाखालील एकूण क्षेत्र १९८९-९० व १९९०-९१ व १९९३-९४ वर्षांत अनुक्रमे ४१७, ४१३ व ४२६ हजार हेक्टर होते. त्यापैकी अन्नधान्ये मीकाखालील क्षेत्र २०३, १५९ व १५९ हजार हेक्टर होते. त्या अन्नधान्ये मीकाखालील क्षेत्राची सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी मीकाखालील क्षेत्राचे अनुक्रमे ४८, ४७ व ५० टक्के आली वर्षाव मीकाखालील १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४ अनुक्रमे ३७, ३९ व ४० गव्हाखाली १९८९-९०, १९९०-९१ या दोन्ही वर्षाकरिता ११ टक्के व १९९३-९४ या वर्षात ९ टक्के असे होते. कामसाखालील क्षेत्र एकूण मीकाखालील क्षेत्राच्या तुलनेत १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४ या वर्षांत अनुक्रमे ३६, ३८ व ४३ टक्के होते १९८७-८८ च्या तुलनेत १९८९-९०, १९९१-९२ व १९९२-९३ वर्षातील मीकाखालील एकूण क्षेत्रात घट आढळून येते. याउलट निम्बळ त्पगवडी खालील क्षेत्र वाढ आढळून येते.

४.४

मुख्य मीकाचे उत्पादन.

सन १९९४-९५ मध्ये तृणधान्याचे एकूण उत्पादन ९६७०० लाख मेट्रीक टन इतके झाले तेच १९९३-९४ या वर्षासाठी १०२१०० लाख मेट्रीक टन इतके होते. त्यामुळे तृणधान्याच्या उत्पादनामध्ये ५ टक्क्यांनी घट झालेली आढळून येते. तसेच १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ या साली कडधान्याच्या उत्पादनात ३ टक्क्यांनी वाढ झाली असून व तुरीच्या उत्पादनात देखील ७५ टक्क्यांनी घट झालेली दिसून येते. तसेच १९९४-९५ वर्षात भुईमुगाचे उत्पादन ७५०० मेट्रीक टन इतके झाले असून यात १९९३-९४ वर्षाच्या तुलनेत ३३ टक्क्यांनी घट झालेली आढळते.

४.५

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन.

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, काजूस, तुर, सुगं, जवस, तीळ, उंस, भुईमुगं, मूद, पिरची इत्यादी पिके घेण्यात येतात. त्यात ज्वारीचे पिक हे मुख्य संपजल्या जाते. १९९४-९५ वर्षाकरिता ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पन्न ८८७, तांदूळ ८८२, गहू १४१९, बाजरी ५००, हरभरा ६३१, तुर ५७१, उडीद ४००, सुगं २५०, जवस २४४ तीळ १९६, भुईमुगं [सोम] ७१८, उस्केट.स्केनच्या स्दह्यात] ७३२७२, काजूस २०३ [गाणडी], पिरची ४५५, मूद ९७ किलोग्राम या प्रमाणे अंदाजित करण्यात आले होते.

४.६

अधिक उत्पादन देणा-या पिकांचे क्षेत्र

तृण घान्याखालील सर्वांत व ज्यादा उत्पादन देणा-या पिकांमध्ये प्राधान्याने ज्वारी, तुर, गहू, काजूस, भुईमुगं या पिकांचा समावेश होतो. १९९४-९५ वर्षात ज्यादा उत्पादन देणा-या पिकांचे क्षेत्र अन्नधान्यखाली ७६ टक्के, काजूसचे ३२ टक्के व गव्हाच्या पिकाखालील २२ टक्के इतके आहे.

सर्वांत जिल्ह्यात एकूण ४२२२९३ क्षेत्रात ज्यादा उत्पन्न देणा-या सर्वांत जातीच्या विधान्याचा वापर करण्यात आला आहे.

४.७

फळे व भाजीपाला.

जिल्ह्यातील एकूण फळे व भाजीपाला या पिकाखाली १९८८-८९, १९९०-९१ व १९९३-९४ मध्ये अनुक्रमे ४५९८, ८२०२ व ८९०२ हेक्टर रेंगटे क्षेत्र असून ह्यांची ज्वारी पिकाखालील एकूण क्षेत्राच्या अनुक्रमे १.१०, १.९९ व २.०२ टक्के आढळून येते. त्याचे पिक मुख्यतः कारंजा, आर्ची, आळटी, या तालुक्यात घेण्यात येते. व केळीचे पिक तालुक्यातच घेतले जाते.

४.८

रासायनिक खतांचे वाटप

१९९७-९८ वर्षाची जिल्ह्यात ७२०९७ मेट्रीक टन रासायनिक खतांचे वाटप करण्यात आले असून यात गेल्या वर्षीच्या तुलनेत वाढ झालेली आढळून येते. वाटप केलेल्या एकूण खतांपैकी ५६ टक्के युरिया व ४४ टक्के विद्राव्य आढळतात.

पिक संरक्षण

पिकाखालील रोगांचा प्रादुर्भाव जतजता वाढत आहे, तसेच फिटक सांशके व जंतुनाशके औषधांचा वापरही कार मोठ्या प्रमाणावर अलीकडे होत आहे. पिक संरक्षण योजने-अंतर्गत जिल्ह्यामध्ये फिटक नाशके, जंतुनाशके तसेच रोगसंरक्षण साधन साधुशी उपलब्ध करिता अर्थ सहाय्याची योजना जिल्ह्यातील कृषि अधिका-या मार्फत तसेच संज्ञा आढावरील कोळ्या रोगाची निर्मूलन योजना क्लोत्पादन उपाययोजना मार्फत कार्यान्वीत केल्या जाते.

४.१०

शेत माल साठवणुकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठांच्या भोवडे.

जिल्ह्यातील ब-याच तालुक्यात कृषी उत्पन्न समितीया कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आपलेल्या विहीरी योग्य मालाच्या विहीरी व साठवणुकीची सोय उपलब्ध आहे. १९९४-९५ वर्षी गहू, १२२७ टन, ज्वारी ८९७, कापूस ७४३२८, तुर ३५४८ ज्वार २५००, मुंगफळी ६८, तिल १२१३ व सोयाबीन १२८६६ टन कृषी मालाची विहीरी कृषी उत्पन्न बाजार समिती व्दारे करण्यांत आली. तसेच जिल्ह्यात महाराष्ट्र राज्य वखार डोंडाच्या चार वखारी असून त्यांची क्षमता ८००० मेट्रीक टनाची आहे. विनाय सहकार वखाराच्या ४८ वखारी असून त्यांचीही ९२५० मेट्रीक टन कृषी माल साठवण्याची क्षमता आहे.

४.११

जमिन सुधारणा

जिल्ह्यातील विभागीय मृदा सुधारण अधिकारी यांचे मार्फत बांध घालणे, उता-जावर समतल घालणे इत्यादी उपायाव्दारे जमिनीचा विकास केल्या जातो. याविषयक जिल्हा विभागा मार्फत अतिरिक्त जमिनी विवेचना अधिकार्यांकडून जमिन विकास करिता सहाय्य देण्यात येते. तसेच विशेष घटक योजने अंतर्गत जिल्हा कृषि विकास अधिका-यांच्या निवडक अनुसूचित जातीच्या शेतक-यांना जमिन सुधारणा करिता अर्थ सहाय्य देण्यात येते. ओलीताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्या करिता अल्प सुधारण विहीरी बांधण्यात येते. जिल्ह्यातील भु-विकास अधिकार्या मार्फत व राष्ट्रीयकृत बँके मार्फत कर्जाचे वाटप करण्यांत येते.

४.१२

इतर विकास कार्यक्रमा.

शेती विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा या विीक योजने अंतर्गत पुढील निर- निरादे कार्यक्रम राबविले जातात. [१] क्लोत्पादन कार्यक्रमा अंतर्गत क्लोत्पादन विभागातर्फे क्लोत्पादन लागवडी साठी इच्छुक अल्प-सुधारक शेतकरी त्यांचे जमिनी ओलीताची सोय आहे. व जे क्लोत्पादन लागवडी साठी इच्छितात अशा शेतक-यांना सुधारीत जातीच्या क्लोत्पादन क्लोत्पादन सुधारण विहीरी बांधण्यात येते. जिल्ह्यातील राष्ट्रीयकृत बँके कडून कर्जस्वी अर्थ सहाय्याची सोय उपलब्ध केल्या जाते.

केने वाटप केल्ल्या कर्जावर ३३ टक्के सरासरी अर्जुदान देवून शेतक-यांचा कर्जाचा बोझ काही प्रमाणात हलका करण्यास मदत करते. [२] कोरडवाहू शेतो विभागाच्या हट्टीने शासनाने प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये कृषी पुरी योजना सुरू केली आहे. जिल्ह्यातील प्रत्येक तहसिलीमध्ये कृषि पट्टी योजनेअंतर्गत जास्तात जास्त कोरडवाहू शेतो असेल अशा रकमा गावांची निवड करून त्या गावातील सर्व अल्प व अत्यल्प भूधारकांना शेतो विकासाच्या हट्टीने जे काय काम रावविले जातात त्यांचा लाभ देण्यात येतो. [३] रकालीक शासन विकास योजनेअंतर्गत जिल्ह्यातील अल्प व अत्यल्प शेतक-यांचा विहीरी बांधण्यासाठी व जुन्या विहीरींचा दुरुस्ती करण्यासाठी विजेवरिल पंप खरेदी करून देण्याकरिता आणि पेलगाडी व जेलजोडी विकत घेण्यासाठी राष्ट्रीयोक्त व इतर योजनेअंतर्गत कर्ज मिळवून देण्यात त्यावर जिल्हा ग्रामविकास यंत्रणेभाषित कमीत कमी २५ ते ३० टक्के सुट देण्यात येते. [४] अल्प भूधारकांना रासायनिक खतांच्या मागी व किताबदार सुट देण्यात येते. [५] कितकनाशके व भुश नाशके यासाठी अर्थसहाय्य देण्यात येते. [६] सधन तेलविधा विकास कार्यक्रम [७] कडधान्यांच्या विकारकरिता सधन उत्पादन कार्यक्रम, याशिवाय जिल्हा परिषदेच्या वाढीव उपकरणातील उत्पन्नामधून कृषी विकासावर खर्च करण्यात येत असतो. जसे उन्हाळा दुर्भुंगासाठी अर्जुदान देणे यैरे.

५. जलसिंचन
=====

५.१ जलसिंचनाची साधने
=====

कृषी

जिल्ह्याच्या उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक अत्यंत महत्वाची बाब आहे. विहीरी, लहानप्राउंधारे, मध्येम प्रकल्प, उपसा सिंचन योजनेद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप घालून सिंचन केल्या जाते. जिल्ह्यामध्ये साखर कारखान्याची उभारणी झाल्यामुळे व त्या कारखान्यात उत्त आवश्यक असल्यामुळे त्यांच्या लागवडीची क्षमता वाढविणे आवश्यक झाले आहे. त्याहट्टीने शासकीय स्तरावरून व वैयक्तिक स्तरावरून जोमाणे प्रयत्न सुरू आहेत. पुढील नजीकच्या काळात आजच्या तन्नेत जिल्ह्याच्या-सिंचन क्षमतेत बराच बदल झालेला जादळून येईल.

५.२ निरनिराळ्या पौकाखाली ओलीतांचे क्षेत्र
=====

१९९३-९४ वर्षी ओलीतांच्या रकून क्षेत्रापासून त्ण धान्याखाली २२ टक्के, कडधान्ये ११ टक्के, उसाखाली १ टक्के फळे व भाजीपाला साध्याली ५ टक्के कापसाखाली ४३ टक्के व गळीताची पौकाखाली १५ टक्के हेक्टर सिंचन करण्यांत आले.

५.३ सिंचन क्षमता
=====

जिल्ह्यात १९८९-९० वर्षात १६९२७, १९९०-९१ वर्षात १७९७६, १९९३-९४ वर्षात ११०११ हेक्टर ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र असून त्यापैकी विहीरीद्वारे सिंचनारे क्षेत्र अनुक्रमे ५१४६५, ११४६६, व १६०४२ हेक्टर आणि कोलवे व इतर साधनाद्वारे सिंचनारे अनुक्रमे ५४६२, ६५१०, व ४९६२ हेक्टर क्षेत्र आहे. ओलीताखाली रकून क्षेत्राशी टक्केवारीत सांगावयाचे झाल्यास १९८९-९० वर्षात ४८ टक्के, १९९०-९१ मध्ये ४६ टक्के व १९९३-९४ मध्ये १३ टक्के व विहीरीद्वारे आणि कोलवे व इतर साधनाद्वारे सिंचन करण्यांत आले.

जिल्ह्यामध्ये दोर, धाम, पंचधारा, डोंगरगांव व पोथरा प्रकल्पाची कामे [पोथरा प्रकल्पाचे काम जरी पूर्ण झाले नसले तरी ओलित सुरु आहे] पूर्ण झालेली असून त्याच्याद्वारे सन १८९४-९५ मध्ये १००६५ हेक्टर जमीनीला हंगामी सिंचनाची सोय उपलब्ध करून देण्यात आली. शक्यतेत जिल्ह्यात मध्येम प्रकल्पाच्याद्वारे ३०६५८ हेक्टर, सिंचन होण्याची अपेक्षा आहे.

अप्यार वर्धाजोअर वर्धा व लोअर वेणा हे तीनही प्रकल्प पूर्ण झाल्या नंतर ह्या जिल्ह्याची जवळ जवळ ७५ हजार हेक्टर जमीन जास्तीच्या ओलीताखाली येवून शेती विकासाच्या दृष्टीने निश्चितच लाभधारक ठरेल.

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

६.१

पशुधन

या जिल्ह्यामध्ये १९९२ च्या पशुधनप्रमाणे पशुधनाची संख्या ६७३१०८ होती आहे. हीच पशुधनाची संख्या १९८७ मध्ये ६६७०५ इतकी होती. १९९२ च्या पशुधनप्रमाणे गाई-बैल ६२ टक्के, म्हशी-रेडे ९ टक्के, गेंदया-बकरे १८ टक्के व इतर पशुधन ११ टक्के आढळून येते. १९९२ च्या पशुधनप्रमाणे दर चौ. कि.मी. वर पशुधनाची घनता १०३ इतकी आढळून येते.

१९८७ ते १९९२ या पांच वर्षांच्या काळात पशुधनाची संख्या जवळजवळ १९ टक्क्यांनी वाढली आहे. तसेच कुक्कुटांच्या संख्येत १९९२ मध्ये १९८७ च्या तुलनेत अंदाजे ४१ टक्क्याने वाढ झाल्याचे आढळते.

६.२

पशुधन व दुग्ध उत्पादन

वर्धा जिल्हा हा "गौळाऊ" गुराचे माहेरघर आहे. विशेष करून आर्वी, कारंजा व आष्टी तालुक्यात गोपालन प्रामुख्याने केले जाते. म्हशींच्या बाबतीत बहुसंख्य म्हशी ह्या स्थानिक जातीच्या असून त्या "नागपुरी" किंवा "रलिचपुरी" म्हणून ओळखल्या जातात. "भुरा व गुता" जातीच्या म्हशी सुद्धा काही प्रमाणात ह्या जिल्ह्यात आढळतात. सन १९९४-९५ मध्ये जिल्ह्यात दुग्ध योजनेषार्फत प्रतिदिन सरासरी ५० हजार लिटर दुग्ध संकलित करण्यांत आले.

६.३

पशुवैद्यकीय सेवा

वर्धा जिल्ह्यामध्ये एक पशुवैद्यकीय सर्वोच्चिकित्सालय, २० पशुवैद्यकीय दवाखाने ३४ प्रथोपचार केंद्रे व ७५ कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. शिवाय, ह्या जिल्ह्यात विस्तार कार्य व प्रगत्यधिकाकरिता १ फिरते पशुरोग निवारक पथक आहे. हस्पितले दवाखाने व सद्य केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची १९९४-९५ मधील संख्या ३४८६६१ इतकी आहे. तसेच कृत्रिम रेतन केंद्रांमध्ये एकूण ३०१६९ इतक्या जनावरांवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यांत आली. १९९३-९४ वर्षांच्या तुलनेत १९९४-९५ वर्षांमध्ये कृत्रिम गर्भधारणा करण्यांत आलेल्या जनावरांच्या संख्येत १०.३२ % ने घट झाली आहे.

६.४

प्रशुधन विकासाचे कार्यक्रम

प्रशुधन विकासाच्या कार्यक्रमाखाली जिल्हा योजनेअंतर्गत पुढीलप्रमाणे राबविले जातात [१] तोंडव मायखुरी रोगाचे निवारण, [२] वैरण प्रात्यक्षिके आयोजित करणे [३] विशेष प्रशुधन प्रकल्प [४] संकरीत कालवडी जोपासनेसाठी अर्थसहाय्य [५] कोंबड्यांच्या पिल्लांचे वाटप करणे [६] गोकूळ ग्रामयोजना व [७] दुर्बल घटकांना दुग्धत्या जनावरांचा सुखठा इत्यादी.

७. मत्स्यव्यवसाय

७.१

मत्स्योत्पादन

वर्धा जिल्ह्यामध्ये एकूण ३३४४ हेक्टर मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. या विषयाय ४६० कि.मी. नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. सन १९९४-९५ मध्ये २१० लाख रुपये मूल्याचे १२६१ सै. टा. कुजल मत्स्योत्पादन करण्यांत आले. केवडार येथे मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र स्थापन करण्यांत आले असून त्यातून तलावात साठविण्यासाठी मत्स्यबीज पुरविण्यात येते.

७.२

मत्स्योत्पादन विकासाचे कार्यक्रम

जिल्ह्यामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजने अंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा. मच्छीमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य, मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थाना भाग वाडवत, मच्छीमारना विमा उतरविण्यासाठी अनुदान देणे इत्यादी.

८. विद्युत

८.१

विद्युतीकरण

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यामध्ये एकूण १३७९ गावे व ६ शहरे आहेत. पैकी ३१ मार्च १९९५ पर्यंत १३७९ गावांचे व शहरांचे विद्युतीकरण पूर्ण झाले आहे. म्हणजे जिल्ह्यामध्ये १०० % विद्युतीकरण पूर्ण झाले आहे.

८.२

वीज पुरवठा केलेले शेती चे प्रमाण

जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च १९९५ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत संडकामार्फत ३७११९ शेतीच्या प्रमाणा वीज पुरवठा करण्यांत आला.

८.३

विद्युत वापर

सन १९९४-९५ मध्ये ३,४९,४०१ हजार लिट्रो वॉट तात विद्युत वापर करण्यांत आली. पैकी १७ टक्के घरगुती कामासाठी ३ टक्के व्यावारी कामासाठी व लघुागुतीसाठी, २८ टक्के औद्योगिक उत्पादनाकरिता, २ टक्के सार्वजनिक विभागांत करण्यांत आली, २ टक्के शेतीकरिता व ५० टक्के इतर बाबीसाठी, वापर करण्यांत आला आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च १९९५ अखेर पर्यंत १७३२१२ विद्युत कनेक्शन मिळाले आहेत. सन १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९४-९५ या वर्षी २ टक्के वीजेचा वापर वाढ झालेली आहे. तसेच योजनेच्या अंतर्गत [कनेक्शन] मिळालेली ५१५९ २ टक्के वाढ झालेली दिसून येते.

९. खाणकाम व उद्योग

९. १ खनिज उत्पादन

जिल्ह्यामध्ये मुख्य खनिजे आढळून येत नाहीत तरीही माती, सुल्फ, गिट्टी इत्यादि पालून अल्पशा प्रमाणात महसूल प्राप्त होतो.

९. २ उद्योग आणि कामगार

जिल्ह्यात १९९४ वर्षात नोंदणीकृत झालेल्या कारखान्यांची संख्या १६९ होती. पैकी १४६ कारखाने चालू स्थितीमध्ये असून त्यांत १०३६० कामगारांची रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आला.

९. ३ औद्योगिक वसाहत

जिल्ह्यामध्ये औद्योगिक विकासाकरीता महाराष्ट्र औद्योगिक मंडळामंडळातर्फे वर्धमान ६ कि.मी. अंतरावर ३१३. १९ हेक्टर जमीनीवर १ औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आली आहे. त्यातील २०४ भुखंडांपैकी १६१ भुखंडांचे निरनिराडे उद्योग स्थापन करण्याकरिता वाटप करण्यांत आले असून प्राणी व वीजेची सोय उपलब्ध करून देण्यांत आलेली आहे.

१०. वाहतूक व दळणवळण

१०. १ लोहमार्ग

जिल्ह्यात ३१ मार्च १९९५ अखेरपर्यंत रकेरी लांबीचे रूंद लोहमार्ग ६५ कि.मी. तुहेरी लांबीचे रूंद लोहमार्ग २२५ कि.मी. तिहेरी व अधिक लांबीचे रूंद लोहमार्ग ७० कि.मी. आणि अरूंद लोहमार्ग ३७ कि.मी. असे एकूण ३२७ कि.मी. लांबीचे लोहमार्ग आहेत. वर्धा शहर हे दिल्ली-मद्रास व हावडा-मुंबई यागनि वाहलेले महत्त्वाचे शहर आहे.

१०. २ रस्त्यांची लांबी

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ अखेर पर्यंत ग्रामीण भागात २८६८ कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांचे काम व नगरपरिषद हद्दीतील भागात २८६ कि.मी. रस्त्यांचे काम पूर्ण करण्यांत आले. त्यापैकी ग्रामीण भागात १००४ कि.मी. व नागरी भागात ७९ कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांच्या डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यांत आले. शिवाय नागरी भागात जवळजवळ ७ कि.मी. लांबीचे तिमंट कॉक्रीटचे रस्ते आहेत. १९९३-९४ वर्षाच्या तुलनेत १९९४-९५ या वर्षात ग्रामीण रस्त्यांच्या कामात १ टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

१०.३ नोंदणी करण्यांत आलेली वाहने
=====

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ अखेर पर्यंत निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनाची संख्या २९००६ एवढी आहे. त्यात ८७ टक्के मोटार वाहने, ३ स्कूटर, ६ टक्के मोटारी व जिप्स, १ टक्का माल मोटारी व १५ टक्के इतर वाहने आहेत. १९९३-९४ वर्षांच्या तुलनेत १९९४-९५ या वर्षी मोटार वाहनांच्या संख्येत २ टक्के वाढ झालेली आढळते.

१०.४ टपाल व तार कार्यालये
=====

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ अखेर पर्यंत १८५ टपाल कार्यालये, ११ तार कार्यालये व ९१ तार केंद्रे आहेत. दर लाख लोकसंख्ये मागे १७ टपाल कार्यालये व १० तार केंद्रे पडतात. १९९३-९४ वर्षांच्या तुलनेत या वर्षी दूरध्वनीच्या संख्येत २३ टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते. तसेच जिल्ह्यातील १७२ गावांना पोस्टाची सोय उपलब्ध असून ८६९ दूरध्वनीची सोयही उपलब्ध आहे.

१०.५ दूरदर्शन
=====

जिल्ह्यात ऑक्टोबर १९८९ मध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यांत आली. दूरचित्रवाणी व्दारे ग्रामीण जनतेला मान मिळावे या उद्देशाने महाराष्ट्र शासनातर्फे कांही ग्रामपंचायतीत अनुदान तत्वावर सासुहीक दूरदर्शन संघ सुरविण्यांत येतात.

११. कामगार व रोजगार
=====

११.१ रोजगार
=====

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९५ अखेर निरनिराळ्या उद्योगांमधील एकूण रोजगार ४४२४१ असून त्यात १६१३६ खाजगी, १७०७७ निमगातकी व ११०२८ शासकीय आहेत. म्हणजेच त्रिावर्जनिक क्षेत्रामध्ये ६४ टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये ३२ टक्के कामगार आहेत. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत एकूण रोजगारांत ०.०३ टक्क्याने वाढ झाली आहे.

११.२ रोजगार विनियम केंद्रे
=====

रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारीदरम्यान असा येतो की, १९९४ मध्ये १,२३०६ उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता नावे नोंदविली आहेत. त्यापैकी फक्त ३७० [३ टक्के] लोकांना काम मिळाल्याचे दिसून येते. त्यात ४०.५७ टक्के अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांचा समावेश आहे. सामान्य जमातीच्या तुलनेत १९९४ वर्षात नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांच्या टक्केवारीत वाढ झालेली दिसून येते.

११.३ मजूरीचे दर
=====

सन १९९४-९५ या वर्षामध्ये कुल्ले का रागीर उदा. सूतार, लोहार, बांधार, यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे ५३.००, ५५.००, व २१.०० रुपये याप्रमाणे तर अकुल्ले कामगार उदा. कोतापजूर व इतर मंजूर यांना देण्यांत येणारे दर अनुक्रमे २२.०० व २५.०० रुपये आल्याचे आढळते.

१२. सहकारी

१२.१ सहकारी संस्था

वर्धा जिल्ह्यात एकूण सहकारी संस्थांची संख्या जून १९९५ अखेर १४५९ एवढी असून एकूण सभासद संख्या ३०२ हजार आहे. त्यापैकी एकूण सहकारी मत संस्था ४०३ म्हणजेच एकूण सहकारी संस्थांच्या २७ टक्के आहेत. बिगर मती संस्थांची संख्या १६९ एवढी आहे. उत्पादन संस्थांमध्ये दूग्ध उत्पादन संस्था सर्वात जास्त म्हणजेच ३३९ एवढी आहेत. सामाजिक संस्थांमध्ये सर्वात जास्त गृह निर्माण संस्था १९४ आहेत.

सर्व संस्थांच्या सभासदांमध्ये प्राथमिक कृषी मत संस्थांच्या सभासदांची संख्या सर्वात जास्त असून ती १३२२६३ इतकी आहे.

प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांमार्फत १९९४-९५ मध्ये १३२०.१७ लाख रुपयांचे कर्ज वाटप शेतकरी सभासदांना करण्यात आले. दिनांक ३० जून १९९५ अखेर कर्जाची थकबाकी १५०३.०० लाख रुपये आहे.

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत सन १९९४-९५ मध्ये ७९७८.८५ लाख रुपये अल्पमुदतीचे, २८४५.३२ लाख रुपये मध्यम मुदतीचे कर्ज वाटप झाले. राज्य भूविज्ञान बँकेच्या जिल्हा शाखातर्फे १४८.८२ लाख रुपये, विध्वंस मुदतीचे कर्ज वाटप करण्यात आले. जिल्ह्यातील सर्व बँकाकडून एकंदर ५४१९.६१ लाख रुपये येणे कर्ज होते व २५०१.६१ लाख रुपये थकलेले कर्ज होते.

१३. अधिकार

१३.१ जिल्ह्यामध्ये १९९४-९५ अखेर सर्गिकृत बँकांच्या कार्यालयांची संख्या ७२ त्यापैकी सहकारी बँकांची संख्या ५७ इतकी आहे. दर अधिकारवाढद्वारे १४८२४ अधिकारधेय शेता उपलब्ध करून देण्यात आली. तसेच दर लाख लोकसंख्येमागे ७ बँकेची कार्यालये येतात.

१४. बाजारभाव

१४.१ घाऊक बाजारभाव

गहू, बाजरा, ज्वारी व जवळा अन्नधान्यामध्ये बाजारभावात सन १९९३-९४ च्या तुलनेत १९९३-९४ या वर्षामध्ये अनुक्रमे १, ७, १५ व ४ टक्के घट झालेली आढळते. तसेच तूर, धुईमुग, मुंग, चना व तीळ इत्यादी वस्तूंच्या बाबतीत बाजारभावात वाढ झालेली दिसते.

अन्नधान्यामधील ज्वारी व बाजरी यांचे सरासरी घाऊक बाजारभाव सन १९९३-९४ या आर्थिक वर्षामध्ये अनुक्रमे १९२ व २९९ रुपये प्रति क्विंटल असे होते. तर सन १९९४-९५ या आर्थिक वर्षामध्ये त्या वस्तूचे सरासरी घाऊक बाजारभाव अनुक्रमे ३०१ व ४२४ प्रति क्विंटल असे आहेत.

तदवतंत्र, विद्वल धान्यामध्ये सन १९९३-९४ या आर्थिक वर्षात तूर, मुग, चना, तीळ व धुईमुग यांचे दर क्विंटलचे भाव अनुक्रमे रुपये १०२८, ९२८, १०२१, १४८७ व १०२० असे होते. त्याचे वस्तूचे भाव मात्र १९९४-९५ या आर्थिक वर्षामध्ये अनुक्रमे १०२१, १०८९, १११३, १८१४ व १२२० असे आढळून आले. तेलबिणाचे बाबतीत असे अनुक्रमे १०२१ व तीळ यांच्या भावामध्ये सन १९९३-९४ च्या तुलनेत बरीच वाढ झालेली आढळून येते तर वाउलट जवळाच्या भावामध्ये अल्पशी वाढ झाल्याचे दिसून येते.

फिरकोळ बाजारभाव

सन १९९७ मध्ये काही महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तूंच्या सरासरी फिरकोळ किंमती दर फिलोमागे खालील प्रमाणे आहेत. तांदूळ [मधोम] ७.२१ रुपये, गहू [मधोम] ५.३५ रुपये, ज्वारी [जाडी] २.२० रुपये, ज्वारा डाळे १७.०० रुपये, तूर डाळ १७.२५ रुपये, केल्ली तेल ७१.०० रुपये, गुळ १७.२५ रुपये, तांदूर ११.७७ रुपये, म्हशीचे दूध प्रति लिटर १३.२५ रुपये, बोकडाचे मांस ५३.३३ रुपये दसमती तूप ७४.६७ रुपये, अंडी प्रति डझन १५.०८ रुपये हळत ७४.१६ रुपये मिरची २६.९२ रुपये, एटाटे ४.७५ रुपये, कांदे ४.६७ रुपये चहा ८०.०० रुपये, जवळ बाकूड प्रति मण ५०.०० रुपये, तद-यांचे कापड [प्रती मिटर] ४७.३३ रुपये कपडे धुण्याची साबण प्रति बारा ११.३२ रुपये, आंधोळीचा साबण प्रति कडी ५.८५ रुपये व सुमारी ८१.०० रुपये.

१४.३ शाहक किंमतीचे निर्देशांक

मायाभूत वर्ष १९८२ बरोबर १०० धरून १९९४-९५ मध्ये नागपूर जिल्ह्यात सरासरी तदसाधारण निर्देशांक ३०१ व अन्वगट निर्देशांक ३०४ आहे. १९९३-९४ चाच्य गटवाढ निर्देशांकच्या तुलनेत या वर्षी १० टक्के वाढ झाली असून तदसाधारण निर्देशांक १२ टक्के वाढ झालेली आढळते.

१५. शैक्षणिक सुविधा

१५.१ जिल्ह्यामध्ये १९९३-९४ वर्षात एकूण १०१५ प्राथमिक शाळा, १५८ माध्यमिक शाळा, ६० उच्च माध्यमिक शाळा व १६ सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये होती. पूर्ण प्राथमिक शाळा कार्यरत होते परंतु त्याची संख्या उपलब्ध नाही.

१५.२ १९९३-९४ वर्षात एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या २८२५९९ असल्याचे आढळून येते, त्यापैकी पूर्व प्राथमिक विद्यार्थ्यांची संख्या १४२३६ असून प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची संख्या अनुक्रमे १३०१८३, ५३६६०, ६६५७० व १५२५० असल्याचे आढळून येते. दर शिक्षकामागे विद्यार्थ्यांचे प्रमाण, पूर्वप्राथमिक, माध्यमिक, उच्चमाध्यमिक, महाविद्यालया करीता अनुक्रमे २६, ३७, २९, ३४, व ४२ असल्याचे आढळून येते.

१५.३ जिल्ह्यामध्ये इतर शैक्षणिक सोयी शिवाय तांत्रिक शिक्षणाच्या सोयी सुध्दा उपलब्ध आहेत. या जिल्ह्यात २ देशीय महाविद्यालये, एक तंत्रनिकेतन विद्यालय, एक औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, एक अभियांत्रिकी महाविद्यालय, व चार डी. एड. महाविद्यालयांचे अस्तित्वात होती.

१५.४ प्रौढ शिक्षण

जिल्ह्यामध्ये संपूर्ण साक्षरतेचा प्रसार व्हावा म्हणून प्रौढ शिक्षणाचा कायदा जिल्हा प्रौढ शिक्षणाधिकारी, वर्धा याचे मार्फत राबविला जातो. १९९२-९३ साली जिल्हा साक्षर जिल्हा म्हणून घोषित करण्यात आला. जनरल जनोपायी साक्षरता टिकवून घेण्याच्या दृष्टीने संपूर्ण नव साक्षरताची कार्यक्रमे सुरु असून १९९३-९५ वर्षात अशा साक्षर वार्धाची संख्या ५७१ असून ३२२०८ प्रौढ दाखल झाले होते. त्यापैकी ३०४९० नवसाक्षर प्रौढ घोषित झाले.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने वै. की.य. सेवा ही शासनातर्फे, जिल्हा परिषदेतर्फे, नगरपरिषदेतर्फे तसेच धर्मदाय संस्थेतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. जिल्ह्यात सन १९९४ मध्ये एकूण ९ रुग्णालये, ४३ दवाखाने, ११ प्रसूतीगृहे व २७ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे कार्यरत होती तसेच खाटांची संख्या २२१४ असून ६७ हजार आंतर रुग्णांवर व २३ हजार बाह्य रुग्णांवर उपचार करण्यांत आता दर लाख लोकांमध्येमागे खाटांची संख्या २०७ इतकी पडते.

१६.२ जन्म मृत्यूचे प्रमाण

जिल्ह्यातील सन १९२३ व १९९४ मध्ये एकूण २२०११ व २२०११ जन्म आणि ७६०४ व ७४२६ मृत्यू तसेच ५४९ व ४९८ बालमृत्यू नोंद दिल्या गेलेत. ग्रामीण भागात जन्म मृत्यूची नोंद काटेकोरपणे होत नसल्यामुळे हे प्रमाण काही वाढते. जिल्हा आरोग्य अधिकारी जिल्हा परिषद वर्धा यांनी घेतलेल्या जन्म मृत्यू वसाणीच्या आधारे वर्धा जिल्ह्याचा जन्म मृत्यू प्रमाण [दर हजाराला] २१.२ व मृत्यूचे प्रमाण ८.२ आहे. बाल मृत्यूचे दर हजाराला जिवंत जन्मामागे ५८ आहे.

१६.३ कुटूंब कल्याण कार्यक्रम

जिल्ह्यात मार्च १९९५ उखेर एकूण ३:४ कुटूंब नियोजन केंद्रे अस्तीत्वात होती. त्यापैकी ग्रामीण भागात ६७२ टक्के व शहर भागातील २१ टक्के ही निर्बीजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या ८६०७ इतकी असून त्यापैकी २ टक्के मुस्लीमांनी व ९८ टक्के स्त्रियांनी शस्त्रक्रिया करून घेतल्याचे आढळते. निर्बीजीकरण केलेल्या व्यक्तीपैकी ६७ टक्के व्यक्ती ग्रामीण भागातील होत्या. तसेच लुम पद्धतीचा वापर ७६५४ स्त्रिया करीत असल्याचे आढळते त्यापैकी ७६ टक्के ग्रामीण भागातील होत्या. लोकसंख्येला आळा घालण्याच्या दृष्टीने शासनातर्फे कुटूंब कल्याण हा कार्यक्रम दरवर्षी नियमितपणे राबविण्यात येत असतो.

१७. कमजोर घटकाचे कल्याण

१७.१ महाराष्ट्र शासनाच्या विविध उपक्रमाद्वारे कमजोर घटकाच्या कल्याणादरिता निरनिराळ्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यांत येतात. ग्रामीण भागातील सुमीडीन मजुरांना जागा देणे, झोपडपट्टी बांधणे, शेतीच्या भिकालासाठी विहीर बांधण्याकरीता व पंच संघ बसविण्यातकरीता अनुदान तसेच कर्ज रवाने वसा उपलब्ध करून देणे व तसेच मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे

माध्यमिक शाळेत शिक्षण-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क देणे, माध्यमिक शाळांत परिक्षेत्तर शिक्षण शुल्क देणे, आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती, आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांस माध्यमिक परिक्षेत्तर स्तरावर शिक्षण शुल्क देणे, या विषय समजकल्याण विभागाभात बरेच इतरही कार्यक्रम राबविले जातात.

१७.२ विशेष घटक योजना

माननीय मंत्रधानाच्या २० सुत्री कार्यक्रमांतर्गत बांधू ७ मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यांत आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८.६.१९८२

भाग - २

त को

१२२४ - २५

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९९-२० वर्षांकरिता

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठांक
		<u>१. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या</u>	
१.	१.१	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	१-२
२.	१.२	१९५१ व १९९१ पर्यंत लोकसंख्येमधील व्हावर्जाव फरक	३-५
३.	१.३	१९९१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण	६-७
४.	१.४	१९९१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण	८
५.	१.५	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या	९-११
६.	१.६	१९८१ च्या लोकसंख्येचे [अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या [ब] धर्मानुसार लोकसंख्या वर्गीकरण १९९१ प्रमाणे	१२
७.	१.७	१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती करीता आकडेवारी.	१३
८.	१.८	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन साधुगुणानुसार घरांचे १९९१ च्या जनगणनेनुसार वर्गीकरण	१४-१७
९.	१.९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/वागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे १९९१ च्या जनगणनेनुसार वर्गीकरण	१७
१०.	१.१०	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [जनगणना - १९९१.]	१८

१	२	३	४
		२. हवामान	
११	२.१	निवडक पर्जन्य दिवसांची संख्या व रकूम पर्जन्य १९९१ या वर्षाकरिता	
१२.	२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान १९९३ या वर्षाकरिता	
		३. कृषि	
१३.	३.१	जमिनीचा वापर सन १९८९-९०, १९९०-९१ [सुधारित] व १९९३-९४ [अस्थायी] या वर्षाकरिता	२२-२३
१४.	३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पीकाखालील क्षेत्र सन १९८९-९०, १९९०-९१ [सुधारित], व १९९३-९४ [अस्थायी] या वर्षाकरिता.	२६-३३
१५.	३.३	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरची उत्पन्न व रकूम उत्पादन १९९४-९५ या वर्षाकरिता [अंतिम अंदाज]	३४
१६.	३.४	विविध साधनांनी ओलीताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र सन १९८९-९०, १९९०-९१ [सुधारित], व १९९३-९४ [अस्थायी] या वर्षाकरिता.	३५-३६
१७.	३.५	निरनिराळ्या पीकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन १९८९-९०, १९९०-९१ [सुधारित], १९९२-९३ [अस्थायी] या वर्षाकरिता.	३७-४०
१८.	३.६	तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी [अ] १९८९-९०, १९९०-९१ [सुधारित], व १९९३-९४ [अस्थायी] या वर्षाकरिता	४२-४३
१९.	३.६	कुमनलीका हातपंप आणि विद्युत पंप वर्ष १९९४-९५ [ब] करिता.	
२०.	३.७	विहीरीखेरीज लघुमाटबंधा-याची कामे १९९४-९५ या वर्षाकरिता	
२१.	३.८	श्री व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प यामुळे मिळणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे [३० जून १९९५ रोजीचे]	
२२.	३.९	जिल्ह्यातील वहीत धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ ओलीताखाली असलेल्या वहीतधारण जमिनी आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहीतांच्या प्रारानुसार आणि क्षेत्रफळ प्रमाणानुसार वहीतधारण जमिनीची संख्या [कृषि गणना १९९०-९१]	४७-४८
२३.	३.१०	जिल्ह्यातील तालुकावार कृषि विषयक अवजारे [पशा गणना १९८७ नुसार]	४९
२४.	३.११	सुनका, टंचाई, सहाय्य परिस्थितीची माहिती १९९४-९५ या वर्षाकरिता	५०-५२
२५.	३.१२	जिल्ह्यातील टंचाईच्या पूर्व इतिहासानुसार कठिन व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्यासाठी माहिती १९९४-९५ या वर्षाकरिता	५३

[तीन]

क्र.सं.	विवरण	पृ.सं.
	पशुसंवर्धन	
१७.	४.१ तालुकावार पशुधन [१९९२ च्या पशुगणनेनुसार]	५४-५८
१८.	४.२ जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संस्था १९९४-९५ या वर्षाकरिता	५९-६०
१९.	४.३[अ] विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य १९९४-९५ या वर्षाकरिता	६१
२०.	४.३[ब] रोगांच्या कारानुसार पशुच्या मृत्यूची संख्या १९९४-९५	६२
२१.	४.४ जिल्ह्यातील मान्यताप्राप्त पशुवधुगृहे आणि प्रत्येक पशुवधुगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या वर्ष १९९४-९५ या वर्षाकरिता.	६३
२२.	४.५ जिल्ह्यांतील धुन क्षेत्र १९९४-९५ या वर्षाकरिता	६४
२३.	४.६ जिल्ह्यांतील भक्ष्य व गौण वन उत्पादने १९९४-९५ या वर्षाकरिता	६५
२४.	४.७ जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय १९९४-९५ या वर्षाकरिता	६६
२५.	४.८ जिल्ह्यातील सागरी मत्स्य व्यवसाय १९९४-९५ या वर्षाकरिता.	६७
	५. रोजगार, उद्योग, खनिज, तेल	
	आर्थिक गणना - १९९६	
२६.	५.१ कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या १९९४ या वर्षाकरिता	६८-७०
२७.	५.२ चारू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निडाय वर्गीकरण १९९४ या वर्षाकरिता	७१-७२
२८.	५.३ कामाच्या दि.सांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण १९९४ या वर्षाकरिता	७३-७४
२९.	५.४ उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींचा आकडेवारी - वार्षिक उद्योग पाहणी १९९३-९४ या वर्षाकरिता	७५
३०.	५.५ रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी १९९४ या वर्षाकरिता	७६-७७
३१.	५.६ व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९४-९५ या वर्षाकरिता	७८
३२.	५.७ जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या [कर्मचारी गणना १९९४ नुसार]	७९
३३.	५.८ निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार ३१ मार्च १९९५ अखेर	८०
३४.	५.९ जिल्ह्यांतील विपुतीकरण झालेल्या शहरांची संख्या, प त्यांची लोकसंख्या	८१
३५.	५.१० विजेचा वापर १९९४-९५ या वर्षाकरिता	८२
३६.	५.११ आर्थिक गणना १९९० कृषि व विगर कृषि आस्थापना व संपकार्यरत उद्योगासह	८३-८४

१	२	३	४
४६.	५. १२	प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या व निर्वाहाधारणवे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	८५
४७.	५. १३	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	८६-८८
४८.	५. १४	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची कामगारांची संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	८९-९१
४९.	५. १५	बिगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकूण] १९९० ची आर्थिक गणना.	९२
५०.	५. १६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	९३
५१.	५. १७[अ]	उत्पादन व हुरुती येव या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची व त्यात काम करणा-या कामगारांची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	९४
५२.	५. १७[ब]	उत्पादन व हुरुती येव या उद्योग गटातील आस्थापनांची व त्यात काम करणा-या व्यक्तींची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना-१९९०]	९५
५३.	५. १८[अ]	घाऊक व फिरकोळ व्यापार या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची व त्यात काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	९६
५४.	५. १८[ब]	घाऊक व फिरकोळ व्यापार या गटातील आस्थापनांची व त्यात काम करणा-या व्यक्तींची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना-१९९०]	९७
५५.	५. १९[अ]	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची व त्यात काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	९८
५६.	५. १९[ब]	सामुहिक, सामाजिक सेवा व व्यक्तिगत सेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची व त्यात काम करणा-या व्यक्तींची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	९९
५७.	५. २०[अ]	सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत उद्योगांची व त्यात काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमानानुसार उद्योग गटानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	१००
५८.	५. २०[ब]	सर्व उद्योग गट मिळून आस्थापना उद्योगांची व त्यात काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमानानुसार संख्या [आर्थिक गणना १९९०]	१०१

[मांग]

१	२	३	४
		६. सहकार	
६९	६. १	विधवा प्रकरच्या सहकारी संस्था ३१.३.१९९५ ला संघना-या वर्धाकरिता.	१०३-१०३
७०	६. २	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती [३१ मार्च १९९५]	१०४
७१	६. ३	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वगैरेंमागे वर्गदारी [३१ मार्च १९९५ अखेर]	१०५
७२	६. ४	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य ३१ मार्च १९९५ ला संघना-या वर्धाकरिता.	१०६-१०७
७३	६. ५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि संस्थांचे कार्य [३१ मार्च १९९५]	१०८-१०९
७४	६. ६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य ३१ मार्च १९९५ ला संघना-या वर्धाकरिता.	११०-१११
७५	६. ७	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य	११२-११३
७६	६. ८	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि संस्थांनी दिलेली विक कर्ज	११४
७७	६. ९	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली विक कर्ज [३१ मार्च १९९५]	११५
७८	६. १०	जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेले विक कर्ज	११६
७९	६. ११	जिल्ह्यातील बिगर कृषि पत संस्थांचे काम ३१ मार्च १९९५	११७
८०	६. १२	जिल्हा आणि प्राथमिक पणल संस्थांचे कार्य ३१ मार्च १९९५	११८-११९
८१	६. १३	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य ३१ मार्च १९९५	१२०
८२	६. १४	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे सहत्वाचे कार्य ३१ मार्च १९९५.	१२१-१२२
८३	६. १५	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठेची माहिती ३१ मार्च, ९५	१२३-१२४
८४	६. १६	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेले कर्ज [३१ मार्च १९९५]	१२६
		७. वैकीय व आरोग्य सेवा	
८५	७. १	यार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीक संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैकीय सुविधांची तालुकावार माहिती १९९४ करिता	१२७
८६	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूंची संख्या [१९९३-१९९४]	१२८-१२९
८७	७. ३	जिल्ह्यातील विविध कारनाजुसार मृत्यूंची संख्या [१९९३-१९९४]	१३२
८८	७. ४	माता बालसंगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोपणी [१९९३-९५]	१३३-१३४
८९	७. ५	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१.३.९४]	१३५-१३६

[सहा]

क्र.	क्र.	विवरण	पृ.
		८. शिक्षण	
८०.	८. १	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१३७
८१.	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या [१९९३-९४]	१३८
८२.	८. ३	पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि जागा व शैक्षणिक विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [३०.९.१९९३]	१३९-१४०
८३.	८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [३०.९.१९९३]	१४०-१४१
८४.	८. ५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना शिक्षणारी शैक्षणिक संस्थांतून सवलत १९९३-९४	१४१
८५.	८. ६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च १९९४-९५	१४२
८६.	८. ७	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालय] व तांत्रिक शाळा [१९९४-९५]	१४२
८७.	८. ८	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम १९९४-९५ कार्यान्वयित	१४६
८८.	८. ९	शिक्षकाकरीता प्रशिक्षण संस्थे [१९९३-९४]	१४७
		९. वाहतूक व दळणवळण	
८९.	९. १	रेल्वे मार्गाची लांबी [३१ मार्च १९९५ अखेर]	१४८
९०.	९. १	रेल्वे स्थानकाची तालुकावार यादी [३१ मार्च १९९५]	१४९
९१.	९. २	प्रकार व वृद्ध भागांनुसार रस्त्यांची लांबी [३१ मार्च १९९५ अखेर]	१५०
९२.	९. ३	जिल्ह्यातील वायरात अन्वित्या मोटार वाहनांची संख्या [३१.३.१९९५]	१५१
९३.	९. ४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी [१९९४-९५]	१५२
९४.	९. ५	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना [१९९४ करिता]	१५३
९५.	९. ६	पोस्ट, तारघरे दूरध्वनी यांची आकडेवारी [३१.३.९५]	१५४
		१०. स्थानिक संस्था	
९६.	१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५]	१६२
९७.	१०. २	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५]	१६३-१६४
९८.	१०. ३	जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५]	१६५-१६६
९९.	१०. ४	नगरपालिकेचे उत्पन्न व खर्च [१९९४-९५]	१६७-१६८

[तात्]

१	२	३	४
		११.१	योजना
१००	११.१	विविध विभागां (मार्ग खाली) झालेल्या योजना अंतर्गत खर्च [१९९४-९५]	१५४-१५०
१०१	११.२	योजनेखालील महत्वाचे भातिक साधने [१९९४-९५]	१५५-१५६
१०२	११.३	रोजगार हमी योजना [१९९४-९५]	१५७-१५८
१०३	११.४	रोजगार हमी योजनेखालील घेतलेली कार्ये त्यावरील रोजगाराची खर्च [१९९४-९५]	१५९-१६०
१०४	११.५	विण्याच्या बाण्याच्या सोयी व द्याव्याची केलेल्या उपाय योजना [१९९४-९५]	१६१-१६२
१०५	११.६	संकीर्ण व अधिक उत्पन्न देणा-या जिराच्या जाती व त्यावरील खर्च [१९९४-९५]	१६३-१६४
१०६	११.७	रासायनिक खतांचे वापर [१९९४-९५]	१६५-१६६
१०७	११.८	जिल्ह्यातील साखर कारखाने [१९९४-९५]	१६७-१६८
१०८	११.९	दुग्ध संस्थांची माहिती [१९९४-९५]	१६९-१७०
१०९	११.१०	अवर्ण प्रणय कार्यक्रमाची प्रगती [१९९४-९५]	१७१-१७२
११०	११.११	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूद व खर्च [१९९४-९५]	१७३-१७४
१११	११.१२	२० कलाची कार्यक्रमा [१९९४-९५]	१७५-१७६
११२	११.१३	विशेष घटक योजना [१९९४-९५]	१७७-१७८
११३	११.१४	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रमा [१९९४-९५]	१७९-१८०
		१२. किंती व निदेशांक	
११४	१२.१	निवडक नेत मालाच्या सरासरी घाऊर किंती १९९४-९५ या वर्षाकरिता	१८१-१८२
११५	१२.२	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या सरासरी जिरकोळ किंती [१९९४]	१८३-१८४
११६	१२.३	कानगांराचे गाढक किंतीचे निदेशांक [१९९४-९५]	१८५-१८६
		१३. निव्याय व प्रामाण्य	
११७	१३.१	जिल्ह्यातील सोलीस वलाची सक्षम संख्या [१९९४-९५]	१८७-१८८
११८	१३.२	गुन्हेगारांची आकडेवारी [१९९४]	१८९-१९०
११९	१३.३	तुस्गात दाखल केलेले गुन्हेगार [१९९४-९५]	१९१-१९२
१२०	१३.४	तुस्गात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे थोडक्यात नुसार व वैयक्तिक पात्रेनुसार वर्गीकरण [१९९४-९५]	१९३-१९४
१२१	१३.५	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालीत काढलेली कासे [१९९४-९५]	१९५-१९६

[आठ]

१	२	३	४
		१४. बँके ल्यवसाय व तिमा	
१२२	१४. १	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या त्यांच्या ठेकी व कर्ज [१९९४-९५]	२०३
१२३	१४. २	संयुक्त भांडवली संस्था [३१. ३. १९९४]	२०६
१२४.	१४. ३	उतरविलेल्या दिमा पत्राची संख्या व तिच्याची रक्कम [१९९३-९४]	२०७
		१५. तंकिर्ण	
१२५	१५. १	चीत्रपट गुहाची आकडेवारी १९९४-९५	२०८
१२६.	१५. २	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पवयतीची रक्कम [१९९३-९४ व १९९४-९५]	२०९
१२७.	१५. ३	गोळा केलेला तालुकावार जमीन महसुल [१९९४-९५]	२१०
१२८.	१५. ४	छापखाने व छापलेली प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालीके [३१ मार्च १९९५]	२११
१२९.	१५. ५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू, साखर [१९९४-९५]	२१२
१३०	१५. ६	मागणी व बसुल केलेली धान्ये [१९९४-९५]	२१३
१३१	१५. ७	१९८९ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९५ मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी.	२१४-२१५
१३२	१५. ८	अधिकारी व प्रवाही यांचे सल्लाही असलेल्या बंगल्याची तालुकावार यादी [३१. ३. १९९५]	२१६-२१७
१३३	१५. ९	निवडक निर्दिष्टांकना-कल [१९९४-९५]	२१८-२१९
१३४	१५. १०	संयुक्त भांडवली संस्था [३१. ३. १९९५]	२२०
१३५	१५. ११	उतरविलेल्या दिमा पत्राची संख्या व तिच्याची रक्कम [१९९३-९४]	२२१

तक्ता क्रमांक १.१

१९९१ चे जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राचे, घरे व लोकसंख्या
जिल्हा - वर्धा

- १ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	क्षेत्र चौ. कि. मी. [हजारात]	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची : संख्या		शहरांची संख्या	वापरा तील निवार गुहाची संख्या [हजारात]	कुटुंबाची संख्या [हजारात]	लोकसंख्या [हजारात]		
					वस्ती असलेले	ओसाड				एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	६३१०.०	१६९	९६७	४१२	६	२१२	२२०	१०६८	५५१	५१७
	एकूण	ग्रामीण	६२८०.२	१२५	९६७	४१२	-	१५८	१६५	७८४	४०४	३८०
		नागरी	२९.८	१४६७	-	-	६	५४	५६	२८४	१४७	१३८
१.	वर्धा	एकूण	७९१	३११	१०६	४७	१	४७	५०	२४६	१२८	११८
		ग्रामीण	७८३	१८३	१०६	४७	-	२७	३०	४३	७४	६९
		नागरी	८	१२८७५	-	-	१	२०	२०	१०३	५४	४९
२.	तेलु	एकूण	६६५	१७३	१३०	४२	१	२२	२३	११५	५९	५०
		ग्रामीण	६५८	१५८	१३०	४२	-	२०	२१	१०४	५३	५१
		नागरी	७	१६३९	-	-	१	२	२	११	६	५
३.	समुद्रपूर	एकूण	९८१	१०२	१६६	५६	-	२०	२१	१००	५२	४८
		ग्रामीण	९८१	१०२	१६६	५६	-	२०	२१	१००	५२	४८
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	हिंगणघाट	एकूण	९०७	२०३	१२५	६२	१	३७	३९	१८५	९५	९०
		ग्रामीण	९०१	११७	१२५	६२	-	२२	२३	१०६	५४	५२
		नागरी	६	१३१२	-	-	१	१५	१६	७९	४१	३८

पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक १.१ [पुढे चालू]

- २ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
५	देवळी	सकूण	६५५	२२०	१०६	४४	२	२९	३०	१४५	७६	७०
		ग्रामीण	६४९	१४०	१०६	४४	-	१९	१९	९१	४७	४४
		नागरी	६	६९०२	-	-	२	१०	१०	५४	२८	२६
६	आदर्श	सकूण	९२९	१३३	१५२	६८	१	२६	२८	१३३	६८	६५
		ग्रामीण	९२६	९६	१५२	६८	-	२०	२१	९६	४९	४७
		नागरी	३	१२३१	-	-	१	७	७	३७	१९	१८
७	आष्टी	सकूण	४९८	१३४	८२	७२	-	१३	१४	६७	३५	३२
		ग्रामीण	४९८	१३४	८२	७२	-	१३	१४	६७	३५	३२
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८	कारंजा	सकूण	८०८	९६	१००	२१	-	१६	१६	७८	४०	३८
		ग्रामीण	८०८	९६	१००	२१	-	१६	१६	७८	४०	३८
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- आकडे पूर्णांकांत केल्याने बेरजा चुकतीलच असे नाही.

२] १९९१ च्या जनगणनेनुसार नागरी भागाचे क्षेत्र चौ. कि.मी. उपलब्ध नसल्यामुळे रकाना ४ मध्ये १९८१ जनगणने नुसार घेण्यात आले.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

तक्ता क्रमांक १.२
१९५१ ते १९९१ या सुचया लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक
जिल्हा-वधा

जिल्हा/ तहसिल	वर्ष ::	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			दर चौ. कि.मी. मधील लोकसंख्या	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी			
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण :: दर हजारा पुरुषा भागे स्त्रियांचे प्रमाण	ग्रामीण	नागरी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
जिल्हा	१९५१	५३२	४१३	१२७	२७२	२०७	६५	२६७	२०६	६१	८५	+ ३.७८	२८१	+ १.४१	+ २५.३६
एकूण	१९६१	६३४	४८४	१५०	३२३	२४४	७९	३११	२४०	७१	१०१	+ १७.७०	२६३	+ १७.२४	+ १९.२०
	१९७१	७८०	५८९	१९१	४००	३००	१००	३८०	२८९	९१	१२४	+ २२.९१	२५०	+ २१.५२	+ २७.३०
	१९८१	९२७	६९५	२३२	४७६	३५६	१२०	४५१	३३९	११२	१४७	+ १८.६६	२४७	+ १८.१२	+ २६.१०
	१९९१	१०६८	७८४	२८४	५५१	४०४	१४७	५१७	३८०	१३७	उ.ना.	+ १५.२१	२३८	+ १२.८१	+ २२.४१
तहसिल	१९५१	२५१	१८०	७१	१२७	९५	३७	१२४	८९	३४	११९	उ.ना.	२७६	उ.ना.	उ.ना.
१. वधा	१९६१	२८८	१९६	९२	१४७	९२	४८	१४०	९७	४३	१३६	+ १४.७०	२५२	+ ९.०५	+ २०.०२
	१९७१	३५७	२३७	१२०	१८५	१२१	६४	१७३	११६	५७	१६९	+ २४.२०	२३५	+ २०.९२	+ ३१.२२
	१९८१	४२५	२८३	१४१	२१९	१४६	७३	२०६	१३८	६८	२०१	+ १८.८६	२४१	+ १९.५४	+ १७.५१
	१९९१	२४६	१४३	१०३	१२८	७४	५४	११८	६९	४९	उ.ना.	उ.ना.	२२२	उ.ना.	उ.ना.
३. तेलू	१९५१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९७१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९९१	११५	१०४	११	५९	५३	६	५६	५०	६	उ.ना.	उ.ना.	२४९	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्रमांक १.२ [पुढे चालू]

- ४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
३. सभुलपुर	१९५१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९७१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९९१	१००	१००	—	५२	५२	—	४८	४८	—	उ.ना.	उ.ना.	२२३	उ.ना.	उ.ना.
४. हिंगणघाट	१९५१	१४४	१११	३३	७२	५५	१७	७२	५६	१६	७६	उ.ना.	१०००	उ.ना.	उ.ना.
	१९६१	१६७	१३०	३७	८४	६५	१९	८३	६५	१८	८९	+१८.४८	९८८	+१७.६८	+१७.२४
	१९७१	२०६	१६०	४४	१०४	८१	२३	१००	७९	२१	१०८	+१२२.२०	९६२	+२२.१४	+२०.२२
	१९८१	२५३	२९४	५९	१३०	९९	३१	१२३	९५	२८	१३४	+२३.८१	९४६	+२०.९५	+२३.२०
	१९९१	१८५	१०६	७९	९५	५४	४१	९०	५२	३८	उ.ना.	उ.ना.	९४७	उ.ना.	उ.ना.
५. देवली	१९५१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९७१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	१९९१	१४५	९१	४४	७५	४७	२८	७०	४४	२६	उ.ना.	उ.ना.	९३३	उ.ना.	उ.ना.
६. आर्वी	१९५१	१४४	१२२	२२	७३	६२	११	७१	६१	११	६२	उ.ना.	९७३	उ.ना.	उ.ना.
	१९६१	१७९	१५८	२१	९१	८०	११	८८	७८	११	७८	+१४.४६	९६७	+२८.८८	+१.१५
	१९७१	२१८	१९१	२७	१११	९७	१४	१०७	९४	१३	९४	+२१.४८	९६४	+२१.२२	+२३.२५
	१९८१	२४९	२१८	३१	१२८	११२	१६	१२२	१०६	१५	१०८	+१४.४२	९५३	+१४.००	+१७.४७
	१९९१	१३३	९६	३७	६८	४९	१९	६५	४७	१८	उ.ना.	उ.ना.	९५६	उ.ना.	उ.ना.

पुढे चालू..

तक्ता क्रमांक १.२ [पदे चालू]

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७. आज्ञा	१९५१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९७१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९९१	६७	६७	—	३५	३५	—	३२	३२	—	—	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
८. कारंजा	१९५१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९७१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.उ.ना.	
	१९९१	७८	७८	—	४०	४०	—	३८	३८	—	—	उ.ना.उ.ना.	१५०	उ.ना.उ.ना.	

टिप :- [१] आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

[२] पूर्नरचित तालुक्याच्या बाबतीत तालुकावार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवर्षिय वाढ देता येत नाही.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

तक्ता क्रमांक १.३

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा- वर्धा

[लोकसंख्या- श्रेण्येनुसार]

अ.क्र.:	जिल्हा/ तालुका	२०० पेक्षा कमी	२०० ते ४९९	५०० ते ९९९	१००० ते १९९९	२००० ते ४९९९	५००० ते ९९९९
१	२	३	४	५	६	७	८
संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
	जिल्हा एकूण	१८७	१४९	२६१	९२०	२८७	१९७९
	तालुका						
१.	वर्धा	१३	१०	१६	५८	२९	२१०
२.	सेलू	३२	२३	३२	१११	३३	२२३
३.	समुद्रपुर	२७	२७	६४	२२२	५९	४०६
४.	हिंणपाट	१५	१८	३६	१२६	३४	२३५
५.	देवळी	१९	१४	२१	७९	३८	२५५
६.	आर्वी	४२	२५	४०	१७४	३४	२३६
७.	आटो	२४	१७	१८	६६	१८	१२४
८.	कारंजा	१५	१४	२४	८५	३९	२९१

पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक १.३ (पुढे चालू)

- ७ -

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	१०,००० आणि त्याहून जास्त		एकूण		ओसाड गावांची संख्या
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	
१	२	१५	१६	१७	१८	१९
	जिल्हा एकूण	२	२३५	९६७	७८३८	४१२
	तालुका					
१.	वर्धा	-	—	१०६	१४३०	५७
२.	तेलू	-	—	१३०	१०३७	४२
३.	समुद्रपूर	-	—	१६६	१००३	५६
४.	हिंगणघाट	-	—	१२५	१०५६	६२
५.	देवळी	१	१३०	१०६	९०६	४४
६.	आर्वी	-	—	१५२	९५८	६०
७.	आष्टी	१	१०७	८२	६६८	७२
८.	करंजा	-	—	१००	७७७	२१

टीप :- लोकसंख्येचे आकडे पूर्णांकांत केल्याने बेरजा जुळतिलय असे नाही.

आधार:- १९९१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

तयता क्रमांक १-४

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा-वर्धा

(लोकसंख्या हजारात)

- ८ -

अ.क्र.	तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या													
		३००० पेक्षा कमी		४००० ते ९९९९		१०००० ते १९,९९९		२०,००० ते ४९,९९९		५०,००० ते ९९,९९९		१००,००० व त्याहून अधिक		एकूण शहरे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
	वर्धा जिल्हा	-	-	-	-	२	२५	२	७७	१	७९	१	१०३	६	२८४
	तालुका														
१.	वर्धा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१०३	१	१०३
२.	सेलू	-	-	-	-	१	११	-	-	-	-	-	-	१	११
३.	समुद्रपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	हिंगणघाट	-	-	-	-	-	-	-	-	१	७९	-	-	१	७९
५.	देवळी	-	-	-	-	१	१४	१	४०	-	-	-	-	२	५४
६.	आर्वी	-	-	-	-	-	-	१	३७	-	-	-	-	१	३७
७.	आब्टी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

तक्ता क्रमांक २.५

१९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या
जिल्हा - वर्धा

[आठवे - शंभरात]

अ. क्र	काम करणा-यांचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्हा								
			वैरीज	वर्धा	सेलू	समुद्रपूर	हिंगणघाट	देवळी	आर्वी	आष्टी	कारंजा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	शेतकरी	ग्रामीण नागरी एकूण	१२०५ ४७ १२५२	१४८ १० १५८	१५६ ६ १६२	२०४ — २०४	१७८ ११ १८९	१०७ ९ ११६	१३९ ११ १५०	९३ — ९३	१८० — १८०
२.	शेतमजूर	ग्रामीण नागरी एकूण	१९४९ १३० २०७९	३२३ १२ ३३५	२७१ २० २९१	२३८ — २३८	२६७ २१ २८८	२५४ ३४ २८८	२७७ ४३ ३२०	१६७ — १६७	१५२ — १५२
३.	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छि- मार, शिकारी, फळबाग, मळे, वगरे क्षेत्रकाम करणारे	ग्रामीण नागरी एकूण	६१ ११ ७२	१३ ४ १७	८ १ ९	७ — ७	७ २ ९	४ १ ५	७ ३ १०	५ — ५	१० — १०
४.	खाणका आणि दगड खाणकामात काम करणारे	ग्रामीण नागरी एकूण	७ २ ९	२ — २	१ — १	२ — २	— — १	१ १ २	— १ १	— — —	— — —
५.	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्त्या इ. धरगुती उद्योगात काम करणारे	ग्रामीण नागरी एकूण	२५ ८ ३३	६ १ ७	१ १ २	५ — ५	४ २ ६	२ २ ४	३ २ ५	— — २	२ — २

पुढे चालू...

तक्ता शुभांक १.५ [पुढे चालू]

- १० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
६. घरगती उद्योगाव्यतिरिक्त इतर इतर उद्योगक्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	११३	३२	२१	९	१२	१७	९	७	६	
	नागरी	३१	३२	३	—	५२	२८	९	—	—	
	एकूण	२४४	६४	२४	९	६४	४५	१८	७	६	
७. बांधकाम करणारे	ग्रामीण	५२	१६	४	१०	३	२	४	१०	३	
	नागरी	३३	१५	—	—	१	५	४	—	—	
	एकूण	८५	३१	४	१०	४	७	८	१०	३	
८. व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	८१	१९	१२	१०	८	८	७	८	९	
	नागरी	१६०	५९	३	—	३७	२०	२१	—	—	
	एकूण	२४१	७८	१५	१०	४५	२८	२८	८	९	
९. वाहतूक साठवण आणि दळणवळण क्षेत्रात काम करणारे	ग्रामीण	३३	१६	४	१	२	२	४	३	१	
	नागरी	६२	३०	२	—	१४	९	७	—	—	
	एकूण	९५	४६	६	१	१६	११	११	३	१	
१०. इतर काम करणारे	ग्रामीण	१८९	५३	२४	१९	१९	१९	१८	१७	२०	
	नागरी	२२६	१०२	५	—	५०	४७	२२	—	—	
	एकूण	४१५	१५५	२९	१९	६९	६६	४०	१७	२०	
११. एकूण काम करणारे [१ ते १० ची बेरणी]	ग्रामीण	३७१५	६२८	५११	५०४	५०४	४१६	८६८	३१०	३८४	
	नागरी	७९०	२६६	४२	—	२०५	१५६	१२१	—	—	
	एकूण	४५०५	८९४	५५३	५०४	७०९	५७२	९८९	३१०	३८४	

पुढे चालू...

तस्ता क्रमांक १.५ [पुढे चालू]

- ११ -

क्र.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१२.	सिमांतीक काम करणारे	ग्रामीण	२३५	२४	१२	४१	३९	३५	२९	१५	२८
		नागरी	२६	३	—	—	१०	४	५	—	—
		एकूण	२५१	२७	१२	४१	४९	३९	३४	१५	२८
१३.	एकूण काम न करणारे	ग्रामीण	३८९९	७७८	५२४	४५२	५१५	४५४	४६१	३४३	३६५
			[४९.७६]	[५४.४०]	[५०.५३]	[४५.७२]	[४८.६८]	[५०.०६]	[४८.१२]	[५१.३५]	[४६.९८]
		नागरी	२०१९	७६१	७३	—	५७२	३७०	२४३	—	—
			[७१.२२]	[७३.८९]	[६३.४८]	—	[७२.६८]	[३९.६१]	[६५.६५]	—	—
		एकूण	५९१८	१५३९	५९७	४५२	१०८७	८२४	७०४	३४३	३६५
			[५५.४४]	[६२.५६]	[५१.६२]	[४५.७२]	[५६.९२]	[५७.१६]	[५३.०५]	[५१.३५]	[४६.९८]
१४.	एकूण लोकसंख्या	ग्रामीण	७८३९	१४३०	१०३७	१०७४	१०५८	९०७	९५८	९६८	७७७
	[११ ते १३ ची बेरीज]	नागरी	२८३५	१०३०	११५	—	७८७	५३४	३६९	—	—
		एकूण	१०६७४	२४६०	११५२	१०७४	१८४५	१४४१	१३२७	६६८	७७७

टीप :- आकडे पूर्णाकांत केल्याने बेरजा जुळणारच असे नाही.

२] कंसातील आकडे एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी दर्शवितात.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशनावरील उपलब्ध माहिती.

तक्ता क्रमांक १.६ [अ]

लोकसंख्ये [अ] वयोगटानुसार व [ब] धर्मानुसार वर्गीकरण
जिल्हा - वर्धा

- १२ -

[अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या [१९८१]

बाब :	सर्ववयोगट	०-६	७-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४९	५०-५९	६० व	वय
												त्यावरील अनिर्देशिले
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
एकूण	९२६६	१६०४	१९३८	९०७	७७६	६२०	५३३	५३२	९३७	६८०	७३०	९
ग्रामीण	६९५१	१२११	१४४२	६४६	५५५	४४९	३९८	४०७	७२२	५२८	५७७	९
नगरी	२३१५	३९३	४९६	२६१	२२१	१७१	१३५	१२५	२१५	१५२	१५३	--

[ब] धर्मानुसार लोकसंख्या [आकडे शेकड्यात] [१९९१]

बाब :	सर्वधर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शिख	इतर	धर्म न सांगणारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
एकूण	१०६८३	१५१६	१४	८६५४	५०	४०२	२	४	२४
ग्रामीण	७८३८	११४९	६	६४६९	८	१७९	६	४	१७
नगरी	२८३५	३६७	८	२१८५	४२	२२३	३	-	७

आधार :- १९८१ व १९९१ चे जनगणना प्रकाशन.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती यांची माहिती
जिल्हा-वर्धा

[आकडे हजारात]

जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			एकूण		
		व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा वर्धा	एकूण	१५०	७७	७३	१६६	८५	८१	३१६	१६२	१५४
	ग्रामीण	१०७	५५	५२	१४३	७३	७०	२५०	१२८	१२२
	नागरी	४३	२२	२१	२३	१२	११	६६	३४	३२
तालुका										
१. वर्धा	एकूण	३६	१९	१७	३१	१६	१५	६६	३३	३३
	ग्रामीण	२१	११	१०	२३	१२	११	४४	२२	२२
	नागरी	१५	८	७	८	४	४	२२	११	११
२. सेलू	एकूण	१२	७	५	२३	१२	११	३५	१९	१६
	ग्रामीण	११	६	५	२१	११	१०	३३	१७	१५
	नागरी	१	१	—	२	१	१	२	२	१
३. समुद्रपूर	एकूण	१४	७	७	१८	९	९	३२	१६	१६
	ग्रामीण	१४	७	७	१८	९	९	३३	१६	१६
	नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४. हिंणघाट	एकूण	२३	१२	११	२१	११	१०	४३	२१	२२
	ग्रामीण	१३	७	६	१४	७	७	२६	१३	१३
	नागरी	१०	५	५	७	४	३	१७	८	९

तक्ता क्रमांक १.७ (पुणे जिल्हा)

- १४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
५. देवळी	एकूण	२९	१५	१४	२०	१०	१०	४२	२५	२४
	ग्रामीण	१७	९	८	१६	८	८	३३	१७	१६
	नागरी	१२	६	६	४	२	२	९	८	८
६. आर्वी	एकूण	२१	११	१०	२५	१३	१२	४६	२४	२२
	ग्रामीण	१६	८	८	२२	११	११	३८	१९	१९
	नागरी	५	३	२	३	२	१	८	५	३
७. आष्टी	एकूण	२	५	४	१२	६	६	२१	११	१०
	ग्रामीण	२	५	४	१२	६	६	२१	११	१०
	नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कारंजा	एकूण	७	४	३	१७	९	८	२४	१३	११
	ग्रामीण	७	४	३	१७	९	८	२४	१३	११
	नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टीप :- १] आकडे पूर्णांकान्त केल्याने जुळणारच असे नाही.

२] नवबौध्दांची लोकसंख्या स्वतंत्रपणे उपलब्ध नाही. ती अनुसूचीत जातीच्या लोकसंख्येमध्ये समाविष्ट आहे.

आधार :- १९२१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

तक्ता क्रमांक १.८

- १५ -

भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे
[१९९१ च्या जनगणनेनुसार] वर्गीकरण
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	बाब	एकूण ग्रामीण नागरी	संख्या [१९९१ प्रमाणे]
१	२	३	४
	एकूण जनगणना घरे	एकूण	२७२१५५
	भिंतीची	ग्रामीण नागरी	२०५४७० ६७६८५
	<u>भिंतीची सामुग्री</u>		
१.	गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	२८५८० २३३९५ ५१८५
२.	माती	एकूण ग्रामीण नागरी	१३३६५० १२५३६० ८२९०
३.	कच्च्या विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	१७९८० ११८०५ ६१७५
४.	लाकड	एकूण ग्रामीण नागरी	२१९० १०७० ११२०
५.	पक्क्या विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	८०४४५ ३८२३५ ४२२१०
६.	गॅलव्हनाईड लॉखडी, किंवा इतर धातुचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	१५४५ ४५५ १०९०
७.	दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	७१५ ५८० १३५
८.	सिमेंट कॉक्रीट	एकूण ग्रामीण नागरी	४५९० १७६० २८३०
९.	वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त इतर सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	२४६० १८१० ६५०

१	२	३	४
<u>२] घपरासाठी वापरलेली सामुग्री</u>			
१.	गवत, पाटे, वेळू, माती, कच्या विटा किंवा बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	१२७८० ११८८५ ८९५
२.	कोल, गवत दगड कंकर	एकूण ग्रामीण नागरी	१८१००५ १५०५५५ ३०४५०
३.	पन्हाळीचे लोंबणी, पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	२४६०५ १३९५५ १०६५०
४.	अॅसेटॉस सिमेंटचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	३७१० २१०५ १६०५
५.	विटा व चुना	एकूण ग्रामीण नागरी	३६३० २०६५ १५६५
६.	दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	७३० ३२५ ४०५
७.	प्रबलित सिमेंट कॉक्रीट	एकूण ग्रामीण नागरी	२४०४० ६८५० १७१९०
८.	इतर धर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	२१४५५ १६७३० ४७२५

आधार :- १] जनगणना प्रकाशन [एच-२, भाग-ब] घरबांधणी अहवाल.

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार गाभीण/नागरी/क्षेत्रातील कुटुंबाचे
वर्गीकरण १९९१ च्या जनगणनेनुसार
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	बाब	गाभीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	एकूण कुटुंबे	१५९४४५	५२०१०	२११४५५
२.	<u>घराच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	१४४०७५	३६४७०	१८०५४५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	९७४०	१४५००	२४२४०
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	५६३०	१०४०	६६७०
१	<u>एक ते दोन व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	२३३०५	७०६५	३०३७०
२.	<u>घराच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	१९११०	३७३५	२२८४५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	२७९५	३०८०	५८७५
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	१४००	२५०	१६५०
२.	<u>तिन ते पाच व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	८२६००	२४६६५	१०७२६५
२.	<u>घराच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	७४२९५	१५९८५	९०२८०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	५१३०	८११०	१३२४०
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	३१७५	५७०	३७४५
३.	<u>सहा ते आठ व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	४६७४५	१६२३५	६२९८०
२.	<u>घराच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	४४०६०	१३१३०	५७१९०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	१७१५	२९३५	४६५०
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	९७०	१७०	११४०
४.	<u>अड वेक्षा जास्त व्यक्तींची कुटुंबे</u>			
१.	एकूण कुटुंबे	६७९५	४०४५	१०८४०
२.	<u>घराच्या मालकीबाबतची स्थिती</u>			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	६६१०	३६२०	१०२३०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	१००	३७५	४७५
	क) बेघर कुटुंबे	—	—	—
	ड) इतर	८५	५०	१३५

आधार :- जनगणना प्रकाशन १९९१ [खण-२, भाग-ब] घराबाबती अहवाल.

जनगणना घरे आणि त्यांच्या वापर [१९९१ ची जनगणना]

जिल्हा वधा

अ. क्र. ३	एकूण ग्रामीण नागरी	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुबवातीला रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांच्या वापर						कुरखाने: रेस्टॉरंट: करमणूक: पूजास्थाने: इतर				
				राहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्रशाळा इत्यादी उद्योग सह इत्यादी राहणे	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटन घरे इत्यादी	उपहार घरे सोहन दुकान	व्यवसा- यीक घरे आणि कार्यालये	इत्यादी दुकाने आणि उपहार गृह	मिठाई ची घरे इत्यादी	पंचायत घरे सांस्कृतिक मशिदी केंद्र इत्यादी पूजास्थाने मोडर्न	दुकाने आणि उपहार गृह	दुकाने आणि उपहार गृह
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१. एकूण	२७२१५५	१५२५०	१९९६६०	३०१०	५२१५	४४५	५७६५	२०३५	४४६५	५३५	३१५	२८२०	३२६४०	
२. ग्रामीण	२०४४७०	९७४५	१५०११०	२०७५	४१५०	२९०	२२६५	११२५	२५९०	२६५	१८५	२३३५	२९३३५	
३. नागरी	६७६८५	५५०५	४९५५०	९३५	१०६५	१५५	३५००	९१०	१८७५	२७०	१३०	४८५	३३०५	

आधार :- जनगणना प्रकाशन [एच-२, भाग-ब] घरबांधणी अहवाल.

तक्ता क्रमांक २-१

निवडक केन्द्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य १९९४ वर्षी करीता

- १९ -

जिल्हा - वर्धा

[मिली मिटर मध्ये]

अ. क्र.	महिना	१ केन्द्र वर्धा		२ केन्द्र सेलु		३ केन्द्र समुद्रपूर		४ केन्द्र हिंगणघाट					
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	जानेवारी	२८.६	२	५६.०	—	२	१५.०	२४.०	३	२०.६	—	३	२२.८
२.	फेब्रुवारी	१९.२	—	—	१५.५	—	—	—	—	—	—	—	—
३.	मार्च	१३.३	—	—	३२.०	—	—	—	—	—	१.४	—	—
४.	एप्रिल	३१.३	१	२.०	२०.४	१	५.०	५६.२	—	—	१९.५	१	११.०
५.	मे	२९.८	—	—	६१.५	—	—	५.४	—	—	२२.८३	—	—
६.	जून	१६५.५	१९	२२६.८	१८९.०	१९	३१९.०	२५४.७	१६	१७३.०	१७६.३	१७	२२६.५
७.	जुलै	३२३.१	१९	५५७.४	३१८.३	१८	५७०.०	३९४.०	२३	७२९.६	३२३.५	२१	५५१.३
८.	ऑगस्ट	३४३.३	१७	१८८.६	३६०.५	११	२५४.०	४२८.७	२१	२५८.२	३७५.६	१८	२२९.१
९.	सप्टेंबर	१८९.८	१८	३८३.०	२१२.१	८	४३५.०	३८४.४	१४	७१०.४	१७९.१	१३	५३२.८
१०.	ऑक्टोबर	१२५.९	—	—	२४२.४	—	—	३४०.०	—	—	१८८.३	—	—
११.	नोव्हेंबर	२०५.१	—	—	२४२.३	—	—	३७६.७	—	—	२७३.८	—	—
१२.	डिसेंबर	३६.७	—	—	३४.१५	—	—	२३.५	—	—	३६.३	—	—
एकूण		१३७९.८	६८	१४१६.८	१४८२.०	५९	१५६८.०	२१७९.९	७७	१८९१.८	१४२४.८	७३	१६७३.५

पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक २.१ [पुढे चालू]

अ. : महिना		५ केंद्र देवळी			६ केंद्र आर्वी			७ केंद्र आण्टी			८ केंद्र कारंजा		
क्र.		सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसाची संख्या	पर्जन्य
१	२	१३	१४	१७	१६	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
१.	जानेवारी	१२.०	—	६३.२	२१.३	३	२४.३	६.०	२	२.८	५५.३	३	१६.८
२.	फेब्रुवारी	—	—	—	४५.०५	१	१६.८	९.०	—	—	—	—	—
३.	मार्च	१७.०	—	—	२२.५	—	—	३१.३	—	—	११.५	—	—
४.	प्रिल	२०.८	—	—	१५.८	—	—	११.२२	—	—	२४.६	—	—
५.	मे	४१२.९	—	—	१३.४	—	—	४२.७	—	—	२९.०	—	—
६.	जून	२०३.५	१६	२२४.२	१४७.२	१६	१९३.२	१३६.५	१८	१८३.४	१५२.१	१८	२६५.७
७.	जुलै	३१०.०	२१	६७३.६	३०५.७	२०	३७८.२	३१९.९	२५	१९५.६	२८५.७	२३	२९१.५
८.	ऑगस्ट	४०७.५	२८	३९३.४	३२०.३	२२	२३१.८	३४६.४	२०	१६०.७	३४७.१	२७	१५५.६
९.	सप्टेंबर	२६७.०	८	५६३.६	१७१.६	९	३८३.८	२३४.१	१३	४१३.७	२१६.९	१०	३६४.३
१०.	ऑक्टोबर	३०२.८	—	—	१७९.५	—	—	२७४.८	—	—	२४७.३	—	—
११.	नोव्हेंबर	३०१.०	—	—	१५४.८	—	—	३५.४	—	—	४८.१	—	—
१२.	डिसेंबर	१५.४	—	—	३३.८	—	—	१२.७	—	—	५३.५	—	—
एकूण		१६४५.४	६३	१९१८.०	१४२८.९५	७१	१२२८.०	१४६०.०	७८	९५६.२	१४७१.१	७१	१०९३.९

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, वर्धा.

निम्नलिखित केंद्रातील क्माल व किमान तापमान

वर्ष - १९९३

जिल्हा-वर्धा

[आकडे डिग्री सेल्सियस मध्ये]

अ. क्र.	माहिना	१. केंद्र - वर्धा	
		क्माल	किमान
१.	२.	३.	४.
१.	जानेवारी	३६.९	१०.५
२.	फेब्रुवारी	३५.०	८.९
३.	मार्च	३९.३	१५.१
४.	एप्रिल	४३.३	१९.९
५.	मे	४५.१	२३.०
६.	जून	३८.४	२२.५
७.	जुलै	३७.४	२१.९
८.	ऑगस्ट	३९.९	२०.९
९.	सप्टेंबर	उ. ना.	उ. ना.
१०.	ऑक्टोबर	३६.०	१४.९
११.	नोव्हेंबर	३४.६	१२.४
१२.	डिसेंबर	३२.९	१०.०
वार्षिक		४५.१	८.९

आधार :- विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, भारत सरकार, नागपूर.

जमीनीचा वापर सन १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४ या वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा

[क्षेत्रांमधे क्षेत्रांमधे हेक्टर मध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेततीला उपयोगी क्षेत्र	व्यतिरिक्त लागवडी न केलेली इतर जमीन	एकूण स्तंभ	एकूण स्तंभ	एकूण स्तंभ	एकूण स्तंभ	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
तहसिल			[५-८-१३-१५-१६]		बिगर शेतती वापरा खालील क्षेत्र	मडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीण	एकूण स्तंभ ६-७	लागवडी लायक वण	कायम गुरे चरण व इतर चरणाची जमीन	कसलेल्या जमीनी मध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे वुडगे व बागायती खालील जमीन	
	एकूण	१९८९-९०	६२८२	६३३	३१५	१६८	४८३	१९२	४५४	६३	७१६
		१९९०-९१	६२८२	७३०	३०४	१८९	४९३	२०२	४६४	६०	७२६
		१९९३-९४	६२८२	७०६	१७६	१४५	३२१	२८०	४७५	५५	८१०
१.	वर्धा	१९८९-९०	८१६	४३	५२	६	६५	३४	६२	२	१०५
		१९९०-९१	८१६	५७	५२	६	६५	३४	६८	२	१०४
		१९९३-९४	८१६	४५	११	१	१२	३७	३१	—	६८
२.	तेल	१९८९-९०	७०६	८२	२७	३०	५७	३३	१७	—	५०
		१९९०-९१	७०६	१३३	२७	३०	५७	३३	१६	१४	६३
		१९९३-९४	७०६	५३	३२	१३	४५	२०	१३३	२०	१७३
३.	समुद्रपूर	१९८९-९०	२९७	८७	४६	१२	६५	१७	७१	५	९३
		१९९०-९१	२९७	८५	४१	२४	६५	१६	७४	५	९५
		१९९३-९४	२९७	९४	१८	२६	४४	४१	६२	२	११२

तारिका क्रमांक ३.१ [पुढे चालू]

- २३ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४.	हिंगणघाट	१९८९-९०	८९२	--	५४	६	६०	१५	६०	२	७७
		१९९०-९१	८९२	--	४८	१२	६०	१७	५९	२	७८
		१९९३-९४	८९२	--	१४	१३	२७	५०	५६	१	१०७
५.	देवळी	१९८९-९०	६९७	२०	५४	९	६३	२४	४९	१७	९०
		१९९०-९१	६९७	२०	५४	९	६३	२४	४८	--	७२
		१९९३-९४	६९७	२२	२४	९	३३	५५	४८	--	१०३
६.	आर्वी	१९८९-९०	१११०	३१६	५२	३६	८८	४६	७८	--	१२४
		१९९०-९१	१११०	३५७	५२	४७	९९	४८	८९	--	१३७
		१९९३-९४	१११०	३७२	४०	४५	८५	५५	३५	--	९०
७.	आष्टी	१९८९-९०	४५५	६१	१२	३४	४६	७	६०	९	७६
		१९९०-९१	४५५	६१	१२	३३	४५	७	६०	९	७६
		१९९३-९४	४५५	५७	७	३८	४५	२	६०	९	७१
८.	कारंजा	१९८९-९०	६०९	१७	११	२८	३९	२३	५०	२८	१०१
		१९९०-९१	६०९	१७	११	२८	३९	२३	५०	२८	१०१
		१९९३-९४	६०९	५६	३०	--	३०	२०	४३	२३	८६

पुढे चालू...

तत्ता क्रमांक ३.१ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा / तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एका पेक्षा अधिकच्या लागवडी केलेले क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र	लागवडी लायक क्षेत्र [१९९१-९२ ते १९९३-९४]
			चालुपड	इतरपड	एकूण [१९९१-९४]				
१	२	३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	एकूण	१९८२-९०	१६३	३०९	४७२	३९५	१८३	४१६२	४७१९
		१९९०-९१	२१७३२७	२०८	४३५	३९०५	२२१	४१२६	४६०२
		१९९३-९४	१३८	१८५	३२३	४१२२	१३०	४२५९	४७८७
१.	वर्धा	१९८९-९०	३८	२९	६७	५३६	६	५४२	६३९
		१९९०-९१	४८	४९	९७	४९३	५	४९८	६२५
		१९९३-९४	३९	३	३२	६५९	—	६५९	७२८
२.	सेलु	१९८९-९०	१६	७२	८८	४२२	५५	४७७	५४३
		१९९०-९१	५८	६५	१२३	३३०	५७	३८७	५००
		१९९३-९४	१४	—	१४	४२१	३५	४५६	४७५
३.	समुद्रपूर	१९८९-९०	१२	१७	२९	७२३	१७	७४०	७७४
		१९९०-९१	५	—	५	७४७	१७	७६४	७७३
		१९९३-९४	१३	२२	३५	७१३	१९	७३२	७९०
४.	हिंगणघाट	१९८९-९०	५६	७४	१३०	६३२	५	६३७	७७९
		१९९०-९१	३०	१९	४९	७२२	१६	७३८	७८०
		१९९३-९४	१९	३३	५२	७१३	१८	७३१	८१५

तालुका क्रमांक ३.१ [पुढे चालु]

- २५ -

१	२	३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
५.	देवळी	१९८९-९०	४	४९	५३	४७१	९	४८०	५६५
		१९९०-९१	५५	४५	१०९	४४२	९	४५१	५६६
		१९९३-९४	१९	१५	३४	५०५	९	५१४	५९४
६.	आर्वी	१९८९-९०	१०	२३	३३	५४९	१२	५६१	६२८
		१९९०-९१	१	५	६	५११	४२	५५३	५६५
		१९९३-९४	२०	४४	४४	४८८	१६	५०५	६१२
७.	आष्टी	१९८९-९०	१५	२४	४१	२३१	४९	२८०	२८८
		१९९०-९१	१५	४	२१	२५२	४५	२९७	२८९
		१९९३-९४	११	३७	४४	२३४	४०	२४१	२९३
८.	कारंजा	१९८९-९०	१२	१९	३१	४२१	३०	४५१	५०३
		१९९०-९१	२५	१९	४४	४०८	३०	४३८	५०३
		१९९३-९४	१४	२७	४१	३९६	२५	४२१	४८०

टीप : १] सन १९८९-९० व १९९०-९१ ची माहिती अंतीम सुधारीत आहे.

२] सन १९९३-९४ ची माहिती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

२] तालुका भुमी अभिलेख निश्चिंक, वधा.

तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र
जिल्हा - वर्धा

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	ज्वारी एकूण	बाजरी	मका	वरी	इतर पुष्प धान्ये	एकूण पुष्प धान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	एकूण जिल्हा बेरीज	१९८९-९०	४८२७	२२८५५	९७४०९	२८९	११७६९८	९९४	२२	---	८९४	१२७२९०
		१९९०-९१	३९३८	२१००३	८९७७७	१०१	८९८७८	६५६	२४	---	१	११५५००
		१९९३-९४	१५२१	१५९७०	९०७०१	७३५	९१४३६	१७१	२०	---	१०	१०९१२८
१.	वर्धा	१९८९-९०	३९७	२१३७	१६२९१	---	१६२९१	२४	---	---	---	१८७४९
		१९९०-९१	३९६	२१३६	१५२९१	---	१५२९१	२४	---	---	---	१४८४७
		१९९३-९४	१६	२३८७	१४८०९	---	१४८०९	---	---	---	---	१७२१२
२.	सेलू	१९८९-९०	३४९	४७११	१३४२१	---	१३४२१	९	१२	---	---	१८५०२
		१९९०-९१	२२७	४२७७	१०९६२	---	१०९६२	४	१२	---	---	१५४८२
		१९९३-९४	१७	२७३०	११२३५	---	११२३५	१	१०	---	---	१३९९३
३.	समुद्रपूर	१९८९-९०	७२१	६५२५	१३५४२	२८९	१३८३१	---	---	---	८९१	२१९६८
		१९९०-९१	८८६	५३०८	१२२९६	---	१२२९६	---	---	---	---	१८४९०
		१९९३-९४	५८८	५०९७	११३१३	७३४	१२०५७	---	---	---	९	१७७५१

तफता क्रमांक ३.२ [मुटे चालू]

- २७ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
घ:	हिंगणघाट	१९८९-९०	२५५	३१३८	११३८६	---	११३८६	६	५	---	३	१४७९३
		१९९०-९१	५५४	३१९७	१४५७७	१०१	१४६७८	५	५	---	---	१८४३९
		१९९३-९४	१२६	२०५२	१२०८०	१	१२०८१	४	३	---	१	१४२६७
घ.	देवळी	१९८९-९०	७७२	१४३८	९५१२	---	९५१२	२८९	---	---	---	१२०११
		१९९०-९१	१२०	१३२५	१००६३	---	१००६३	४४	---	---	---	११५५२
		१९९३-९४	४८	८०५	१२९००	---	१२९००	३५	१	---	---	१३७८९
घ.	आर्वी	१९८९-९०	७३३	१८४८	१४५३५	---	१४५३५	४९७	३	---	---	१७६१६
		१९९०-९१	५६८	१८४८	१३०५५	---	१३०५५	४७२	२	---	---	१५९४५
		१९९३-९४	१३१	१०१०	१२८६२	---	१२८६२	५१	१	---	---	१४०५५
घ.	आष्टी	१९८९-९०	३८७	१५७५	५८९२	---	५८९२	८८	---	---	---	७९४२
		१९९०-९१	२६६	१३२९	५७९०	---	५७९०	८५	२	---	---	७४७२
		१९९३-९४	९९	४९०	६३८३	---	६३८३	६५	---	---	---	७०३७
घ.	कारंजा	१९८९-९०	१३१३	१४८३	१२८३०	---	१२८३०	८१	२	---	---	१५७०९
		१९९०-९१	९२१	१५८३	१०७४३	---	१०७४३	२२	३	---	१	१३२७३
		१९९३-९४	४९६	१३९९	९१०९	---	९१०९	१५	५	---	---	११०२४

मुटे चालू

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू]

- ३८ -

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	वर्ष	हरभरा	तुर	मुंग	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	उस	मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण मजिपाता
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	एकूण जिल्हा वैरिज	१९८९-९०	१७५६०	४४६९५	४४३४	८८६६	७५५५५	२०२८४५	१०८०	१७२२	४७६०	३८३८
		१९९०-९१	१५५९६	५००४४	३३६७	४८७८	७३८८५	१८९३८५	१३६०	१४०६	४८६६	३३३६
		१९९३-९४	७०२३	४१२५४	१७५१	३०९०२	७३९०७	१८३५३५	१५८४	१६७५	५१२२	३७८०
१.	वर्धा	१९८९-९०	४३३	७७४६	२५५	८०१	९२३५	२७९८४	३५४	२४९	४४५	१२३१
		१९९०-९१	४३२	९७४६	४५५	१३९	१०७७२	२५६१९	३५४	२०६	४३४	१११६
		१९९३-९४	५९१	६३७२	—	१०११	७३८३	२४५९५	५६१	२५१	५१६	८०३
२.	सेलू	१९८९-९०	१५३९	३८७३	६१	२३४	५७०७	२४२०९	३८५	१६८	१२२०	५५५
		१९९०-९१	१४४०	५२१०	२७	९१	६७६८	२२२५०	५०६	१५०	१२३४	५१८
		१९९३-९४	६०७	४२४२	३९	३५७२	७८५३	२१८४६	५५८	२२३	८८०	९७८
३.	समुद्रपूर	१९८९-९०	८५०	७२७१	९६७	३४३३	१२५२१	३४४८९	११	४३१	८०	५२८
		१९९०-९१	१३०५	७५७५	४२९	१९०८	११२१७	२९७०७	१५	३९४	५३	४८०
		१९९३-९४	१०८७	५६४३	५२७	१९३८	८१०८	२५८५९	२१	४१८	४३४	५३०
४.	हिंगणघाट	१९८९-९०										

पुढे चालू

तज्ञता क्रमांक ३.२ [मुठे चालू]

- २९ -

१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
४. हिंणघाट	१९८९-९०	१८७५	६४०५	९९३	१७८३	११०५६	२५८४९	३९	३६०	१३६	४९९
	१९९०-९१	१५०७	८५६६	५१९	१६८१	१२२७३	३०७१२	—	२५१	८९	४३३
	१९९३-९४	१४७६	८४०४	१३९	९९०९	१८४५२	३२७१९	१९	२७५	१३६	५७१
५. देवळी	१९८९-९०	२१५४	७६५८	६७०	५३२	११०१४	२३०२५	५९	१५९	१७९	३४३
	१९९०-९१	२०४८	७१५६	५७३	२२०	९९९७	२१५४९	१०७	१५०	१९०	२७५
	१९९३-९४	१२००	६७८५	२३०	१३७१	८३८६	२२१७५	१५५	१८०	१७८	२७९
६. आर्वी	१९८९-९०	२२५८	६४२६	५०२	३९०	९५७६	२७१९२	२२७	१३३	८३८	२१४
	१९९०-९१	२३७०	६६१२	५५३	१७१	९७०६	२५६५१	३७०	८४	८२६	२१६
	१९९३-९४	५०३	५२३१	२३२	६५८	६१२१	२०१७६	२६९	९९	९६७	३३८
७. आढटी	१९८९-९०	१२९०	२७६४	४२१	३३५	४८१०	१२७५२	१	५३	७७७	१४४
	१९९०-९१	११७७	२५७३	३९५	५१	४१९६	११६६८	१	४८	७७४	९४
	१९९३-९४	३८४	१८१६	२४६	१७९४	३८५६	१०८९३	१	९९	८६८	१७२
८. कारंजा	१९८९-९०	७१६१	२५५२	५६५	१३५८	११६३६	२७३४५	४	१६९	१०८५	२४४
	१९९०-९१	५३१७	२६०६	४१६	६१७	८९५६	२२२२९	७	१२३	१२६६	२०४
	१९९३-९४	११७५	२७६१	३३८	१०६४९	१३७४८	२४७७२	—	१३०	११४३	१०९

मुठे चालू...

तक्ता क्र. १०२ [पुढे चालू]

अ. क्र. :	जिल्हा/तहसिल :	वर्ष :	संकिर्ण खाद्य पिके :	एकूण खाद्य पिके :	कापूस तंतू पिके :	इतर तंतू पिके :	एकूण तंतू पिके :	मुईमुग :	जवस :	करडई :	इतर गळी- ताची धान्ये :	एकूण गळी- ताची धान्ये :	
:	१	:	२	:	३	:	४	:	५	:	६	:	७
१.	एकूण जिल्हा बेरिज	१९८९-९०	३४	२१४२७९	१४८९३८	२९९	१४९२३७	१७५८२	९५७५	३३२	२५५१०	५२९९९	
		१९९०-९१	२	२००३५५	१५५१९६	४२०	१५५६१६	१७२४०	१०००६	२३७	२८५९९	५६०७४	
		१९९३-९४	३	१९५१९९	१८३२५७	६८४	१८३९४१	६२६१	६१८९	६४	२४३०२	३१८९६	
१.	वर्धा	१९८९-९०	—	३०२६३	२०४७३	४४	२०५१७	५३८	४८६	६०	२१०८	३१९२	
		१९९०-९१	—	२७७२९	१८४७३	४३	१८५१६	७०६	४८५	—	२३०८	३४९९	
		१९९३-९४	—	२६७२६	२९३३२	१३१	२९४६३	—	—	—	४६४	४६४	
२.	सेलू	१९८९-९०	—	२६५३७	१७६०४	८	१७६१२	५४४	१७३	—	२८२३	१५४९	
		१९९०-९१	—	२४६५८	१२३६८	१७	१२३८५	६८३	१९९	—	७२५	१६०७	
		१९९३-९४	—	२४४८५	१७९९३	१	१७९९४	१३४	—	—	२९४४	३०७८	
३.	समुद्रपूर	१९८९-९०	—	३५५३९	२५२७७	१०	२५२८७	४०८	४९५६	१००	७७३२	१३१९६	
		१९९०-९१	—	३०६४९	३०९४६	—	३०९४६	४३४	५५९८	१२३	८५८४	१४७३९	
		१९९३-९४	१	२७२६३	२९३८०	—	२९३८०	१	४६५५	—	१७८५२	१६५०८	

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ३.२ [गुटे घालू]

- ३१ -

	१	२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
४. हिंगणघाट	१९८९-९०		३४	२६९१७	२७३३५	२५	२७३६०	४०	२९२८	१३२	६३१३	९४१३
	१९९०-९१		२	३१४८७	३०४७९	२		१२७	२९२१	११२	८५७५	११७३५
	१९९३-९४		—	३३७२०	३४१८०	१२	३४१९२	३६	१२८३	५	३७६३	५०८७
५. देवळी	१९८९-९०		—	२३७६५	१७५९५	१२	१७६६०	२३२६	९८३	३८	३२१३	६५६०
	१९९०-९१		—	२२२७१	१६१५५	८	१६१६३	२४२१	७८६	—	३३२२	६५२९
	१९९३-९४		१	२२९६८	२५९०८	६	२५९१४	३०८	२१२	—	१९७०	२४९०
६. आर्वी	१९८९-९०		—	२८६८४	२३०४६	६५	२३१११	३०४१	—	२	१२७०	४३१३
	१९९०-९१		—	२७१४७	२५५९४	१७६	२५७७०	१९७९	१	१	३६०	२३४१
	१९९३-९४		१	२१८५०	२६१९९	३४	२६२३३	२७१	२	१७	१७४४	२०३४
७. आष्टी	१९८९-९०		—	१३७२७	८८२३	३४	८८५७	४६६४	—	—	६९९	५३६३
	१९९०-९१		—	१२५८५	१०९००	२७	१०९२७	४७२१	—	—	१३२३	६०४४
	१९९३-९४		—	१२०३३	९७४२	—	९७४२	९९१	९	४१	१२२३	२२६४
८. कारंजा	१९८९-९०		—	२८८४७	८७८५	१०१	८८८६	६२१	४९	—	१३५२	७४२२
	१९९०-९१		—	२३८२९	१०२८१	१४७	१०४२८	६१६९	१६	१	३३९४	९५८०
	१९९३-९४		—	२६१५४	१०५२३	५००	११०२३	४५२०	२८	१	३४२	४८९१

गुटे घालू

तस्तां १९८२-८३ (१९८२-८३)

क्र. क्र. : जिल्हा, तहसिल	वर्ष	तंत्राखुः इतर औषधी मादक पदार्थ	रकण आषधी व मादक पदार्थ	चा-याची विके	सिकणेः अखाघः विके	रकण अखाघः विके	लागवडी खालील रकण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडी खाली असलेले क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र [निव्वळ]	
१	२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
१. एकम जिल्हा बेरिज	१९८२-९०	---	---	---	४१२	---	२०२६५४	४१६२३३	१८३११	३९८६२२
	१९९०-९१	३	३	३	५३५	३	२१२३२१	४१२६७६	२२२२६	३९०४५०
	१९९३-९४	---	---	---	३५७	९५४०	२३०६५४	४२५८५३	१३०२९	४१२८२४
१. वर्धा	१९८२-९०	---	---	---	१५५	---	२३८६६	५४१२९	५६०	५३५६९
	१९९०-९१	---	---	---	१२९	---	२२१४४	४२८७३	५३४	४९३३९
	१९९३-९४	---	---	---	७६	२१५६	३९१५२	६५८८५	---	६५८८५
२. तेलु	१९८२-९०	---	---	---	४८	---	२१२००	४७७३८	५४२०	४२२४८
	१९९०-९१	---	---	---	३४	---	१४०६२	३८७२०	५७३९	३२९८१
	१९९३-९४	---	---	---	३५	---	२११०७	४५५२२	३४७२	४२१२०
३. समुद्रपूर	१९८२-९०	---	---	---	८	---	३८४२१	७४०३०	१७१३	७२३१७
	१९९०-९१	---	---	---	५३	---	४५७३८	७६३८७	१७१५	७४६७२
	१९९३-९४	---	---	---	४३	---	४५९३१	७३१९४	१९२६	७१२६८

पुढे चालू

तालुका शुभांक ३, २ [पुढे चालू]

- ३३ -

१	२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
४. हिंगणघाट	१९८९-९०	---	---	---	९२	---	३६८६७	६३७८४	३०२७	६३२४४
	१९९०-९१	३	३	३	८४	३	४२३०९	७३७९६	१६१३	७२१८३
	१९९३-९४	---	---	---	१२४	१०	३९४१३	७३१३३	१८७८	७१२५५
५. देवळी	१९८९-९०	---	---	---	७६	---	२४२४३	४८००८	८४६	४७१३२
	१९९०-९१	---	---	---	८२	---	२२७९०	४५०६१	८७०	४४१९१
	१९९३-९४	---	---	---	---	७२	२८४७६	५१४४४	९२१	५०५२३
६. आर्वी	१९८९-९०	---	---	---	३७	---	२७४५१	५६१३५	१२००	५४९३५
	१९९०-९१	---	---	---	---	---	२८१६२	५५३०९	४१८५	५११२८
	१९९३-९४	---	---	---	६७	३०२	२८६३६	५०४८६	१६५५	४८८३१
७. आष्टी	१९८९-९०	---	---	---	६	---	१४२२७	२७९५४	४९०५	२३०४९
	१९९०-९१	---	---	---	१२६	---	१७०९७	२९६८२	४५२५	२५१२८
	१९९३-९४	---	---	---	७	---	१२०१३	२४०४६	६९७	२३३४९
८. कारंजा	१९८९-९०	---	---	---	---	---	१६३०८	४५१५५	३०२७	४२१२८
	१९९०-९१	---	---	---	---	---	२००१९	४३८४८	३०४५	४०८०३
	१९९३-९४	---	---	---	५	---	१५९१९	४२०७३	२४८०	३९५९३

टिप :- १] सन १९८९-९० व १९९०-९१ ची माहिती अंतीम सुधारित आहे.

२] सन १९९३-९४ ची माहिती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

२] तालुका भूमिअभिलेख निरीक्षक, वर्धा.

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन १९९४-९५ वर्षाकरिता.

[अंतीम अंदाज]
जिल्हा-वर्षा.

अ.क्र.	पिके	उत्पादन [शंभर मेट्रीक टनात]	दर हेक्टरी उत्पादन [किलोग्रॅम मध्ये]
१	२	३	४
१.	तांदूळ	१५	८८२
२.	गहू	२०१	१४१२
३.	ज्वारी	६७७	८८७
४.	बाजरी	१	५००
५.	माली	—	—
६.	मका	३	१५००
७.	नाचणी	—	—
८.	इतर तुणधान्ये	—	—
९.	एकूण तुणधान्ये	२६७	९९२
१०.	चना [हरभरा]	१४९	६३१
११.	तुर	२२६	५७१
१२.	उडी	७	४००
१३.	गुंग	४	२५०
१४.	मसूर	—	—
१५.	इतर कडधान्ये	३८	५१९
१६.	एकूण कडधान्ये	४२१	५७५
१७.	जवस	११	२४४
१८.	तीळ	११	१९६
१९.	सुईमुग [शेंग]	७५	७२८
२०.	मोहरी व राई	२	४००
२१.	ररंडी	१	—
२२.	नारळ	—	—
२३.	ऊस	८०६	७३२७२
२४.	कापूस सरकी [विरहीत गाठी]	१७१०	२०३
२५.	ताग	—	—
२६.	मेस्टा [अंदाडी] [०० गाठी]	—	—
२७.	तपाखू	—	—
२८.	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	—	—
२९.	आले	५	१०००
३०.	भिरची [लाल]	५	४५५
३१.	हळद	३५	९७२
३२.	पटाटे	—	—

टिप :- १] उसाचे उत्पादन डेस्ट व केनच्या स्थितीत आहे.

२] ताग क्रमांक ३६ मेस्टा १ गासडी = १८० किलोग्रॅम

३] कापसाचे उत्पादन गाठीच्या स्थितीत आहे, १ गासडी = १००

आधार :- कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३.४

विविध ताधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र
१९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४ या वर्षांकरिता

जिल्हा-वर्धा

[क्षेत्रफळ हेक्टर मध्ये]

अ. क्र. :	जिल्हा तहसिल	वर्ष	ओलीताखालील क्षेत्र		ओलीता	ओलीता	एकूण लागवडी क्षेत्र	ओलीता	एकूण
			गुळठभ्रागीय	विहीरी	खालील निव्वळ क्षेत्र	खालील एकूण क्षेत्र		खालील क्षेत्राशी एकूण क्षेत्राशी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
एकूण		१९८९-९०	५४६२	११४६५	१६२२७	२४०३८	४१६९३३	५.७६	
		१९९०-९१	६५१०	११४६६	१७९७६	२४९९०	४१२६७६	६.०६	
		१९९३-९४	४९६९	१६०४२	२१०११	११९५७०	४२५८५३	२८.०८	
१. वर्धा		१९८९-९०	११०	३७८२	३८२२	४१४१	५४१२९	७.८३	
		१९९०-९१	—	३८३६	३८३६	४१६३	४२८७३	८.३५	
		१९९३-९४	२०५८	२०५८	४११६	५५००९	६५८८५	८३.४९	
२. सेलु		१९८९-९०	४५१६	२८८४	७४००	७९१३	४७७३८	१६.५९	
		१९९०-९१	५८९४	१६९८	७५९२	८१०५	३८७२०	२०.९३	
		१९९३-९४	१००७	३४७०	५४७७	५३२५	४५५९२	११.६८	
३. समुद्रपूर		१९८९-९०	२४	१९३	२१७	१०६६	७४०३०	१.४४	
		१९९०-९१	२५०	८६५	१११५	१९२७	७६३८७	२.५२	
		१९९३-९४	—	२१२५	२१२५	२००३२	७३१९४	२७.३७	

पुढे चालू

तस्ता क्रमांक ३.४ [मुटे चालू]

- ३६

१	२	३	४	५	६	७	८	९
४. हिंणघाट	१९८९-९०	२६७	१३०४	१५७१	१९७१	६३७८४	३.०९	
	१९९०-९१	—	१४४३	१४४३	१८८६	७३७९६	२.५६	
	१९९३-९४	९७	२३३३	२४३०	२४१७	७३१३३	३.३०	
५. देवळी	१९८९-९०	५९	६९४	७५६	१६००	४८००८	३.३३	
	१९९०-९१	५७	७४०	७९७	१६१४	४५०६१	३.५८	
	१९९३-९४	७८	६८५	७६३	१६०२	५१४४४	३.१३	
६. आर्दी	१९८९-९०	—	११६३	११६३	२३६३	५६१३५	४.२१	
	१९९०-९१	२५०	९८०	११३०	२४३०	५५३०९	४.३९	
	१९९३-९४	३०५	२७४०	३०४५	३३८३	५०४८६	६.७०	
७. जाळटी	१९८९-९०	७०	६३५	७०६	१५९०	२७९५४	५.६९	
	१९९०-९१	—	५६६	५६६	१३९६	२९६८२	४.७०	
	१९९३-९४	६३	१७१०	१७७२	१९४५३	२४०४६	८०.९०	
८. कारंजा	१९८९-९०	४१५	८०७	१२२२	३२९४	४५१५५	७.२९	
	१९९०-९१	५९	१३३८	१३९७	३४६९	४३८४८	७.९१	
	१९९३-९४	३६२	९२१	१२८३	१२३४२	४२०७३	२९.३३	

टीप :- १] सन १९८९-९० व १९९०-९१ ची माहिती अंतिम सुधारित आहे.

२] सन १९९३-९४ ची माहिती अस्थायी स्वल्पाची आहे.

आधार :- १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे

२] तालुका भुमी अभिलेख निरिक्षक, वर्धा.

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र तन १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४
या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

[क्षेत्रफळ हेक्टर मध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	मका	बाजरी	इतर तण धान्ये	एकूण तणी धान्ये	हरभरा	इतर कड- धान्ये	एकूण कड- धान्ये	उत्त	पिरची	हळद
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१. वर्धा	एकूण जिल्हा	१९८९-९०	१९	१२२३९	—	—	११	—	—	१२२६९	१३४२	१७	१३९५	१०८०	—	—
	वेरीज	१९९०-९१	२४	१२५०८	—	—	११	—	—	१२५४३	१५९५	२७	१६३५	१३६०	—	—
		१९९३-९४	२३	१२१२२	१४८०९	—	३	—	—	२६९५७	४३४९	८४५४	१२८०३	१६४२	९८१	१५
२. तेलू		१९८९-९०	१२	२१३६	—	—	—	—	—	२१४८	८२	३	९७	३५४	—	—
		१९९०-९१	१२	२१३६	—	—	—	—	—	२१४८	८२	३	९७	३५४	—	—
		१९९३-९४	१६	२३८७	१४८०९	—	—	—	—	१७२१२	५९१	६३७२	६९६३	५९०	१७०	—
३. समुद्रपूर		१९८९-९०	१	४६५९	—	—	—	—	—	४६७१	४९५	५	५२०	३८५	—	—
		१९९०-९१	१	४२५३	—	—	११	—	—	४२६५	७९२	—	७९३	५०६	—	—
		१९९३-९४	—	२७२९	—	—	३	—	—	२७३२	५८४	१	५८५	५८८	१९२	—
३. समुद्रपूर		१९८९-९०	—	६६१	—	—	—	—	—	६६१	२२०	—	२२०	११	—	—
		१९९०-९१	—	१३४५	—	—	—	—	—	१३४५	१५१	३	१५४	१५	—	—
		१९९३-९४	१	१८९७	—	—	—	—	—	१८९८	१८९७	१	१८९८	२१	४२	१३

मुळे चालू

तस्ता क्रमांक ३.५ [पुढे चालू]

- ३८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
४. हिंणघाट	१९८९-९०	१	११३९	---	---	---	---	---	११४०	७६	---	७९	३९	---	---
	१९९०-९१	५	१३९७	---	---	---	---	---	१३०२	७५	---	७५	---	---	---
	१९९३-९४	४	१५६७	---	---	---	---	---	१५७१	१८५	---	१८५	१९	१४५	२
५. देवळी	१९८९-९०	५	७५६	---	---	११	---	---	७६१	५९	---	६०	५९	---	---
	१९९०-९१	६	७१९	---	---	---	---	---	७२५	७९	---	७९	१०७	---	---
	१९९३-९४	२	६४४	---	---	---	---	---	६४६	१०३	---	१०३	१५४	१३९	---
६. आर्वी	१९८९-९०	---	८४६	---	---	---	---	---	८४६	५९	१	६०	२२७	---	---
	१९९०-९१	---	८४८	---	---	---	---	---	८४८	११३	३	११६	३७०	---	---
	१९९३-९४	---	१०१०	---	---	---	---	---	१०१०	२६६	२	२६८	२६९	९५	---
७. आष्टी	१९८९-९०	---	५७२	---	---	---	---	---	५७२	७१	---	७१	१	---	---
	१९९०-९१	---	३२७	---	---	---	---	---	३२७	५६	---	५६	१	---	---
	१९९३-९४	---	४९०	---	---	---	---	---	४९०	३८४	२०६३	२४४७	१	७९	---
८. कारंजा	१९८९-९०	---	१४७०	---	---	---	---	---	१४७०	२८०	८	२८८	४	---	---
	१९९०-९१	---	१५८३	---	---	---	---	---	१५८३	२४७	१८	२६५	७	---	---
	१९९३-९४	---	१३९८	---	---	---	---	---	१३९८	३३९	१५	३५४	---	११९	---

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ३: ५ [पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	वर्ष	एकूण मताले व मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे व भाजीपाला	एकूण खीज पिके	कापूस	एकूण तेंपू पिके	मुईमुंग हतर गळीताची पिके	एकूण गळीताची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	एकूण ओलीता खलील क्षेत्र
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१. एकूण जिल्हा बेरिज	१९८९-९०	१०२७०	९६९१	२२६९६	७७५	७७९	५०१	१२	५१८	५	१३४२	२४०३८
	१९९०-९१	९८१	९६९३	२३२१६	४४२	४४७	१२३६	१	१२९९	२१	१७७४	२४९९०
	१९९३-९४	१०७१	६५९	४१०६४	५१२७८	५१३१६	२६३९	१५८४३	१८४८२	७०८	७०५०६	११९५७०
२. वर्धा	१९८९-९०	२०७	११०१	३९०८	२७३	२७३	३३२	—	३३३	३	३३३	४२४१
	१९९०-९१	२०६	१०८४	३८८९	२७३	२७३	—	१	३०११	—	२७४	४१६३
	१९९३-९४	१९७	६७४	२५६३६	२९३३२	२९३३२	—	४१	४१०	—	२९३७३	५५००९
३. सेलू	१९८९-९०	१५१	१६६४	७३९६	१४१	१४१	३६२	७	३६९	१	५२२	७९१३
	१९९०-९१	१३९	१६८२	७३८५	१०	२०	६२२	—	६८२	१३	७२०	८१३५
	१९९३-९४	१९७	११३१	५२३३	—	—	८१	११	९२	—	९२	५३२५
३. समुद्रपूर	१९८९-९०	६१	९०	१०५१	१५	१५	—	—	—	—	१५	१०६६
	१९९०-९१	१६४	२०२	१८८०	४१	४१	६	—	६	—	४७	१९२७
	१९९३-९४	५९	६३०	४५०६	३३५१	३३५१	१	१२१७४	१२१७५	—	१५५२६	२००३२

तक्ता क्रमांक ३.५ [पुढे चालू]

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
घ. हिंगण्णाट	१९८९-९०	१४५	३८१	१७८४	१६४	१६४	१८	—	२१	२	१८७	१९७१
	१९९०-९१	१०६	२१५	१६९८	६६	६६	११८	—	११८	२	१८८	१८८६
	१९९३-९४	१६५	४२३	२३६३	९	१६	३३	—	३३	५	५४	२४१७
घ. देवळी	१९८९-९०	१२९	४२९	१४३८	११५	११७	४०	५	४५	—	१६२	१६००
	१९९०-९१	१२१	३९६	१४२८	४१	४६	१३८	—	१४०	—	१८६	१६१४
	१९९३-९४	१४९	४११	१४६३	९१	९५	४०	७	४७	४	१४६	१६०९
घ. आर्वी	१९८९-९०	१२१	१०८३	२३३७	—	—	२५	—	२६	—	२६	२३६३
	१९९०-९१	७५	८९०	१२२९	१	१	१२४	—	१२४	६	१३१	२४३०
	१९९३-९४	९२	१०१३	२६५९	८	८	१०	७	१७	६९९	७२४	३३८३
घ. आढटी	१९८९-९०	५१	८६८	१५६३	—	—	२१	—	२१	—	२७	१५९०
	१९९०-९१	४८	८४४	१२७६	—	—	१२०	—	१२०	—	१२०	१३९६
	१९९३-९४	७२	१०३०	४०४७	१३२०७	१३२०७	९८४	१२१५	२१९९	—	१५४०६	१९४५३
घ. कारंजा	१९८९-९०	१५४	१३०८	३२२४	६७	६७	३	—	३	—	७०	३२९४
	१९९०-९१	१२२	१३८४	३३६१	—	—	१०८	—	१०८	—	१०८	३४६९
	१९९३-९४	१२६	१३७९	३१५७	५३८०	५३०७	१४९०	२३८८	३८७८	—	९१८५	१२३४२

टिप : १] सन १९८९-९० व १९९०-९१ ची माहिती अंतीम सुधारित आहे.

२] १९९३-९४ ची माहिती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : १] कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

२] तालुका भूमी अभिलेख निरीक्षक, वर्धा.

पुढे चालू...

तज्ञता क्रमांक ३. ६ [अ]

- ४१ -

विहीरी
तालुकादार सिंचन व इतर विहीरी सन १९८९-९०, १९९०-९१ व १९९३-९४
या वर्षा करिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	सिंचन विहीरीची एकूण संख्या			वापरात असलेल्या विहीरीवर बसविलेले					
		१९८९-९०	१९९०-९१	१९९३-९४	विजेचे पंप			डिजेल पंप		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
	एकूण	२५०३१	२०२८४	२०८९०	२०२०२	३७११९	३७११९	९१४	८१३	९२७
१.	वर्धा	३१५४	३१५४	२४१३	३००५	८४०४	८४०४	—	—	—
२.	सेलू	३१६८	५४१	५७८	३२१७	५५५६	५५५६	३०	—	—
३.	समुद्रपूर	२४३१	२४४०	२४४४	२६१०	३१३२	३१३२	४५५	४५८	६०८
४.	हिंगणघाट	२२३३	२४०१	२५३१	१८२१	४६३२	४६३२	२३५	२०२	१५५
५.	देवळी	२५९२	२५९७	२६२५	२५४८	३८०२	३८०२	४४	४०	३२
६.	आर्दी	३६९२	३६९२	३७६०	२२११	५०९६	५०९६	७८	७८	५०
७.	आष्टी	३७४०	३७८७	३९९०	१६१६	४९०३	४९०३	५	५	८
८.	कारंजा	४०२१	१६७२	२५४९	३१७४	१५९४	१५९४	६७	३०	७४

पुढे चालू ...

तक्ता क्रमांक ३. ६ [अ] पुढे चालू

- ४२ -

अ. क्र.	जिल्हा/तहसिल	वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरींची संख्या :			सिंचन विहिरीखेरीज इतर विहीरींची संख्या		
		१९८९-९०	१९९०-९१	१९९३-९४	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९३-९४
१		११	१२	१३	१४	१५	१६
१	एकूण	३०५१	३९७२	४१८८	८८५६	६८६६	१५१६२
	वर्धा	१२०	१२०	३७७	१२७०	२६०	—
३	तेलू	७३५	५५	६१	६२०	१२६५	—
४	समुद्रपूर	८००	८५०	८१०	७५८	७६७	२४४४
५	हिंगणघाट	२३०	१८४१	१४८८	१३२८	१२५८	२५३१
६	देवळी	२२०	५२१	५२१	१०३३	५५	२६०९
७	आर्धी	२३०	२३०	५२०	१२६५	१२६५	३७६०
८	आष्टी	१२२	१२२	१७२	१२८८	१२८८	३८१८
९	कारंजा	५९४	२४०	२३९	५९४	२४०	—

टिप : १) तन १९८९-९० व १९९०-९१ ची माहिती सुधारित आहे.

२) तन १९९३-९४ ची माहिती अस्थायी स्वस्माची आहे.

आधार : १) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

२) जिल्हा भूमी अभिलेख, निरिक्षक, वर्धा.

३) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, वर्धा.

तज्ज्ञा क्रमांक ३. ६ [ब]

कुपनलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप १९९४-९५ वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा

- ४३ -

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	यज्ञास्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हात पंपाची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपाची संख्या	चालू असलेल्या हात पंपाची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपाची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
	जिल्हा एकूण	१५२	१४५	१६	१४५	१६
१.	वर्धा	२२	२२	—	२२	—
२.	सेलू	२६	२६	६	२६	६
३.	समुद्रपूर	२९	२६	२	२६	२
४.	हिंगणघाट	३५	३३	२	३३	२
५.	देवळी	१२	१२	१	१२	१
६.	आर्वी	११	१०	१	१०	१
७.	आष्टी	९	९	२	९	२
८.	कारंजा	८	७	२	७	२

आधार :- १] वरीष्ठ भूवैज्ञानिक, [भुजल विकास यंत्रणा]

२] उपअभियंता यांत्रिकी [भुजल विकास यंत्रणा] जिल्हा परिषद, वर्धा.

तज्ञता क्रमांक ३.७

विहीरीखेरीज लघु पाठबंधा-याची कामे १९९४-९५ या वर्षाकरिता

- ४ -

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	उपयोगात नसलेली कामे				उपयोगात असलेली कामे				वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र:ओलीता खालील निव्वळ क्षेत्र [हेक्टर]:							
		जिल्हा परिषद	राज्य व सहकारी	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य व सहकारी	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य व सहकारी	खाजगी व सहकारी	एकूण				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
	वर्धा जिल्हा एकूण	२	--	--	२	१०४	२१	--	१२५	४९८१	१०६३३	--	१५६१४	४९८१	५७७७	--	१०७५८
१	वर्धा	१	--	--	१	९	१	--	१०	५०३	१५८	--	६६१	५०३	--	--	५०३
२	सेलू	--	--	--	--	१२	२	--	१४	५५६	१२८३	--	१८३९	५५६	३६७	--	२२३
३	समुद्रपूर	--	--	--	--	१५	--	--	१५	६००	--	--	६००	६००	--	--	६००
४	हिंणघाट	--	--	--	--	६	१	--	७	३९०	३४२	--	७३२	३९०	१११	--	५०१
५	देवळी	--	--	--	--	६	--	--	६	३६५	--	--	३६५	३६५	--	--	३६५
६	आर्दी	--	--	--	--	१८	११	--	२९	८६६	६६९५	--	७५६१	८६६	३८९९	--	४७६५
७	आष्टी	--	--	--	--	८	४	--	१२	१९१	१५१२	--	१७०३	१९१	२९५	--	११८६
८	कारंजा	१	--	--	१	३०	२	--	३२	१५१०	६४३	--	२१५३	१५१०	४०५	--	१९१५

आधार :- १] कार्यकारी अभियंता लघु सिंचन विभाग, जिल्हा परिषद, वर्धा.

२] कार्यकारी अभियंता वर्धा पाठबंधारे विभाग, वर्धा.

३] कार्यकारी अभियंता लहान पाठबंधारे विभाग, वर्धा.

४] उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

भोळे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प वामुळे शिळणारे क्षेत्र व पिळणारे फायदे

[३०.६.९५ रोजीचा]

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	विवरण	भोळे मध्यम प्रकल्प							
		प्रकल्प १] बोर प्रकल्प बोरी ता. सेलू	२] काम प्रकल्प महाकाशी ता. आर्धी	३] पंचधारा प्रकल्प रिधोरा ता. सेलू	४] डोंगर गांव प्रकल्प जनवाडी ता. सेलू	५] भदना प्रकल्प भदना ता. आर्धी	६] पोथरा प्रकल्प इंमका ता. तमवृत्तपुर	७] आलनाला प्रकल्प रुथळ, कोरा ता. तमवृत्तपुर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१ अ]	काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९६५	१९८६	१९७६	१९७१-७२	प्रकल्पाचे काम सुरु झाले नाही	काम पूर्ण झाले नाही	काम पूर्ण झाले नाही	काम पूर्ण झाले नाही
	ब] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	---	---	---	---	---	१९९९	२००९	
	क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रुपये] धरण	३७१.९१	५३७३.००	१०१.८७	३७.८६	२०५६.४८	२१३.२४	१९०५.००	
२ अ]	भंजूर झालेली उंची [मीटर मध्ये]	३६.२७	३२.०५	१८.१५	१६.९७	२५.२५	१४.२१	१३.७०	
	ब] पूर्ण झालेली उंची [मीटर मध्ये]	३६.२७	३२.०५	१८.१५	१६.९७	काही नाही	१४.२१	काही नाही	
	कालवा								
३ अ]	स्कूण लांबी [कि.मी.]	२१.६०	४७.७२	१३.२०	७.००	२१.७०	१] उजवा कालवा ३७ कि.मी. २] डावा कालवा २१.६४ कि.मी.	८ कि.मी	
	ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी.]	२१.६०	४७.७२	१३.२०	७.००	काही नाही	१] उजवा कालवा ३७ कि.मी. २] डावा कालवा ११ कि.मी.	काही नाही	

तक्ता क्रमांक ३.८ [पुढे चालू]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
४.	कमाल-क्षमता [द.ल.घ.भी]		१२७.३५	६२.५१	८.७५	४.४४	११.४६	३८.४३	२८.१०
५.	प्रत्यक्ष साडी [द.ल.घ.भी]		४०.५४	३१.६०	१.२८	१.१५	काही नाही	२०.२९	काही नाही
६.	३०.६.९५ रोजीची	काही नाही							
७.	स्कूण जा भक्षेत्र [हेक्टर]		३२५८४	१५७८२	२२१४	१२४०	५१७७	३१३६	४६०
८.	ना क्षेत्रा खालील लागवडीलायक क्षेत्र [हे.]	प्रकल्प नाही	२४०५५	१०५७५	२२६२	२७२	४०६६	४२०७	४१५
९.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	काही नाही	१३३६०	७९१६	१८२२	६३२	२५४३	४०२५	३६०
१०.	सध्या ओलीताखाली असलेले क्षेत्र [हे.]								
	अ) बाराभाही		—	—	—	—	—	काही नाही	काही नाही
	ब) हंगामी		६७९७	११३७	४६४	२१२	—	१२५५	काही नाही

आधार :- १) कार्याकारी अभियंता, वर्धा पाटबंधारे विभाग, वर्धा

२) कार्याकारी अभियंता, लहान पाटबंधारे विभाग, वर्धा

वहीत धारण जमिनींची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली विहित धारण आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वाहित धारण जमिनीची संख्या

वर्ष १९९० - ९१

जिल्हा - वर्धा.

[क्षेत्रफळ : हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी [हेक्टरमध्ये]	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्थेचे धारण		एकूण धारण		पुर्ण वेत ओलिताखाली		पुर्ण वेत जिरायत	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	०.०२ पेक्षा कमी	११	०	१	०	०	०	१२	०	०	०	०	०
२.	०.०२ - ०.५०	२५२९	८१६	१४	२८	३४	८	२६५७	८५२	७५	२५	२२६३	६९६
३.	०.५० - १.००	१५४५९	१२५७३	२८९	२२९	५१	४०	१५७९९	१२८४२	२०२	१४६	१४४६५	१११३०
४.	१.०० - २.००	४४०३९	६४२६६	१०६५	१५६५	८५	१२३	४५१८९	६५९५१	३८०	४६५	३९४४७	५४१५२
५.	२.०० - ३.००	२५७५२	६३११३	७७१	१८९३	७३	१८५	२६६०३	६४१९१	९९	२०३	२२४७२	५००२५
६.	३.०० - ४.००	१४६७०	५०६९८	५६३	१९४४	५२	१८४	१५२८५	५२८२६	८७१	२६९५	११७०१	३६४५६
७.	४.०० - ५.००	९८३४	४३६४८	४४६	१९८५	३८	१७०	१०३१८	४५८०३	१५	३४	७८१४	३०७४९
८.	५.०० - ७.५	१२१८३	७३८१५	५२३	३१८६	६३	३८२	१२७६९	७७३८३	०	०	९४३४	४९९७१
९.	७.५ - १०.००	४६७५	३९८३६	२४५	२१००	४४	३७८	४९६४	४२३१४	२	१७	३५९३	२६०३९
१०.	१०.०० - २०.००	३३४४	४२७१५	२२४	२९५५	५२	६९२	३६२०	४६३६२	३	१२	२४६३	२५८१५
११.	२०.०० व त्यां- पेक्षा जास्त	२३९	६२२४	१८	५०४	३५	१४१२	२९२	८१४०	८	३५	१९४	३६७५
एकूण सर्व श्रेणी		१३२७४२	३९६७०४	४२३९	१६३८९	६२७	३५७४	१३७५०८	४१६६६७	१६५५	३६३२	११३८४६	२८८७०८

पुढे चालू.....

अ. क्र.	क्षेत्रफल श्रेणी [हेक्टरमध्ये]	अंशतः ओलिता खालील			संपूर्ण मालकीचे		पूर्ण भाडे पध्दतीने		अंशतः मालकीने			अंशतः भाडे पध्दतीने	
		संख्या	एकूण क्षेत्रफल	ओलिता-खाली	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	भाडेपट्टीचे क्षेत्र	एकूण क्षेत्र	
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	
१.	०.०२ पेक्षा कमी	०	०	०	१२	०	०	०	०	०	०	०	
२.	०.०२ - ०.५०	७८	२७	१५	२६१७	८५२	०	०	०	०	०	०	
३.	०.५० - १.००	७९२	६२६	३१७	१५७८१	१२८२८	१२	९	३	२	०	०	
४.	१.०० - २.००	४७१६	६८८८	२८०७	४५१४६	६५८८९	१३	२०	१९	२०	७	४	
५.	२.०० - ३.००	३७२४	८७१४	२८३३	२६५८०	६४१३७	०	०	२०	२६	३	१७	
६.	३.०० - ४.००	२५९४	८४७५	२२६०	१५२४०	५२६६५	३	११	३६	७०	२३	३७	
७.	४.०० - ५.००	२४२६	१००२१	३५८८	१०३१२	४५७७४	०	०	६	१८	१०	१	
८.	५.०० - ७.५	३२६४	१८२०८	४८९४	१२७२२	७७०९४	३	१८	३८	१२७	३९	६७	
९.	७.५ - १०.००	१३६०	१०६३३	२६५७	४९३८	४२१११	४	३१	२२	११७	५३	२	
१०.	१०.०० - २०.००	११४४	१२४९०	२५३१	३५६९	४५५६३	०	०	५१	४७०	१६२	१६७	
११.	२०.०० व त्यापेक्षा जास्त	८९	१९०९	२३१	२९२	८१४०	०	०	०	०	०	०	
एकूण सर्व श्रेणी		२०१८७	७७९९१	२२१३३	१३७२४९	४१५०५३	३५	८९	१९५	८५०	२९७	२९५	

आधार :- कृषी गणना तांखिकीय तक्ते १९९०-९१ कृषी
[अन्वयित ज. डेवारी] विभाग, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

तालुकावार कृषी विभागक अवजारे वर्ष १९९२

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	जिल्हा तहसिल	नागरांची संख्या		गाह्यांची संख्या	उताचे चरक		ओलीतासाठी	ओलीता	टॅक्टर्स	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		हातीवर चालणारे	बैलाच्या मदतीने चालणारे	तेलावर चालणारे पंप	साठी विद्युत पंप		५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलो पेक्षा कमी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	३३८९४	१६३२४	३३६४७	७	४१	७७०	१७५०२	३१२	--	--
१.	वर्धा	३७२१	२३२५	५८८९	४	--	४२	३९२४	७१	--	--
२.	सेलु	३८३१	२६३२	३८२६	--	४	२३६	४३२३	४६	--	--
३.	समुद्रपूर	७६८४	१६४०	५५४९	--	--	१७२	१५७६	५०	--	--
४.	हिंगणघाट	४९५८	२११७	५४७६	--	६	१७८	२२३४	२५	--	--
५.	देवळी	३९२५	२०८१	३५६३	१	--	५१	१९४७	१५	--	--
६.	आर्वी	३८६१	२३३४	३८७०	२	३१	२१	२२०७	२१	--	--
७.	आडटी	२६११	१४११	१२५१	--	--	--	१२९१	१८	--	--
८.	कारंजा	३३००	१८५४	४२२३	--	--	--	--	६६	--	--

आधार :- प्रगुणना वर्ष १९९२ [अस्थायी आकडेवारी]

तज्ञता क्रमांक ३.११

दुष्काळ, टंचाई, टंचाईदुष्काळ परिस्थितीची माहिती सन १९९४-९५

- ५० -

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	बा ब	जिल्ह्याची एकूण	तालुका								
			वर्धा	सेलु	समुद्रपूर	हिंगणघाट	देवळी	आर्दी	आष्टी	कारजा	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	

अ] दुष्काळ व तीव्र टंचाई

१.	तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	१३८७	१५३	१७७	२२२	१८८	१५०	२२२	१५४	१२१
२.	ग्रस्त गावांची संख्या									
३.	ग्रस्त कुटूंब संख्या									
४.	जमीन/सहस्रालामध्ये पूर्ण विलंब दिलेल्या गावांची संख्या									
५.	अंदाजीत हानी [स्वयामध्ये] अ] पीक न येणे [स्वयात] ब] पशुधन मालमत्ता इत्यादींची हानी [स्वयांत]									
६.	सुदतीसाठी हाती घेतलेली कामे									
७.	कामावर घेतलेल्यांची संख्या									
८.	कैला खर्च [स्वयात]									
९.	शेत जमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [स्वयामध्ये]									

निरंक

पुढे चालू ...

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ब] अर्धसतस्य परिस्थिती									
१.	तानुष्यातील एकूण गावांची संख्या	१३८७	१५३	१७७	२२२	१८८	१५०	२२२	१५४	१२१
२.	ग्रस्त गावांची संख्या	—	५५	—	—	—	—	—	—	—
३.	ग्रस्त कुटूंब संख्या									
४.	जमीन/महसुलामध्ये पूर्ण दिलंबन दिलेल्या गावांची संख्या									
५.	अंदाजित हानी [स्वयामध्ये]									
	अ] विऊ न येणे [स्वयांत]									
	ब] प्रगुधन-मालमत्ता									
	इत्यादिकांची हानी [स्वयांत]									
६.	मुदतीसाठी हाती घेतलेली कामे									
७.	अमावर घेतलेल्यांची संख्या									
८.	केलेला खर्च [स्वयांत]									
९.	शेत जमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [स्वयामध्ये]									

विरुद्ध

टंचाईच्या पूर्व इतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईगस्त भाग ठरविण्याबाबत
माहिती १९९४-९५ वर्षाकरीता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	गस्त गावांची संख्या	
१	२	३	४	५	
	जिल्हा एकूण	३४	१३८७	—	
	तहसिल				
१.	वर्धा	वर्धा, आंजी, वायफळ सेवाग्राम, वायगाव,	[५]	१५३	—
२.	सेलू	सेलू, सिंदी, हिंणणी झडली	[४]	१७७	—
३.	समुद्रपूर	समुद्रपूर, गिरड, मांडगांव काढळी, नंदोरी, कोरा	[६]	३३२	—
४.	हिंणघाट	हिंणघाट, अल्लीपूर, वडनेर, फानगांव, सावली [बा.]	[६]	१८८	—
५.	देवळी	देवळी, पुलगांव, भिडी, गिरोली.	[४]	१५३	—
६.	आर्वी	आर्वी, रोहणा, वाढोणा खरांगणा	[४]	२३२	—
७.	आष्टी	आष्टी, साहूर	[२]	१५४	—
८.	कारंजा	कारंजा, सारवाडी कन्नमवारग्राम	[३]	१२१	—

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, वर्धा.

लुकावरर पशुधन [१९९२ च्या मसुद्यासमाणे]

जिल्हा वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ अ.स.स.तिल	विदेशी संकरीत गाई व बैल.									एकूण विदेशी/ संकरीत गाई व बैल.	
		अडीच वर्षावरील बैल			अडीच वर्षावरील गाई.							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
		केवळ पैदाशी करीता ठेवलेले वट्टे	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल.	केवळ कामा करीता उपयोगात आणलेले बैल.	पैदाशीसाठी अथवा कामा साठी उपयोगात न आणलेले बैल.	एकूण बैल [३ ते ६]	दुसऱ्या एकदाही न व्याले ल्या व आलेल्या	इतर	एकूण [८ ते १०]	विदेशी संकरीत अडीच वर्षा- पर्यंतची वासरे		
	जिल्हा एकूण	२२८	४१९	२६१६	२१५	३४७८	८४७६	७०३६	१०१०३	२५६१५	४८४५	३३९३८
१.	वर्धा	३६	३९	३७३	२१	४६९	२५९०	२१३५	२८३६	७५६१	१३५८	९३८८
२.	सेलु	६५	१३०	५६२	४४	८०१	२०७९	१५१२	२२१६	५८०७	१०४३	७६५१
३.	समुद्रपूर	९	७३	२४१	४३	४६६	३५३	५६७	९३०	१८५०	५२०	२८३६
४.	हिंगणघाट	१५	२४	९९९	१६	१५४	५२०	४७०	६७१	१६६१	१५५	१९७०
५.	देवळी	४९	३५	२५२	२३	३५९	८४२	६४५	९७९	२४६६	४१७	३२४२
६.	आर्वी	२१	४६	४६६	२३	५५६	९४७	८५४	१०५५	२८५६	६३५	४०४७
७.	आळटी	२	५	६२	१८	८७	१२९	१४०	१८६	४५५	७५	६१७
८.	कारंजा	३१	६७	४६१	२७	५८६	१०१६	७१३	१२३०	२९५९	६४२	४१८७

मुद्दे घालु.....

अ. क्र.	जिल्हा तहसिल	देवी गाई व डेल							
		तीन वर्षावरील डेल				तीन वर्षावरील गाई.			
		केवळ पैदाशी करीता बापर नैले वळू डेल	पैदाशी करीता व कामाकरिता उपयोगात आणलेले डेल.	केवळ कामा- करीता वापरलेले डेल	इतर डेल	एकूण तीन वर्षावरील डेल.	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न च्यालेल्या	इतर गायी.
१	२	१३	१४	१६	१७	१८	१९	२०	२१
	जिल्हा एकूण	१५४७	१३६५	१२६१८७	२९२८	१३२०२७	४५६११	९३९७४	१०३३
१.	वर्धा	९५	६१	१७०८८	२३७	१७४८१	५८५८	१२९७८	१९६
२.	सेलु	१३७	१८०	१५७७२	११०	१६१९९	५९७६	७८२०	९०
३.	समुद्रपूर	२७६	३०३	२४१९७	६३८	२५४१४	६२२२	१२८८८	१६४
४.	दिगणघाट	७२	६६	२३८४६	७०९	२४७९६	५२३०	१५५३१	८७
५.	देवळी	२९७	१४९	१३९१०	४०३	१४७५९	४३७०	१२१३४	२४५
६.	आर्वी	३१८	३०६	१३०५४	२९५	१३९७३	५३९०	१३२७६	१००
७.	आष्टी	१०१	३२	६६०२	२१९	६९५४	४२७७	८२७१	१४७
८.	कारंजा	२५१	२६८	११७१६	३१७	१२५५४	५५७७	११७७६	४

पुढे चालु.....

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकूण गाई [२१ ते २२]	तीन वर्षांच्या खालील देशी वासरें	एकूण देशी गाई व बैल [२८-२९-३०-३१-३२-३३]	विदेशी/ सैंकरीत व देशी एकूण गाई व बैल [३३-३४]	म्हशी व रेडे [तीन वर्षांखरील रेडे]				
						केवळ पैदाशी साठी कामा साठी ठेवलेल.	पैदाशी साठी व कामा साठी	फक्त कामा साठी	इतर रेडे	एकूण रेडे [२६ ते २९]
१	२	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
	जिल्हा एकूण	१४०६१७	११२६१८	३८५२६३	४१९२०१	१२०८	१३३	१५९	१४०	१६६०
१.	वर्धा	१९०३२	१४५५७	५१०७०	६०४५८	१५७	१२	३४	१८	२२१
२.	सेलु	१३८८६	११५२४	४१६०९	४२२६०	१४३	१५	६०	१०	२२८
३.	समुद्रपुर	१९२७४	१८०८६	६२७७४	६५६१०	९४	३१	२०	२५	१७०
४.	दिवंगणघाट	२३५४८	१९९४९	६८१९०	७०१६०	१५१	१६	४	२०	१९१
५.	देवळी	१६७४९	१३२८८	४४७९६	४८०३८	८५	१५	१२	१५	१२७
६.	आर्वी	१८७६६	१३८२६	४६५६५	५०६१२	१९१	३३	३९	१४	२७७
७.	आळटी	१२७०५	८६५९	२८३१८	२८९३५	१०९	४	६	५	१२४
८.	कारंजा	१६६५८	१२७२९	४१९४९	४६१२८	२७८	७	४	३३	३२२

मुटे चालु.....

क्र. सं.	जिल्हा/ तहसिल	तीन वर्षावरील म्हशी				रेडके ३ वर्ग व त्याखालील	एकुण म्हशी व रेडे [३-३३-३५]	एकुण गोजातीय [२५-३६]
		दुभत्या	पैदासीसाठी आटलेल्या व एकदाही न व्यालेल्या	इतर	एकुण म्हशी [३ वर्षावरील] [३१ ते ३३]			
१	२	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७
	जिल्हा एकुण	१६५११	१९४१६	२३७	३६१६४	२१९९२	५९८१६	४७९०१७
१.	वर्धा	२५६८	३१०३	४८	५७१९	३२८७	९२२७	६९६८५
२.	तेलु	१६०१	१४८८	२७	३११६	२२५५	५५९९	५४८५९
३.	सरुद्रपुर	१२९१	१८६६	३४	३१९१	२२३८	५५९९	७१२०९
४.	हिर्गणघाट	२७४४	३३८१	९	६१३४	३८८४	१०२०९	८०३६९
५.	देवळी	१२१४	१४६८	५१	२७३३	१५२९	४३८९	५२४२७
६.	आर्दी	२९१४	३११३	२५	६०५२	३६३९	९९६८	६०५८०
७.	आड्टी	१३४७	१४५७	१५	२८१९	१६७८	४६२१	३३५५६
८.	कारंजा	२८३२	३५४०	२८	६४००	३४८२	१०२०४	५६३३२

पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक ४.१ [मुदे चालु]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	मेंढ्या	इक-या	घोडे व शिंंगरे	इतर पशुधन	एकुण पशुधन [= ३७ ते ४२]	एकुण कोबंडय
१	२	३८	३९	४०	४१	४२	४३
	जिल्हा एकुण	७७३०	१७८५२३	६५२	७२८६	६७३२०८	२१८१३९
१.	वर्धा	६४३	२९६५३	९९	१५४६	१०१६२६	३६४५६
२.	तेलु	९५	२४२५६	५१	१०९२	८०३५३	३३२७९
३.	भिसुद्रपुर	२३२६	२५०७४	३२७	७९८	९९७२७	३२००८
४.	हिंगणघाट	१८१	३१०६२	३९	६९८	११२३४९	३७८५०
५.	देवळी	४२६	१२६२४	६८	३०८	७५८५३	२७११३
६.	आर्वी	२२६५	२१७८४	१६	६९६	८५३४१	२६३७५
७.	आळटी	१७५६	१०४५१	४२	९९२	४६७९६	११२६२
८.	कारंजा	३८	१३६१९	१७	११५६	७११६२	१३७९६

आधार := १९९२ ची पशुगणना [अस्थायी आकडेवारी]

जिल्ह्यातील प्रशुवैकीय संस्थांची तालुकावार संख्या १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	प्रशुवैकीय संस्थांचा प्रकार											
		प्रशुवै- कीय सर्व चिकी- त्सालय	प्रशुवैकीय दवाखाने राज्य स्तर	प्रशुवै- कीय प्रथमो- पचार केंद्रे स्थानीय स्तर	प्रशुवै- कीय अन्वेषण प्रयोग शाळा राज्य स्तर	प्रशुवै- कीय अन्वेषण प्रयोग शाळा विभागीय स्तर	फ्री रती प्रशु- रोग नियंत्रण पथके	फ्री रती प्रशु- वै- कीय दवाखाने	दक्षता पथके	कृत्रीम रतन प्रशिक्षण केंद्रे	विभागीय कृत्रीम रतन केंद्रे	जिल्हा कृत्रीम रतन केंद्रे [स्थानीय]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	जिल्हा एकूण	१	-	२०	३४	-	-	१	-	-	-	-	१
१.	वर्धा	१	-	३	४	-	-	१	-	-	-	-	१
२.	सेलु	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	समुद्रपूर	-	-	३	५	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	हिंगणघाट	-	-	३	५	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	देवळी	-	-	२	६	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	आर्वी	-	-	३	५	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	आळटी	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	-	-	२	४	-	-	-	-	-	-	-	-

मुळे चालू

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	आधारभूत	कृत्रीय रेतन क्षेत्र			प्रगुमेदास	सधन कुक्कुट	मेवा पैदास	शेळी पैदास
		ग्राम केंद्र	जिल्हा पाठशाळा कडील	आधारभूत ग्राम केंद्र खालील	विभागीय कृत्रीय रेतन क्षेत्र खालील	क्षेत्र	विकास गट	क्षेत्र	क्षेत्र
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
	जिल्हा एकूण	२	४८	१२	१५	१	-	-	-
१.	वर्धा	-	७	१	१	-	-	-	-
२.	सेलु	-	४	-	७	-	-	-	-
३.	सुप्रसुर	-	७	-	१	-	-	-	-
४.	हिंगणघाट	-	७	-	-	-	-	-	-
५.	देवळी	-	८	-	-	-	-	-	-
६.	आर्दी	-	७	१	-	-	-	-	-
७.	आडजी	-	४	१	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	-	४	१	६	१	-	-	-

आधार :- जिल्हा प्रगुसंवर्धन उपसंचालक, वर्धा.

तुक्ता क्रमांक ४.३ [अ]

- ६१ -

निविदिध प्रगुदै किय संस्थाचे कार्य सन १९९४-९५ वर्धाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	उपकर केलेल्या जनावरांची संख्या	खच्चीकरण केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रीम गर्भ- धारण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रीम गर्भधारणे अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनाव- रांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ ६ पैकी संकरित वासरांची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	वर्धा	५८००५	२३२०	३७७०	१३८१	१३९५	१४८६७८
२.	सेलु	४८०४३	२९१२	४८९३	१६२९	१५७९	१४०९४२
३.	समुद्रपुर	४४३६३	२८८४	१७८०	४८२	४५३	१४०८९८
४.	हिगंगाट	३५१९२	२२१५	२०२९	६१२	५२६	८३३२०
५.	देवडी	४२३४१	२७९०	१५५९	५८६	५४२	८२०००
६.	आर्वी	६१०८५	३२३५	२६११	११६३	७०४	१४६६२५
७.	आडटी	२९७११	१३३४	५४१	१०७	९३	६२४०५
८.	गरंजा	२९९२१	२४५०	२९८६	११२६	११५८	१४२३२१
एकूण		३४८६६१	२०१४०	२०१६९	७०८६	६४५०	९४६१८९

आध्यार := जिल्हा प्रगुतवर्धन उपसंचालक, वर्धा.

रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्यूची संख्या
[सन १९९४-९५ या वर्षाकरिता]
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	संसर्गजन्य व वाहगुळजन्य रोग.	लागण	मृत्यू
१	२	३	४
१.	<u>एकुणे पशुधनाची संख्या</u>		
	<u>गाई व म्हशी</u>		
	१. घटसर्प	२	७
	२. लाळ्याखुरकुत	-	-
	३. फ-या [स्कटांग्या]	-	-
	४. फासी	-	-
	५. त-या	-	-
	६. इतर	-	-
	एकुण	८	७
२.	<u>मेंढ्या व बक-या</u>		
	१. फ-या	-	-
	२. निमो नियां	-	-
	३. पायलांग व लाल्या	-	-
	४. इतर [शेळ्या व मेंढ्याची देवी]	१६	१५
	एकुण	१६	१५
३.	<u>कोंवड्या</u>		
	१. राणी खोत [मान्सोडी]	-	-
	२. देवी	-	-
	३. बुडकांडी	-	-
	४. स्वार्डन फिवर [डुकरांचा रोब]	-	-
	५. इतर	-	-
	एकुण	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, वर्धा.

साक्षरता प्राप्त प्रशुवधगृहे व

तक्ता क्रमांक ४.७

- ६३ -

प्रत्येक प्रशुवधगृहात कत्तल केलेल्या प्रशुची संख्या १९९४-९५
वर्गीकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	प्रशुवध गृहाची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						
			गाई/बेल	म्हशी/रेडे	मेंढ्या	रोळ्या	डुकरे	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण	६	-	-	९	१६२२६	४३	-	१७०४८
	तहसिल								
१.	वर्धा	१	-	-	-	२०३५	-	-	२०३५
२.	सेतु	१	-	-	-	२०३३	४३	-	२०७६
३.	समुद्रपुर	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	हिंगणघाट	१	-	-	-	४१७५	-	-	४१७५
५.	देवळी	२	-	-	-	२६८	-	-	२६८
६.	आर्वी	१	-	-	९	१४८५	-	-	१४९४
७.	आढटी	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा प्रशुसंवर्धन उपसंचालक, वर्धा

तक्ता क्रमांक ७.५

- ६७ -

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र [१९९४-९५ वर्जाकरिता]

जिल्हा - वर्धा.

[वनक्षेत्र - चौ. कि. मी.]

अ. क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकुण
१	२	३	४	५	६
१.	एकुण	५२८	३१९	२८	८७५
२.	महसुली	-	-	२८	२८
३.	वन	५२८	३१९	-	८४७

टीप :- वरिल आकडेवारी अस्थायी स्वरुपाची आहे.

आधार :- मुख्य वन सांख्यिक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने १९९४-९५ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	वन उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन [हजार घन मीटर]	संदर्भ वर्षात एकूण विक्री केलेले उत्पादन [हजार घन मीटर]	संदर्भ वर्षातील [मागीलवर्षातील] उत्पादन धरून एकूण विक्रीचे मूल्य [हजार रुपयात]
१	२	३	४	५
१.	इमारती लाकूड	४. ८७४	४. ८७४	४७५७१
२.	जहाऊ लाकूड	५. ३६६	५. ३६६	१८७३
३.	चंदन	-	-	-
<u>गौणवन उत्पादने [किंमती]</u>				
	अ] बांबू	-	-	१४
	ब] गवत इत्यादी	-	-	९६
	क] विडीपाने	-	-	८६९१
	ड] डिक	-	-	७८
	इ] इतर			
	१] आपटापाने			
	२] मोहाची फळे			
	३] खाणी व खनीजे			३१३
	४] हिरडा			
	५] आंबा			
	६] इतर			
[अ ते इ] एकूण गौणवन उत्पादने		-	-	९९९२
एकूण किंमत		-	-	५८६३६

टिप :- इमारती लाकडांमध्ये साग व सागपत्राच्या समावेश आहे

आधार :- विभागीय वन अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक ४. ७

जिल्हयातील मूजल मत्स्यवसाय सन १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

- ६६ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	नदीची लांबी [कि. मी]	मत्स्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र तळी, सरोवर जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र [हेक्टर]	मत्स्यवसायासाठी उपयोगात आणलेले एकूण जल क्षेत्र [हेक्टर]	मूजल मत्स- उत्पादन मे. टन	पकडलेल्या मासांची उत्पादकांना मिळाले- लेली किंमत [रु. लाखात]	मत्स्यवसाया साठी वाप- रलेले मत्स- युग्ज [रु. लाखात]
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	४६०	३३४४	३३४०	१२६१	२१०	३७. ६८
१.	वर्धा	३६	१२१	१२१	१५२	१०	३. ००
२.	सेलु	३७	१०२७	१०२७	२३१	४२	५. ९०
३.	समुद्रपूर	९०	९५४	९५०	१७२	३१	६. ३०
४.	व्हिंगणघाट	४२	४४	४४	११९	१०	०. ४५
५.	देवळी	४६	४२	४२	१२१	२२	४. ५८
६.	आर्दी	९०	८९८	८९८	२७१	४९	८. ८०
७.	आष्टी	७९	७८	७८	१६१	२९	५. ००
८.	कारंजा	४०	१८०	१८०	२६	१७	३. ६५

आधार :- जिल्हा मत्स्यवसाय विकास अधिकारी, वर्धा.

जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय [१९९४-९५ वर्षाकरिता]
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	वर्ष	किनाऱ्याची लांबी [कि. मी.]	सागरी मच्छीमारी या व्यवसाय करणाऱ्या गांवाची/ वाड्याची संख्या	भासे उत्तरविण्या साठी केन्द्रे [संख्या]	सागरी मत्स्योत्पादन [मे. टन]	पकडलेल्या साण्याचे उत्पाद- नाला मिळालेली किंमत [लाख रु]	माणाचा वापर उन्हात वाळवलेले [मे. टन]	खारवलेले [मे. टन]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

निरंक

टीप :- वर्धा जिल्ह्यात सागरी किनारा नसल्यामुळे प्राहिती निरंक समजावी.

आधार :- मत्स्य व्यवसाय आयुक्तालय, मुंबई

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी वर्ष १९९४ करिता
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	उद्योग गट व त्याचा सैतांक	संख्या		स्तंभ ५ मधील कामगार			काम केलेल्या	पुपत्र	स्तंभ १०	
		नोंदणी झालेले कारखाने	दंड कारखाने [संख्या]	पुपत्र पाठविणारे चालू कारखाने [संख्या]	स्त्रूणः पुरुष	स्त्रिया	श्रम दिनांची संख्या	नया विणारे चालू कारखाने [संख्या]	मधील कारखान्यातील कामगार [संख्या]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	००९ शेतमाल प्रक्रिया	१	—	१	४३	१८	२५	१०४६२	—	—
२.	२०१ दुग्ध निर्मिती पदार्थ	१	—	१	१६४	१५६	८	५९८६०	—	—
३.	२०४ धान्य गिरणी उत्पादने	५	—	५	४२	३६	६	७८१२	—	—
४.	२०६ साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	१	—	१	४७०	४७०	—	१३७६६६	—	—
५.	२११ इतर खाद्य, तेल, चरबी, राह्य तेल भईपूगाचे तेल, तीळ तेल.	१०	१	८	१७९	१७५	४	३६३३५	१	४५
६.	२१६ वर्क तयार करणे	२	—	१	१६	१४	२	५७०४	१	५
७.	२१७ पशुमक्षांच्या खाद्य पदार्थाचे उत्पादन	१	—	१	१३	१३	—	२८९०	—	—
८.	२३० कापसाची सरकी काढणे, स्वच्छ करणे व त्याच्या गासड्या वांधणे.	४४	७	३०	३६१८	२६१८	१०००	५९३८२९	७	३४९
९.	२३४ सुती कापडाचे गिरण्यात सूत काढणे, विकणे पाखडणे, सजाई करणे, परीष्करण करणे.	६	—	३	२७	२७	—	८३८८	३	२३
१०.	२३५ सुती कापडाची छप्पाई, रंगाई, विरंजन	६	—	५	३२४७	३२१९	२८	११३४३५९	१	७८

पदे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
११.	२३६ यंत्रभागात सुती कापड विणणे इत्यादी	१	—	१	१५	१५	—	२९६०	—	—
१२.	२४७ कृत्रीम धाऱ्याचे विणकार, सफाई काम व प्रक्रिया.	३	—	३	५७४	५७४	—	२०९६२४	—	—
१३.	२७० लाकडापासून फळ्या बनविणे	३७	३	३२	१०६	१०६	—	२६६१४	२	७
१४.	२७१ लाकूड चिरणे [प्लायवूड शिवाय]	१	—	१	३६	३६	—	१०८४२	—	—
१५.	२८१ कागद व पृठडे या पासून बनविलेले डबे व पेट्या	२	—	२	२४	२४	—	७२९०	—	—
१६.	२९१ रजरी प्लॅस्टीकची पादत्राणे बनविणे	१	—	१	१०५	४४	६१	२१५००	—	—
१७.	३०० पोटॅशियम व नायट्रे झोनस रासायनिक-करण्याचे उद्योग	२	—	१	६	६	—	१५७५	१	३०
१८.	३०१ खते व क्मिक नाशके	२	१	१	२०८	९९	१०९	६६७६८	—	—
१९.	३०८ स्फोटक पदार्थाचे उत्पादन	३	१	२	३३९	३३८	१	९९९३६	—	—
२०.	३१३ प्लॅस्टीक उत्पादन तयार करणे	२	२	—	१२	१२	—	३८१५	—	—
२१.	३१९ इतर कोळशाचे उत्पादन	१	—	१	१२	१२	१	३८१५	—	—
२२.	३२० दांधकाभासाठी चिकन भाती व विटाचे उत्पादन	१	—	१	२७	२७	—	८२१८	—	—
२३.	३२९ अधातू खनिज पदार्थाचे उत्पादन	४	—	४	५८	५८	—	१६१७२	—	—
२४.	३३० प्राथमिक स्वस्माच्या लोखंड व पोलादाचे उत्पादन.	२	१	—	—	—	—	—	१	२८

संख्यांक ५.१ [पुढे चालू]

१०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
२५.	३३१	लोखंड पोलाद तापविने व वितळविणे	२	१	१	३२	३२	—	५२६०	—	—
२६.	३४०	वांधकाम विषयक धातुचे उत्पादन	१	—	—	—	—	—	१	१४	
२७.	३४५	धातुला गिलावाकरणे [पोलीश, कल्हई] मेटल कोटींग ट्रीटमेंट.	१	—	१	५	५	—	१५८४	—	—
२८.	३५३	अन्न वस्त्र उपयोगासाठी लागणारी यंत्रसामग्री, आद्योगिक यंत्र सामग्री.	१	—	१	१०	१०	—	२५१६	—	—
२९.	३७६	सायकली, सायकल रिझा व त्याचे भाग तयार करणे.	१	१	१०	—	—	—	—	—	—
३०.	३९८	जड मोटार, ट्रक दुरुस्ती	५	—	५	३०६	३०२	४	१०२३७४	—	—
३१.	४०१	घरगुती वापरासाठी विजेचे वितरण [औद्योगिक, व्यापार व इतर]	२	—	—	—	—	—	—	२	३४
३२.	६८२	पेट्रोल पंप	१२	—	११	५४	५४	—	१२७८८	१	३
जिल्हा रकूण			१६४	१८	१३५	२७४४	८४२५	१२४९	२६०४२११	२१	६१६

आधार :- संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण १९९४ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र. : प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे त्केतांक	१० पेक्षा कमी कामगार		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व अधिक कामगार		एकूण अ : ब		
	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१. ०० शेतमाल प्रक्रिया	—	—	—	—	१	४३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१ ४३
२. २० खाद्य वस्तुचे उत्पादन	४	३२	१	१०	—	—	—	—	२	६३४	—	—	—	—	—	—	—	—	७ ६७६
३. २१ खाद्य वस्तुचे उत्पादन	३	१९	५	७२	३	९९	१	६८	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१२ २५८
४. २३ सुती कापड [सरकी काढणे व शासडया बांधणे.]	६	५०	१	१५	१३	५२६	१६	११३४	१०	१५७८	२	१३२३	२	२७३१	—	—	—	—	५० ७३५७
५. २४ लोकर रेझिम व कृत्रीम तंतुचे कापड	—	—	१	१९	—	—	१	८२	१	४७३	—	—	—	—	—	—	—	—	३ ५७४
६. २७ लाकडाच्या वस्तु फर्निचर इत्यादी	३४	११३	—	—	१	३६	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	३५ १४९
७. २८ कागद कागदाच्या वस्तु मुद्रण प्रकाशन व संबंधीत उद्योग	१	९	१	१५	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२ २४
८. २९ चामडे तयार करणे व चामडयाच्या वस्तु बनविणे [दुरुस्ती सोडून]	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१०५	—	—	—	—	—	—	—	—	१ १०५

तक्ता क्रमांक ५.३ दुध्यातू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
९.	३० रवर प्लॅस्टीक पेट्रोलियन व कोळसा यांचे पदार्थ	१	६	—	—	१	३०	—	—	३	५४७	—	—	—	—	—	—	—	५	५८३
१०.	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ	—	—	१	१३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१३
११.	३२ अधातु खनिज पदार्थ	—	—	३	३५	२	५०	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	५	८५
१२.	३३ मुलभूत धातु व मिश्र धातु	—	—	—	—	२	६७	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	६७
१३.	३४ धातुच्या वस्तु व सुटेभाग यंत्र व सामुग्री सोडून	१	५	१	१४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	१९
१४.	३५ यंत्र सामुग्री यांत्रिक अवजारे सुटे भाग [विधृत यंत्र सामुग्री सोडून]	—	—	१	१०	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१०
१५.	३२ दुस्स्ती	—	—	१	१५	२	२१	१	५४	१	१४६	—	—	—	—	—	—	—	५	३०६
१६.	४० विधृत निर्भीती, ट्रान्समिशन व वितरण	—	—	२	३४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	३४
१७.	६८ किरकोळ व्यापार उद्योग	१२	५७	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१२	५७
जिल्हा एकूण		६२	२९१	१८	२५२	२५	२४२	१९	१३३८	१८	३४८३	२	१३२३	२	२७३१	—	—	—	१४६	१०३६०

टीप :- अ = कारखान्याची संख्या, ब = कामगार

आधार :- संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्रशासन, मुंबई.

कामाच्या दिवसाच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण वर्ष १९९४ करिता

जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	मुख्य उद्योग गट व त्याचे संकेतांक	दिवसाची : ६० दिवस		: ६१ ते १२०		: १२१ ते १८०		: १८१ ते २४०		: २४१ ते ३००		: ३०० हून		एकूण			
		सख्या	किंवा	दिवस	दिवस	दिवस	दिवस	दिवस	अधिक	दिवस	दिवस						
		अनुलेखित	त्याहून कमी														
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
१.	०० शेतमाल प्रकिया	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	४३	—	—	१	४३
२.	२० खाद्य वस्तु	—	—	१	९	१	१०	—	—	—	—	२	४७८	३	१७९	७	६७६
३.	२१ खाद्य वस्तु	—	—	१	१६	१	२३	३	२४	२	३०	२	९९	६	१६	१०	२०८
४.	२३ सुती कापड [सरकी काढणे व गासडया वांधणे यासह]	—	—	१६	१३५९	१०	७३१	१	४५	१	१५	—	—	११	४७५७	३९	६९०७
५.	२४ लोकर रेझिम व कृत्रीम तंतूचे कापड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	३	५७४	३	५७४
६.	२७ लाकडांच्या वस्तु [फर्निचर आदी]	—	—	—	—	३	७	३	९	३	६	१७	६३	७	५७	३३	१४२
७.	२८ कागद-कागदाच्या वस्तु, मुद्रण प्रकाशन संबंधीत.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१५	१	९	२	२४
८.	२९ कातडी व कातडांच्या केसाळ कातडयांच्या पर्यायी वस्तु	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१०५	—	—	१	१०५
९.	३० रबर प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम, कोळसा याचे पदार्थ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	२	२०६	२	३४७	४	५५३
१०.	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ [पेट्रोलियम/कोळसा]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१३	१	१३
११.	३२ अधातु खनिज पदार्थ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	४	६२	५	८५

तक्ता क्रमांक ५.३।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
१२.	३३	मुलभूत धातू व मिश्र धातू	—	—	—	—	—	२	३२	—	—	—	—	—	—	१	३२	
१३.	३४	धातुच्या वस्तु व सुटेभाग यंत्रे व सामुग्री सोडून	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	५	१	५	
१४.	३५	परिवहन सामुग्री सोडून इतर यंत्र सामुग्री	—	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१०	—	—	१	१०	
१५.	३९	दुस्ती	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	५	३०६	५	३०६	
१६.	६८	किरकोळ व्यापार उद्योग	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	११	५४	११	५४	
जिल्हा स्कोण			—	—	१८	१३८४	१५	७७१	८	११७	७	७४	२७	१०१९	५०	६३७९	१२५	९७४४

टीप :- अ = कारखान्यांची संख्या
व = कामगार

आधार :- संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

तक्ता १०

उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी [वर्ष १९९३-९४]

वार्षिक उद्योग पाहणी

जिल्हा वर्धा.

[रु. हजारात]

अ. क्र.	उद्योगांचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थीर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी वर्ग	कामगारांचे वेतन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निवीष्टी	उत्पादना मळे मूल्य वृद्धी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	२०-२१	खाद्य वस्तुचे उत्पादन	७९०६३	५२९१६	७०५	९१५	१५५४१	२४४०१	३८७३७८	३४३४०८	३५७०३
२.	२३	सुती कापड	१०६४५९	६३८३६	४२११	४७२३	११०९८४	१४७०२४	९७५८४४	७३५९५०	२१९८१८
३.	२४	लोकर रेगीम व कृतीम त्तुचे कापड तयार करणे	१५०७८९	३७२४२	४४२	४२९	७३६५	९६०३	३१३६७३	२३३२१३	६३६३९
४.	२९	कातडी व कातड्याच्या केसाळ कातड्याच्या व पर्यायी वस्तु	२७६५	५२२७	७७	१००	११७६	२२११	१२२६१	६१८७	५५८६
५.	३०	मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ	३२६६९६	१२२८९०	५९५	८६८	१४९७६	२८६०९	५२२१५६	४०३३५५	८३७१३
६.	३७	धातूच्या वस्तु व सुटेभाग [यंत्रे व सामुग्री सोडून]	३३१	३१	४	८	३६	७८	५६०	३६२	१३६
७.	३९	भांडवली साधनांची दुरुस्ती	१३३४	२४८१	११६	१५७	४९७४	६७७६	११३०५	३५७१	७५४४
८.	—	इतर	७४६६०	९०२६८	४२०४	४९७०	२९२५३	४०२३०	६२९७७५	५१४३६३	१०४९६६
जिल्हा वेरिज			७४२२९७	३७४९११	१०३५४	१२३१०	१६५३०५	२५६९३२	२६५२५५२	२२४०४१६	५२११०५

टीप :- उद्योग गट निहाय माहिती मोठ्या कारखान्यासाठी दिली असून लहान कारखान्यांची [नमुना निवडीवर] माहिती "इतर" समोर देण्यात आली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारी १९९४ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	बाब	माहिती
१	२	३
१.	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	५७९
२.	सेवा योजनाचा उपयोग करणारे प्रालक	२३१
३.	संदर्भ वर्धात नविन नोंदी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	१२३०६
४.	वर्षाअखेर घटावरील अर्जदारांची संख्या	६६३५२
५.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ) खाजगी क्षेत्र	८४
	ब) सार्वजनिक क्षेत्र	२८६
६.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	१५०
	ब) इतर	२२०
	क) एकूण	३७०
७.	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	१. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	१. नोंदणी केलेले	२५१
	२. नोकरी दिलेले	२९
	२. प्रशासकीय, शासकीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार	
	१. नोंदणी केलेले	१०८
	२. नोकरी दिलेले	—
	३. लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	१. नोंदणी केलेले	६२२४
	२. नोकरी दिलेले	३२
	४. चिकीत्सा कामगार	
	१. नोंदणी केलेले	—
	२. नोकरी दिलेले	—
	५. शेतकरी मत्स्यव्यवस्था, शिकारी व संबंधित कामगार	
	१. नोंदणी केलेले	५
	२. नोकरी दिलेले	—

तक्ता क्रमांक ५.५ [मुदे चालू]

- ७७ -

१	२	३
६.	<u>खाण कामगार</u>	
	१] नोंदणी केलेले	---
	२] नोकरी दिलेले	---
७.	<u>वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार</u>	
	१] नोंदणी केलेले	२५७
	२] नोकरी दिलेले	६
८.	<u>कॉम्प्युटरमन, उत्पादन, प्रक्रिया कामगार व इतर- ठिकाण वर्गीकरण न झालेले कामगार</u>	
	१] नोंदणी केलेले	---
	२] नोकरी दिलेले	---
९.	<u>सेवा, खळ व तत्सम कामावर</u>	
	१] नोंदणी केलेले	२९३१
	२] नोकरी दिलेले	---
१०.	<u>इतर ठिकाणी वर्गीकरण न केलेले कामगार</u>	
	१] नोंदणी केलेले	२५३७
	२] नोकरी दिलेले ..	३०३
११.	<u>एकूण</u>	
	१] नोंदणी केलेले	१२३०६
	२] नोकरी दिलेले	३५०

आधार :- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, वर्धा.

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९४-९५ कार्याहारा
जिल्हा वर्धा

क्र. क्र.	विवरण	परिमाण	माहिती १९९४-९५
१	२	३	४
१.	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u>		
	१] वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्याची संख्या	संख्या	१३३०
	२] सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांशी वर्धा	संख्या	१५३
	३] मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांनी नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्याची संख्या	संख्या	१७१०
२.	<u>विविध विद्यालयीत सेवायोजन माहिती</u>		
	<u>मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u>		
	१] वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	उ. ना.
	२] सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांशी वर्धा	संख्या	उ. ना.
	३] मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्याची संख्या	संख्या	उ. ना.

आधार :- जिल्हा सेवायोजन आध्यायी, वर्धा

कर्मचारी गणना - १९९४

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची तख्या
जिल्हा-वर्धा.

वर्ग	: शासकीय :	जिल्हा परिषद :	नगर पालिका :
१	२	३	४
वर्ग - १	११३	१२	१
वर्ग - २	४०९	१७०	७
वर्ग - ३	५३४२	४८९५	८४३
वर्ग - ४	२३८६	६०२	१०६७
एकूण १ ते ४	८२५०	५६७९	१९१५
इतर वर्ग "x" [५ ते ९ व ०]	१५९६	१११५	६४६
एकूण १ ते ९ व ०	९८४६	६७९४	२५६१

टीप:- १] माहिती अस्थायी स्वल्पाची आहे.

२] [x] इतर यामध्ये कार्यव्यवस्था अस्थायीपणेवरील आकस्मीक खर्चाने रोजगार दिले जाणारे, रोजंदारीवरील, अंमलातील मानतेची, आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

निरनिरांतर अहोरात्रिक रोजगार [३१ मार्च १९९५ ला संपणा-या जाकारिता]
जिल्हा वधा

अ. क्र.	अहोरात्रिक नांव	राष्ट्रीय उद्योग सफेतांक		माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या		कर्मचारी वर्गाची संख्या		
		३	४	५	६	७	८	
१.	कृषी	०	२	१३९२	३४०	—	१७३९	
२.	बांधकाम	१	१	—	५	—	५	
३.	जंतुशिकण	२, ३	५५	१४०	३१८८	७८८८	११,२१६	
४.	विमाननिर्मिती गॅस, पाणी व सांडपाणी	४	४	—	१६२०	—	१६२०	
५.	बांधकाम	५	१७	२४३८	४९३	५९	२९९०	
६.	घाऊक कारखाने व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	६	२२	—	१२६	४६४	५९०	
७.	परिवहन, गुदामे, आणि दळणवळण	७	८	२३४५	१५४९	२७	३९२१	
८.	वत्तपुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विधायक सेवा	८	८१	४	१३०८	६७०	१९८२	
९.	तासुदिक सामाजीक आणि व्यक्तिगत सेवा	९	२२१	५४०२	८४४८	७०२८	२०८७८	
एकूण		—	४१८	११७२८	१७०७७	१६१३६	४७९४१	

आधार :- जिल्हा सेवा नियम अधिकारी, वधा.

विद्युतीकरण झालेल्या शहराची व गांवाची संख्या व त्याची लोकसंख्या
जिल्हा वर्धा

[लोकसंख्या "०००"]

अ. क्र.	यंत्रणा	३१ मार्च अखेरील वर्ष	जिल्ह्यातील		विद्युतीकरण झालेली		विद्युतीकरण झालेली		एकूण विद्युतीकरण	
			एकूण गावे	एकूण गाहरे	गावे	गाहरे	लोकसंख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१. महाराष्ट्र राज्य विद्युत		१९६१	१३७३	६	८०	९५	६	१५०	८६	२४५
मंडळ, वर्धा		१९७१	१३७३	६	४२४	२८८	६	१९१	४३०	४७९
		१९८१	१३७१	६	१००५	५४१	६	२३२	१०११	७७३
		१९८७	१३७१	६	१२०६	५६४	६	२३२	१२१२	७९६
		१९८८	१३७१	६	१२०६	५६४	६	२३२	१२१२	७९६
		१९८९	१३७१	६	१२३३	६०२	६	२३२	१२३२	८३४
		१९९०	१३७१	६	१२३६	६०२	६	२३२	१२४२	८३४
		१९९१	१३७९	६	१२३९	६०२	६	२८४	१२४५	८८६
		१९९२	१३७९	६	१२४०	६३२	६	२८४	१२४६	९१६
		१९९३	१३७९	६	१३७९	७८४	६	२८४	१३८५	१०६८
		१९९४	१३७९	६	१३७९	७८४	६	२८४	१३८५	१०६८
		१९९५	१३७९	६	१३७९	७८४	६	२८४	१३८५	१०६८
२. खाजगी कंपनी										

आधार :- अधिकारी अर्पिता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, वर्धा

विजेचा वापर १९९४-९५ चा वर्षाकरीता

जिल्हा वर्धा

[हजार किलो वॅट तासामध्ये]

अ. क्र.	निष्पत्तीचा प्रकार	विजेचा वापराचा प्रकार							संबंधनाची संख्या [कने क्लानची संख्या]
		घरगुती	व्यापारी जामाताठी व लघु शक्तीताठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	धर्मल	६२१६८	८१६१	९७८८६	४२९८	८२५४	१६८४३४	३४९४०१	१७३१९१
		[१७.७९ %]	[२.३४ %]	[२८.०६ %]	[१.२३ %]	[२.३६ %]	[४८.३६ %]	[१०० %]	
२.	हाथद्वी	---	---	---	---	---	---	---	---
३.	इतर	---	---	---	---	---	---	---	---
	एकूण	६२१६८	८१६१	९७८८६	४२९८	८२५४	१६८४३४	३४९४०१	१७३१९१

टीप :- कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

आधार:- अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, वर्धा

तज्ञता क्रमांक ५.११

आर्थिक गणना-१९९०

- ८३ -

कृषी व विंगर कृषी उद्योग

अ. क्र.	बाब	कृषी उद्योग			विंगर कृषी उद्योग			कृषी व विंगर कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	<u>उद्योगांची संख्या</u>									
	अ) स्वकार्यरत उद्योग	२०५१	१९६	२२४७	१४०१४	७९७३	२१९८७	१६०६५	८१६६	२४२३४
	ब) जास्वामना	३१५	५१	३६६	४६६७	३९८७	८६६४	४९८२	४०४८	९०३०
	क) एकूण	२३६६	२४७	२६१३	१८६८१	११९७०	३०६५१	२१०४७	१२२१४	३३२६४
२.	<u>मालकीच्या प्रकारानुसार एकूण उद्योग [संख्या]</u>									
	अ) सरकारी	८	—	८	६१०	२२०	९००	६१८	२२०	९०८
	ब) सार्वजनिक	१५	२	१७	२४११	७४९	३१६०	२४२६	७५१	३१७७
	क) खाजगी	२३४३	२४५	२५८८	१५६६०	१०९३१	२६५९१	१८००३	१११७६	२९१७९
३.	<u>मालकीच्या विना सामाजिक गट [एकूण संख्येची टक्केवारी]</u>									
	अ) अनुसूचित जाती	४.४३	५.२६	४.५१	८.०२	६.९६	७.६१	७.६२	६.९३	७.३७
	ब) अनुसूचित जमाती	१४.७५	९.७१	१४.२७	४.८९	३.८२	४.४७	६.००	३.९४	५.२४
४.	<u>जागे विरहीत कार्यान्वीत असलेल्या उद्योगांची एकूण संख्या टक्केवारी</u>	४१.९६	४०.०८	४१.७९	१७.३७	१४.४७	१६.२४	२०.१४	१४.९९	१८.२५
५.	<u>शक्तीवर चालणा-या उद्योगांची एकूण संख्या टक्केवारी</u>	५.५३	३.६४	५.३४	१६.८९	१६.४८	१५.६२	१५.६०	१५.६१	१५.६१

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
६. सर्वसाधारण काम करणा-या कामगारांची										
संख्या										
अ] एकूण कामगार		३५२६	४२३	३२४९	३८२६२	४२५८४	८०८४६	४१७८८	४३००७	८४७९५
ब] वेतनावर काम करणारे कामगार		४७९	६५	५४४	२०२३२	३८८५५	४९०८७	२०७११	२८९३०	४९६३१
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी		१३.५८	१५.३६	१३.७७	५२.८७	६७.७६	६०.७१	४९.५६	६७.२४	५८.५३
ड] कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या		१	२	२	२	४	३	२	४	३

टीप :- १] कृषी उत्पादन व मळे दगळून कृषी संबंधीत उद्योग

२] ज्या उद्योगात कमीत कमी एक तरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

३] पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

आर्थिक वर्ष - १९९०

प्रमुख उद्योग गटानुसार कृषि व विनगरकृषि उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या

अ. क्र.	खाज	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषि	२३६६	३५२६	२४७	४२३	२६१३	३९४९
२.	खनिज उत्पादन व खाणकाम	३०	६१	—	—	३०	६१
३.	वस्तु निर्माण [उत्पादन]	४२६४	१०१७१	१७१४	११०६३	५९७८	२१२३४
४.	बीज, गॅस, आणि पाणी पुरवठा	४१	१२०	६	६७	४७	१८७
५.	बांधकाम	१२८	१९३	५५	७७	१८३	२७०
६.	घाऊक व्यापार	१४६	३०६	२२६	६०५	३७२	९११
७.	किरकोळ व्यापार	५५	६९४०	५२१५	८३६३	१०७८९	१५३०३
८.	उपहार गृहे आणि हॉटेल्स	६५५	१४१९	५११	१८०८	११६६	३२२७
९.	वाहतूक	८४	२३८	१५५	८७५	२३९	१११३
१०.	साठवण आणि गोदाभ विषयक	६४	१७०	३०५	५१४	३६९	६८४
११.	दळणवळण	१३६	३११	२३	६०२	१५९	९१३
१२.	वित्तीय विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	३८७	१०१८	३११	१५६७	६९८	२५८५
१३.	सामुहीक, सांभाजिक व व्यक्तीगत सेवा	७१७२	१७३१५	३४४९	१७०४३	१०६२१	३४३५८
१४.	इतर सेवा [इतर वर्गीकरण न केलेले]	—	—	—	—	—	—
१५.	सर्व प्रमुख उद्योग गट - एकूण	२१०४७	४१७८८	१२२१७	४३००७	३३२६४	८४७९५

आर्थिक गणना-१९९०

उद्योग स्तानुसार कृषि व विगर कृषि आस्थापनांची संख्या

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक [दोन स्थळी]	गाामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	पशुसंवर्धन	०२	२७४	४३	३१७
२.	शेती संबंधी	०३	३३२	७	३३९
३.	शिकारी व फासे यापासुनचे उत्पादन	०४	०	०	०
४.	वनसंवर्धन	०५	९	१	१०
५.	मातेमाती	०६	०	०	०
६.	इतर खाणकाम	१५	०	०	०
७.	खाद्य पदार्थ [खाटीक काम, दुग्धपदार्थ, फळे व भाजीपाला]	२०	१५४	१०७	२६१
८.	खाद्य पदार्थ [वनस्पती तूप व तेलाचे पदार्थ इ.]	२१	३४	८२	११६
९.	तंबाखू नुसार पेयाचे व तंबाखू पासुन तयार होत असलेल्या पदार्थाचे उत्पादन	२३	२	८	१०
१०.	सुती कापडाचे उत्पादन	२३	३५	५७	९२
११.	लोकर, रेसिड व कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	२४	७	२	९
१२.	तागा पासुनचे उत्पादने व इतर वनस्पती धागे तयार करणे [कापूस व नारळाच्या काठ्या व्यतिरीक्त]	२५	०	०	०
१३.	सर्व प्रकारच्या दोरजंड, जाळी, दो-या इ. चे उत्पादन	२६	९	२५	३४
१४.	लाकड व लाकडी पदार्थापासुन फर्निचर बनविणे	२७	३५	६३	९८
१५.	कागद व कागदापासुनची उत्पादने, छपाई, प्रकाशने इ.	२८	२०	६३	८३
१६.	चामडे तयार करणे व चामड्याच्या वस्तु बनविणे	२९	२	७	९
१७.	रसायने व रसायणाच्या वस्तुचे उत्पादन	३०	१८	९	२७
१८.	रबर प्लास्टीक पेट्रोलियम व दगडी कोळसा यापासुन वस्तु तयार करणे	३१	६	२	८
१९.	अधातु खनिज पदार्थाचे उत्पादन	३२	९३	३९	१३२
२०.	मुळ धातुचे उत्पादन	३३	३	०	३
२१.	धातुच्या वस्तु व सुटे भाग तयार करणे [यांत्रिक वस्तु वगळता]	३४	३१	८१	११२

पुढे चालू...

१	२	३	४	५	६
२२.	यंत्र व यांत्रिक साधुगीचे उत्पादन [विजेची मशिनरी वगळून]	३५	१	०	१
२३.	यंत्र व यांत्रिक साधुगीचे उत्पादन	३६	२	३	५
२४.	वाहतुक साधनाची निर्मिती करणे	३७	१	०	१
२५.	इतर : उत्पादक उद्योग	३८	२	२५	२७
२६.	दुरुस्ती	३९	७	२५	३२
२७.	घरगुती वापरासाठी विद्युत निर्मिती	४०	११	४	१५
२८.	घरगुती वापरासाठी गॅसची निर्मिती आणि वितरण [पार्श्वपट्टारे]	४१	१	०	१
२९.	पाणि पुरवठा करणे	४२	२५	१	२६
३०.	बांधकामाशी निगडित कामे	५०	१२	५	१७
३१.	बांधकामाशी निगडित कामे	५१	०	२	२
३२.	शेती उत्पादन कच्चा माल/खाद्य पदार्थ भाटक पदार्थ/कापडाचा घाऊक व्यापार	६०	५४	३१	८५
३३.	लाकड, कागद, कातडे, चामडे, पेट्रोल	६१	४	१३	१७
३४.	यंत्रे व वाहनांचा घाऊक व्यापार	६२	२	९	११
३५.	शेती उपयोगी यंत्र घाऊक व्यापार	६३	०	१०	१०
३६.	दलाल व कमीशन रेजन्ट ..	६४	७	६२	७६
३७.	खाद्य पदार्थ/तेल/तंबाखु व भाटक पदार्थाची किरकोळ व्यापार	६५	२४४	३९५	६३९
३८.	कापडाचा किरकोळ व्यापार	६६	४५	१८९	२३४
३९.	जखण आणि इतर जिवनोपयोगी वस्तुचा किरकोळ व्यापार	६७	१४	१५२	१७३
४०.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले वस्तुचे किरकोळ व्यापार	६८	१९७	४३०	६२७
४१.	उपहार गृहे, होटल	६९	२२९	२४८	४७७
४२.	जमीन मार्ग वाहतुक	७०	४५	६१	१०६
४३.	इतर वाहतुक	७३	०	८	८
४४.	माल साठविण्याच्या तोंयी/गोदामे [स्टोअर हाऊसिंग]	७४	५६	१००	१५६
४५.	दळणवळण सेवा	७५	१३६	२३	१५९
४६.	बँका व तत्सम आर्थिक सहाय्य देणा-या संस्था.	८०	११६	६०	१७६

१.	२	३	४	५	६
४७.	भविष्य निधी व विमासेवा	८१	०	१०	१०
४८.	स्थावर मालमत्तेचे एजंट	८२	१	१	२
४९.	कायदे विषयक सेवा	८३	०	१०	१०
५०.	लाटरीची घाऊक/किरकोळ	८४	०	०	०
५१.	भाड्याणे देणे इतर	८५	३०	४३	७३
५२.	इतर वर्गीकृत नसलेली इतर व्यापारी सेवा	९२	१	२०	२१
५३.	सामाजिक, सामुहिक व वैयक्तिक सेवा	९०	२६१	४६४	१४२५
५४.	साफसफाई विषयक सेवा	९१	२	०	२
५५.	शैक्षणिक, वैज्ञानिक, संशोधन क्षेत्रातील सेवा	९२	१२६७	२६४	१५३१
५६.	आरोग्य व आरंभोपचार सेवा	९३	२३९	१९०	४२९
५७.	सामाजिक सेवा	९४	२९३	१२५	४१८
५८.	मनोरंजनार्थ व सांस्कृतिक सेवा	९५	३७	७०	१०७
५९.	खाजगी सेवा	९६	१२४	२६५	३८९
६०.	दरुस्ती सेवा	९७	४५	११७	१६२
६१.	आंतरराष्ट्रीय व इतर जादा टेरिटेरीयल बॉडीज	९८	०	०	०
६२.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या सेवा	९९	७	३	१०
एकूण उद्योग			४९८२	४०४८	९०३०

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

उद्योग गटारुसार कृषि व विंगर कृषि आस्थापनातील कामगाराची संख्या

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक [दोन स्थळी]	गाभीण	नागरी	रकून
१	२	३	४	५	६
१.	पशुसंवर्धन	०२	६०२	१०६	७०८
२.	शेती संबंधी सेवा	०३	५६	१२	६८
३.	शिकार व पासे यापासूनचे उत्पन्न	०४	०	०	०
४.	वनसंवर्धन	०५	६५	२	६७
५.	भासेमारी	०६	०	०	०
६.	इतर खाणकाम	१५	०	०	
७.	खाद्य पदार्थ [खाटीक काम, दुध पदार्थ, फळे व भाजीपाला]	२०	९५६	३१६	१२७२
८.	खाद्य पदार्थ [वनस्पती तूप व तेलाचे पदार्थ इ.]	२१	१९४	३२७	५२१
९.	तंबाखू, नुसार पेयाचे व तंबाखू पासून तयार होत असलेल्या पदार्थाचे उत्पादन	२२	३	२६४४	२६४७
१०.	सुती कापडाचे उत्पादन	२३	११९०	४०५२	५२४२
११.	तोंकर, रेझिम व कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	२४	९८	७२४	८२२
१२.	तागा पासूनचे उत्पादने व इतर वनस्पती धागे तयार करणे [कापूस, व नारळाच्या काठ्या व्यतिरिक्त]	२५	०	०	०
१३.	सर्व प्रकारच्या दोरखंड, जाळी दो-या इ. चे उत्पादन	२६	३०	७२	१०२
१४.	लाकड व लाकडी पदार्थापासून फर्निचर बनविणे.	२७	१५५	२३५	३९०
१५.	कागद व कागदापासूनची उत्पादने पाडू प्रकाशन इ.	२८	८३	२२९	३१२
१६.	चामडे तयार करणे व चामड्याच्या वस्तु बनविणे	२९	१५८	२१	१७९
१७.	रसायने व रसायनाच्या वस्तुचे उत्पादन उत्पादन	३०	६५८	३८	६९६
१८.	रबर प्लास्टीक पेट्रोलियम व दगडी कोळसा या पासून वस्तु तयार करणे	३१	४०	९	४९
१९.	अधातु खनिज पदार्थाचे उत्पादन	३२	९४३	२९५	१२३८
२०.	धुळ धातुचे उत्पादन	३३	१२४	०	१२४
२१.	धातुच्या वस्तु व सुटे भाग तयार करणे [घांत्रिक वस्तु वगळता]	३४	९७	२३६	३३३

पुढे चालू.....

१	२	३	४	५	६
२२.	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन [दिजेची मशीनरी वगळून]	३५	४	०	४
२३.	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन	३६	८	१२	२०
२४.	वाहतुक साधनाची निर्माती करणे	३७	१५	०	१५
२५.	इतर उत्पादक उद्योग	३८	३	६०	६३
२६.	हस्तुती	३९	२१७	१०८	३२५
२७.	घरगुती वापरासाठी विकृत	४०	८३	६३	१४६
२८.	घरगुती वापरासाठी गॅसची निर्माती	४१	१	०	१
२९.	[आणि वितरण [पाईपव्दारे]				
	आणि पुरवठा करणे	४२	३०	३	३३
३०.	बांधकाम	५०	७०	२१	१९१
३१.	बांधकामाशी निगडित कामे	५१	०	४	४
३२.	शेती उत्पादन कच्चा माल/खाद्य पदार्थ मादक पदार्थ/कापडाचा घाऊक व्यापार	६०	१९९	१४६	३४५
३३.	लाकूड, कागद, कातडे, चामडे, पेट्रोल घाऊक व्यापार	६१	९	३४	४३
३४.	यंत्रे व वाहनांचा घाऊक व्यापार शेती उपयोगी यंत्र घाऊक व्यापार	६२	२	२५	२७
३५.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	६३	०	५६	५६
३६.	दलाल व कमीशन एजन्ट	६४	१२	२०१	२१३
३७.	खाद्य पदार्थ/तेल/तंडाखु व मादक पदार्थांचा किरकोळ व्यापार	६५	५३३	१०६०	१५८३
३८.	कापडाचा किरकोळ व्यापार	६६	१००	५३८	६३८
३९.	जळण आणि इतर जिवनोपयोगी वस्तुचा किरकोळ व्यापार	६७	३२	४१५	४४७
४०.	इतरत्र वर्गीकृत न केलेले वस्तुचे किरकोळ व्यापार	६८	३६०	११८६	१५४६
४१.	उपहार गृह, होटल	६९	८३२	१४१९	२२५१
४२.	जमीन मार्गे वाहतुक	७०	१९८	७४८	९४६
४३.	इतर वाहतुक	७३	०	२५	२५
४४.	माल साठविण्याच्या सोयी/गोदामे [पेअर हाऊसिंग]	७४	१६०	१८६	३४६
४५.	लॉजवळण सेवा	७५	३११	६०२	९१३
४६.	वॉक व तत्सम आर्थिक सहाय्य देणा-या संस्था	८०	६८२	१०५६	१७३८

तक्ता क्रमांक ५.१४ [मुदे चालु]

- २१ -

	२	३	४	५	६
३९. भविष्य निधी व विमासेवा	८१	०	१११	१११	
४०. स्थावर मालमत्तेचे रेजन्ट	८२	२	७		२
४१. कायदे विषयक सेवा	८३	०	३५		३५
४२. लॉटरीची घाऊक/किरकोळ	८४	०	०		०
४३. गाड्याणे देणे इतर	८५	५२	११३		१६५
४४. इतरत्र वर्गीकृत नसलेली इतर व्यापारी सेवा	८६	१	४३		४४
४५. सामाजिक, सामुहिक व वैयक्तिक सेवा	९०	४०३१	८५३८		१२५६९
४६. साक्षकार्ड दिव्यक सेवा	९१	२	०		२
४७. शैक्षणिक, वैज्ञानिक, संशोधन क्षेत्रातील सेवा	९२	६०८३	२८५८		८९४१
आरोग्य व औषधोपचार सेवा	९३	१४३१	९९२		२४२३
सामाजिक सेवा	९४	५१७	४२४		९४१
सनोरंजनार्थ व सांस्कृतिक सेवा	९५	११५	५४१		६५६
खाजगी सेवा	९६	२७१	८१४		१०८५
दुरुस्ती सेवा	९७	९५	२९८		३९३
आंतरराष्ट्रीय व इतर जागा	९८	०	०		०
टेरीटेरीयल डॉडीज					
४८. इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या सेवा	९९	१८	६		२४
एकुण उद्योग			२१२२८	४२०७३	५४००१

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी तंत्रालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५.१५

- १२ -

आर्थिक गणना - १९९०

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकर]

जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	सहकारी औद्योगिक	६१०	२९०	९००*
२.	दिजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थेची टक्केवारी	६.०६	८.२७	६.७७
३.	सहकारी औद्योगिक आस्थापना सर्वसाधारण काम करणारे कामगार			
	अ] एकूण संस्था	३४६५	३५६५	७०२०
	ब] प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	६	१२	८

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

आर्थिक गणना-१९९०

प्रमुख उद्योग गटानुसार कृषी व शिगर कृषी सहकारी औद्योगिक संस्था व
रोजगार यांची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषी	८	४२	—	—	८	४२
२.	खनिज उत्पादन व खणकाम	—	—	—	—	—	—
३.	वस्तु निर्माण [उत्पादन]	३०	११२४	१५	२३	४५	१२१७
४.	ब्रिज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	६	२३	३	५०	९	७३
५.	बांधकाम	—	—	—	—	—	—
६.	घाऊक व्यापार	३४	८०	४	१५	३८	९५
७.	किरकोळ व्यापार	७२	१२३	४२	११२	११४	२३५
८.	उपहार गृहे आणि हॉटेल	४	८	१२	४२८	१६	५०६
९.	दाहतुरु	२	६	५	२५	७	३१
१०.	साठवण आणि गोदाम वित्पाक	१२	३३	११	१६	३०	४९
११.	दळणवळण	१२	२३	—	—	१२	२३
१२.	वित्तीय विमा, विमा स्थावर मालमत्ता, दृश्यवसायीक सेवा	६६	३८०	३४	३४८	१००	७२८
१३.	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	३५५	१६६५	१५८	२४०८	५१३	४०७३
१४.	इतर सेवा [इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या]	—	—	—	—	—	—
१५.	सर्व प्रमुख गट एकूण	६१८	३५०७	२२०	३५६५	९०८	७०७२

टीप :- सहकारी उद्योग ह्या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकारी

प्रकारा खालील स्वकार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व त्या उद्योगात नेहमी काम
करण-या व्यक्तींची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान	ग्रामीण		नागरी		एकुण	
		स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापणा संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण आस्थापणा संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण आस्थापणा संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	३५२५	४३६५	१०१०	१३०६	४६०५	५६७१
२.	३	१२९	३८७	७२	२१६	३०१	४०३
३.	४	३६	१४४	१९	७६	५५	२२०
४.	५	१४	७०	१२	६०	२६	१३०
५.	६ - ९	२१	१५२	३	२०	२४	१७९
६.	१० त्यापेक्षा जास्त	७	७०	—	—	७	७०
७.	सर्व आकारमान गट	३८०२	५१२५	१११६	१६७८	४१९८	६८७३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

आर्थिक गणना-१९९०

उत्पादन व वृस्ती सेवा व उद्योग गटातील आस्थापनाची संख्या व त्या आस्थापनात नेहमी काम
करण-या व्यक्तीची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	गाभीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१]	१ - २	२४०	३२७	२५५	४३५	४९५	७६२
२]	३	२६	७८	१००	३००	१२६	३७८
३]	४	२६	१०४	६८	२७२	९४	३७६
४]	५	२४	१२०	३२	१९५	६३	३१५
५]	६ - २	५८	४१६	७३	५२१	१३१	९३७
६]	१० - १९	५१	६५५	२५	३४४	७६	९९९
७]	२० - ४९	२३	६१४	१७	५३५	४०	११४९
८]	५० - १९९	१०	९५९	१३	१०८३	२३	२०४२
९]	२०० - ३९९	२	४८५	४	१०११	६	१४९६
१०]	४०० पेक्षा जास्त	२	१२१८	४	४६८९	६	५९०७
११]	सर्व आकारमान गट	४६२	४९७६	५९८	९३८५	१०६०	१४३६१

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तज्ञा क्रमांक ५.१८ [अ]

आर्थिक गणना-१९९०

- ९६ -

घाऊ व फिरकोळ व्यापार या उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व त्या उद्योगाची नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान	ग्रामीण		नागरी		एकुण	
		स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	४०७५	५७५१	३९९५	४८३५	९०७०	१०५८६
२.	३	६१	१८३	१०४	३१२	१६५	४९५
३.	४	१३	५२	३०	१२०	४३	१७२
४.	५	२	१०	३	१५	५	२५
५.	६ - ९	२	१३	४	२५	६	३८
६.	१० त्यापेक्षा जास्त	—	—	—	—	—	—
७.	सर्व आकारमान गट	५१५३	६००९	४१३६	५३०७	९२८९	११३१६

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

घाऊ व किरकोळ व्यापार या उद्योग गटातील आस्थापनाची संख्या व त्या आस्थापनात नेहमी काम
करण-या व्यक्तीची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकुण	
		आस्थापना उद्योग गटात आस्थापना- ची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करण-या व्यक्तीची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	४७०	७४४	७५२	१३६३	१२३२	२१०७
२.	३	५१	१५३	३०९	१२७	३६०	१०८०
३.	४	२०	८०	१२२	४८८	१४२	५६८
४.	५	११	५५	५२	२६०	६३	३२५
५.	६ - ९	७	४८	५३	३५४	६०	४०२
६.	१० - १९	७	७४	१४	१७६	३१	२५५
७.	२० - ४९	—	—	३	९१	३	९१
८.	५० - १९९	१	८०	—	—	१	८०
९.	२०० - ३२९	—	—	—	—	—	—
१०.	४०० किंवा त्यापेक्षा जास्त	—	—	—	—	—	—
११.	सर्व आकारमान गट	५६७	१२३७	१३०५	३६६१	१८७२	४८९८

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तज्ञता क्रमांक ५.१२ [अ]

आर्थिक गणना - १९९०

- ९८ -

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा उद्योग गटातील स्वकार्यरत संस्था व त्या उद्योगात नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकेण	
		स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	४११८	४४०६	१८७२	२२५१	५९९०	६६५७
२.	३	३९	११७	५२	१५६	९१	२४३
३.	४	४	१६	९	३६	१३	५२
४.	५	१९	९५	६	३०	२५	१२५
५.	६ - ९	१५	९८	८	५९	२३	१५७
६.	१०: त्यापेक्षा जास्त	२	२०	४	४०	६	६०
७.	सर्व आकारमान गट	४१९७	४७५२	१९५१	२५७२	६१४१	७३२४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

आर्थिक गणना - १९८०

साप्ताहिक, सामाजिक सेवा व व्यक्तिगत सेवा उद्योग गटातील आस्थापना संख्या व त्या आस्थापनात नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना उद्योग गटातील आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	०१ - २	१९८७	२८५६	६०७	१०१३	२५९४	३८६९
२.	३	२२१	६६३	२२९	६६७	४५०	१३५०
३.	४	१४७	५८८	९८	३९२	२४५	९८०
४.	५	९३	४६५	७८	३९०	१७१	८५५
५.	६ - ९	२६०	१८५३	१६३	११५३	४२२	३००६
६.	१० - १९	१६७	२१९१	१७९	२३६१	३४६	४५५२
७.	२० - ४९	८३	२३८९	९४	२८८७	१७७	५२७६
८.	५० - १९९	१६	११७३	४५	३७०७	६१	४८८०
९.	२०० - ३९९	१	३८५	५	१४२६	६	१८११
१०.	४०० किंवा त्यापेक्षा जास्त	—	—	१	४५५	१	४५५
११.	सर्व आकारमान गट	२९७५	१२५६३	१४९८	१४४७१	४४७३	२७०३४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

सं. ५. २० [अ]

आर्थिक गणना - १९९०

सर्व उद्योग गट मिळून स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व त्या उद्योगात नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजगार आकारमान	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग गटातील एकूण आस्थापना संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१. १ - २		१५५५३	१७२३५	७७७४	२४८३	२३३२७	२७४१८
२. ३		३४३	१०२२	२७६	८२८	६१२	१८५७
३. ४		७८	३१२	६६	२६४	१४४	५७६
४. ५		४०	२००	२३	११५	६३	३१५
५. ६ - ९		४२	२२४	२३	१७४	६५	४६८
६. १० त्यापेक्षा जास्त		२	९०	७	७०	१६	१६०
७. सर्व आकारमान गट		१६०६५	१९८६०	८१६२	१०२३४	१४२३४	३०७९४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी तंत्रालय, मुंबई.

आर्थिक गणना-१९९०

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र आस्थापना उद्योगाची संख्या व त्या उद्योगांत नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	रोजगार आकारमान गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना उद्योग गटातील आस्था- पनाची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	१ - २	३३०७	४८४४	१८९६	३२६३	५२०३	८१०७
२.	३	४६८	१४०४	७४२	२२४७	१२१७	३६५१
३.	४	२५८	१०३६	३५१	१४४४	६१०	२४४०
४.	५	१५५	७७५	२१३	१०६५	३६८	१८४०
५.	६ - ९	३७७	२६८३	३५८	२५३१	७३५	५२१४
६.	१० - १९	२६५	३४२२	२६४	३४९६	५२९	६९१८
७.	२० - ४९	११६	३२८३	१३७	४१८७	२५३	७४७०
८.	५० - १२९	३०	२३९३	६४	५४५९	९४	७८५२
९.	२०० - ३९९	३	८७०	१०	२८१७	१३	३६८७
१०.	४०० त्यापेक्षा जास्त	२	१२१८	६	५६०४	८	६८२२
११.	सर्व आकारमान गट	४९८२	२१९२८	४०४८	३२०७३	९०३०	५४००१

आधारा :- अर्थ व सांख्यिकी संघालनालय, मुंबई.

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [वर्ष १९२७ - २५]

जिल्हा :- धर्मा.

अ. क्र.	संस्था प्रकार	संस्थांची संख्या
१	२	३
१.	<u>सहकारी पतसंस्था</u>	
१.१	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी संस्था	१
१.२	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	३२६
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	—
१.४	लॅम्पस सहकारी संस्था	२
१.५	धान्ये बँका	१
१.६	इतर [संस्थेचा प्रकार घावा]	—
२.	<u>शहर शैली पतसंस्था</u>	
२.१	<u>प्राथमिक सहकारी बँका</u>	
	अ) नागरी बँका	३
	ब) कर्मचारी पतसंस्था	२५
२.२	<u>इतर शहर शैली पतसंस्था</u>	
	अ) कर्मचारी पतसंस्था	—
	ब) नागरी पतसंस्था आणि इतर [भीसी, त्रिष्ट नगरे]	६०
	क) इतर [नावे घावी]	—
३.	<u>पणन संस्था</u>	
३.१	<u>जिल्हा पणन संस्था</u>	
	अ) सर्व साधारण उद्देश	—
	ब) विशेष उद्देश	—
३.२	<u>प्राथमिक पणन संस्था</u>	
	अ) सर्व सामान्य [तालुका खरेदी विक्री संघ]	८
	ब) विशेष	५
३.३	इतर [नावे घावी]	—

क्र.	विवरण	पृ.
४.	<u>उत्पादन संस्था</u>	
४.१	साखर कारखाने	२
४.२	इतर कृषि प्रक्रिया संस्था [भात, तेल, जिनींग मिल वगैरे]	२३
४.३	चिनकर सहकारी संस्था [हातभाग व यंत्रभाग]	१३
४.४	सुत गिरण्या	६
४.५	इतर औद्योगिक संस्था	८१
४.६	दुग्ध संस्था	३३२
४.७	दुग्ध संघ	२
४.८	सत्स्य व्यक्ताय संस्था	३१
४.९	शेती संस्था	१
४.१०	लिफ्ट इरिगेशन संस्था [सिंचन संस्था]	६
४.११	दन कामगार संस्था	१६
४.१२	इतर	१६
५.	<u>ताण्डिका संस्था</u>	
५.१	ग्राहक भांडार	६८
५.२	गृह निर्माण संस्था	१२४
५.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	६०
५.४	परिहान संस्था	८
५.५	इतर	२०
<u>सूत्र सर्व प्रकारच्या संस्था</u>		१४५९

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, धां.

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती ३१.३.९५ ला संपणा-या
वर्षाकरीता

जिल्हा - वर्धा

[स्पष्टे आणि सभासद संख्या हजारात]

अ. क्र. :	वाव	संस्था
१ :	२	३
१.	संस्था	१४५९
२.	एकूण सभासद	३०२
३.	भरणा झालेले भाग भांडवल	४६९७४९
४.	करीलयेची सरकारी भाग भांडवल	१९२९९६
५.	स्वतःचा निधी	३२११०७
६.	ठेवी	१०६१७२०
७.	खेळते भांडवल	३१३१९४३
८.	निव्वळ दिलेली कर्जे	४७४८७०
९.	खरेदीची किंमत	७६६६८०
१०.	विक्री किंमत	८६०४२९
११.	नफा मिळालेला	
	अ) संस्था	६३६
	ब) रक्कम	३५८१०
१२.	ताट्यातीत	
	अ) संस्था	६८८
	ब) रक्कम	४१७५६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांच्या लेखा परिक्षा अंशप्रमाणे
वर्गीकरीत ३१ मार्च १९९५ रोजी संपणा-या वर्षाकरीता
जिल्हा : वर्धा

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	लेखा परिक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परिक्षा न झालेल्या	सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
	जिल्हा एकूण तहसिल	४६	१९३	५०३	५	२३	६९१	१४५९
१.	वर्धा	१६	२९	१५२	२	५	२०३	४०७
२.	तेलु	५	२८	४५	१	१	७२	१५८
३.	समुंद्रपूर	४	२२	२७	—	३	६२	११८
४.	हिंगणघाट	४	२६	६९	१	२	१०८	२१०
५.	देवळी	५	२०	७५	१	२	४८	१४९
६.	आर्धी	७	२३	७४	—	२	९७	१९६
७.	आष्टी	५	१८	२७	—	३	२९	७५
८.	कारंजा	२	२५	४२	—	५	७२	१४६

आधार :- जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, वर्धा.
जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य वर्ष १९९४-९५ करिता
जिल्हा - वर्धा [रुपये - हजारात]

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँकेच्या		सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेकी	खेळते भांडवल
		शाखा	संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद	वैयक्तिक सभासद				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक	—	—	—	—	—	—	—	—
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	५०	६४६	१७१	२०८३८	२९८०१	७९६२६२	१०२८८३६	
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	राज्य भुविकास बँकेची जिल्हाशाखा	७	३८	३०९०९	१४३३३	—	५४०४	१९७३७	

मुळे चालू.....

अ. क्र.	अल्प मुदतीची कर्ज			स्तंभ १२ चैकी	मध्यम	द्विर्घ	धेणे कर्ज			अकलेले कर्ज		
	रोखात	घटविलेली	एकूण	बपोतीच्या	मुदतीची	मुदतीची	अल्प	मध्यम	द्विर्घ	अल्प	मध्यम	द्विर्घ
	कॅसा	बिल [डिस-	कर्ज	व्हंगामी	कर्ज	कर्ज	मुदतीचे	मुदतीचे	मुदतीचे	मुदतीचे	मुदतीचे	मुदतीचे
	फेडीट	काउंटेड	[१०+११]	विक्रमासाठी								
	बिलस			दिलेले कर्ज								
१.	२०	११	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२.	४१२१८५	१८५७००	५९७८८५	१२७१४६	२८४५३२	५०७	१८५१६५	२२३७१०	११४०	१७१४४६	४३०२३	८७
३.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	—	—	—	—	—	१४८८२	—	—	१३११४६	—	—	३५६०५

आधार :- १] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, वर्धा.

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषी व ग्रामीण विकास बँक, वर्धा.

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि-सहकारी पतसंस्थांचे कार्य [३१.३.९५] ला संपन्ना-या अंकिरिता.

[रु. हजारांत.]

अ.क्र.	जिल्हा / तहसिल	संस्थांचे संख्या	कृषि खातेदारांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ १ पैकी सहकारी भाग भांडवल	राशीद आणि इतर निधी	रुथे घेतलेले कृषि कर्ज	
				संख्या	लहान खातेदार सभासद	भोठे खातेदार सभासद					इतर सभासद खातेदार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१.	धर्मा	५०	२०६७५	२०६७५	२२७४	१०४४५	२२६	५६३३	१२८	२४८७	१८९१४
२.	तेल	४२	१५८४२	१५८४२	४२७४	११५७५	--	४५६५	२७८	६२८	१९६६५
३.	सुहृपूर	६३	१२४६८	१२४६८	२३०२	१५४०२	१७५५	५३४७	८२	५८०	१७२६१
४.	हिंमनाघाट	६२	१८०७०	१८०७०	३५५३	१३९३८	५७२	५६८६	१३५	१७२६	१७७६८
५.	देवली	४९	१६६८३	१६६८३	६२२८	२४३५	२५०	४७२०	--	२५७	१५६१९
६.	आर्वा	४९	१८९७३	१८९७३	८४०४	२९३७	६३२	४३९५	८२	८३२	१८४४७
७.	आरुटी	३३	१०२५४	१०२५४	४७२०	५३३५	१३२	२०६२	२१	२३६	८६५८
८.	कारंजा	५०	१२२८१	१२२८१	५४३०	६७६५	८६	२२२०	२०	२४४	११२२६
जिल्हा		३९८	१३२२६३	१३२२६३	४४३३२	८२८३२	५०९२	३५३०५	७५३	६३६०	१२८२५८

पुढे चालू...

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	वेवठा भांडवल	रकून कर्जाची		योगी कर्ज		रकून कर्जाची थकवाकी		उच्चशिक्षण कमी		उच्चशिक्षण अधिक	
			[अल्प, मध्यम, दिव्य मुदतीची]	[अल्प, मध्यम, दिव्य मुदतीची]	[अल्प, मध्यम, दिव्य मुदतीची]	[अल्प, मध्यम, दिव्य मुदतीची]	उच्चशिक्षण कमी	उच्चशिक्षण अधिक				
			कर्जदार	कर्जाची रक्कम	दाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकवाकी दर	रक्कम	थकवाकी दराची संख्या	रक्कम	थकवाकी दर	रक्कम
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	वर्धा	४११२२	२०८०	१८२८०	७१०५	२८२८३	५०२५	२१६७६	२५००	१२६३७	२५२५	८९०२
२.	सेलू	३८४२८	४१०७	२२७१६	८६२८	२६८६८	४५२१	१२१२५	२२२२	१००८३	२२२२	२११२
३.	समुद्रपूर	३४२२५	४४०५	१८६६१	२०३२	२८७७३	४६२७	२०७१७	३५२८	१२२०८	१०२२	७८०२
४.	हिंगणघाट	४२५२८	२८४५	१७७६८	२५६६	३४२७७	६८२१	२७६४७	४६६८	२३२२४	२१५३	४३५३
५.	देवळी	४४५२२	२३६१	१५७०२	६७२९	२२८०२	४४३८	१६७६७	२२७३	११७३१	२१६५	५०३६
६.	आर्दी	४२६७७	३१२४	१७२८०	८१८८	३०६०५	५०६४	२०३८१	३०२२	१२०१४	२०४२	८३६७
७.	आष्टी	१७१५७	२८०४	८७१३	४७८२	१२२०६	१२७८	२६२१	१३५४	७५८७	६२४	२०४१
८.	कारंजा	२१८५२	२६६७	११४८३	६४८६	१७३४७	३८१२	१४३२६	३४६०	१३३८८	३५२	२३८
कुल		२८३५०५	२४२२३	१३२०१७	६५६६	२०२५६२	३६३६३	१५०३००	२३१७४	१०३६६५	१३१८२	४६६३५

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य २१ मार्च १९२५ ला संपणा-या कार्याकरीता.

जिल्हा - वर्धा.

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा तहसिल	संस्थांची संख्या	रकूण खातेदारा संख्या	सभासद			भाग शांडवल	रु १५ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीद आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले रकूण कर्म	
				रकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद					इतर सभासद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२

- जिल्हा
- रकूण
- १. वर्धा
- २. तेलु
- ३. समुद्रपूर
- ४. हिंगणघाट
- ५. देवडी
- ६. आवी
- ७. आष्टी
- ८. फारंजा

निरंक

[पुढे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	खेडते भांडवल	कृषा दिलेली कर्ज [अल्प, मध्येम, दिर्घ मुदतीचे]	येथे कर्ज [अल्प, मध्येम, दिर्घ मुदतीचे]	रकमा कर्जाची थकवाकी [अल्प, मध्येम, दिर्घ मुदतीचे]	३ समाविष्टा कर्जाची थकवाकी	३ वर्षा पेक्षा अधिक कर्जाची थकवाकी					
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८					
			कर्जदार	कर्जाची रक्कम	थकवाकी असलेले तभासद	रक्कम	थकवाकी असलेले तभासद	रक्कम	थकवाकी दाराची संख्या	रक्कम	थकवाकी दार	रक्कम

- १ धर्धा
- २ तेल
- ३ तमुद्रपूर
- ४ हिंगणघाट
- ५ देवळी
- ६ आर्दी
- ७ आष्टी
- ८ कारंजा

निरंक

टीप :- धर्धा जिल्ह्यात शेतकरी सेवा सहकारी संस्थांची तोंडणी झालेली नाही त्यामुळे माहितीर निरंका आहे. (१) या संस्थांचे आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, धर्धा. (२) या संस्थांचे निरंका :- जिल्हा उपनिबंधक, धर्धा.

जिल्ह्यातील आदीवासी सहकारी संस्थांचे वार्षिक [३१.३.१९५१] मधील संचयनांचा वित्तविवरण
 जिल्हा वर्धा [रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	संस्थांची संख्या	रकून खातेदार संख्या	सभासद			भाग भांडवल	संचयन ए पीकी सरकारी भांडवल	राखीत इतर निधी	संस्थेचे घेतलेले रकून कर्ज	खेव्हे भांडवल	
				रकून	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						इतर खातेदार सभासद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
	जिल्हा रकून	२	११०	११०	२१२	११८	—	१५	६०	—	३६७	५४५
१	वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२	सेलू	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३	समुद्रपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४	हिंगणघाट	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५	देवळी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६	आर्वी	—	१३२	१३२	७१	६८	—	३३	३०	—	१२०	८५
७	आष्टी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८	कारजा	—	३५१	३५१	२२१	१३०	—	६२	३०	—	३४८	१७१

पुढे चालू...

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	रकम दिलेली कर्ज [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		योग कर्ज [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		रकम कर्जाची थकनाची [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकनाची		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकनाची	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	वाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकनाची दार	रक्कम	थकनाकडे दाराची संख्या	रक्कम	थकनाची दाराची संख्या	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३

जिल्हा	१२	२४२	१५६	३६७	१७	३०२	१२	२१५	—	—
१. वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
२. सेलू	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३. तमुपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४. हिंगणघाट	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५. देवळी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६. आर्धी	४	२३	२	१७	५	—	—	—	—	—
७. आस्टी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८. कारंजा	५५	२२६	१४७	३५३	१२	२२५	१२	२१५	—	—

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थानी दिलेली पिके कर्ज १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा-वर्धा

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	रकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वारी वर्गीय धान्ये [ज्वारी, नाजरी, मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मसुटा सेटा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	वर्धा	१७२५४	७५	—	७५८७	—	७२	७२२६	३०	२२२७	—	—
२.	सेलू	२११३०	११८५	—	७२८३	—	—	२२५३	३७०	२३३२	—	—
३.	समुद्रपूर	१८३४६	५	—	५६८५	—	—	७१७५	४७१४	५	—	७६२
४.	हिंगणघाट	१२६८५	१२७	—	३२७६	—	—	५३७६	३८१५	२१	—	—
५.	देवळी	१४२३०	—	—	४८२५	—	—	८२५०	१४०	३१५	—	—
६.	आर्वी	१६७०५	५३२	—	६७५३	—	—	८३२८	३२	२०८	—	१४५
७.	आस्ती	८०५७	—	—	१३०३	—	७२२	३७४०	२२१५	—	—	—
८.	कारंजा	१०५२०	३१२	—	२७४०	—	—	४५२०	२२४८	—	—	—
जिल्हा रकूण		११९६२७	२३१३	—	३२४४२	—	८४१	५६१०८	१४२६४	५८१५	—	२०७

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थाना दिलेली पीक कर्ज ३१ मार्च १९२५ ला संपणा-चा आकडा
जिल्हा- वर्धा.

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	अन्न धान्ये										
		रुकूम	गहू	भात	ज्वारी धान्ये (ज्वारी, बाजरी, अका)	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताणव विष्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३

जिल्हा	रुकूम	तहसिल
१. वर्धा		
२. तेल		
३. समुद्रपूर		
४. हिंगणघाट		निरंक
५. देवळी		
६. आदी		
७. आदी		
८. कारंजा		

टीप:- वर्धा जिल्हयात शेतकरी संस्था नसल्यामुळे माहिती निरंक आहे.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक तहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील आर्थिक सहाकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्ज ३१.३.६५ ला संख्या-या वर्धाकरिता.

जिल्हा-वर्धा

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	अन्नधान्ये										
		रकून	गहू	भात	ज्वारवर्गीय धान्ये [ज्वारी वाजरी अका इत्यादी	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मेस्ता	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा रकून	२०१	---	---	४३	---	---	६३	८०	---	---	१५
१.	वर्धा	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
२.	सेलू	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
३.	तमुद्रपूर	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
४.	हिंगणघाट	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
५.	देवळी	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
६.	आर्षी	१६	---	---	५	---	---	११	---	---	---	---
७.	आळी	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
८.	कारंजा	१८५	---	---	३८	---	---	५२	८०	---	---	१५

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील विंगर कृषि पत संस्थांचे कार्य ३१.३.९५ ला संपणा-या स्थितीकरिता.
जिल्हा-वर्धा

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्था संख्या	सभासद	भाग भांडवल [रुपये]	राखीत व इतर निधी	उघी	खेळते भांडवल रुपये	कर्ज			
								अग्रिम	सुलभितले रुपये	येथे रुपये	थकीत रुपये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२

प्राथमिक सहकारी बँका

१. नागरी बँका ३ २२१७१ ११५६३ १०४१६ २२८६२१ २६६२७१ ६२२२३ ७०७२१ ८७१२८ १२८०२

२. कर्मचारी पतपेढी व इतर --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---

इतर विंगर शेतो

१. नागरी बँका --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---

२. कर्मचारी पतपेढी २७ १७५२० ३२४१३ ७२६७ १३९८४ ११६५२३ ५११८८ ४२८०३ ७४६३३ २२००६

३. इतर [नागरी पतपेढी] ६० १५७८९ ४२४५ ५२६ ८२७६ २२७८० ७२२४३ १२५५६ १३८३० ५२१४

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्हा आणि प्राथमिक पवन संस्थांचे कार्य ३१.३.२५ ला संपूर्ण-या वर्षाकरिता
जिल्हा : वर्धा.

[रुपये हजारत]

अं.क्रं.	जिल्हा / तहसिल	संस्थांची संख्या	समाप्तदांची संख्या	खेती भांडवल	खरेदाची किंमत			विज्रीची किंमत			कृषि उत्पन्नाची विक्री [अडते व मालक म्हणून]		
					कृषि उत्पादन वस्तू	शेतीच्या उपजो मज रजेच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	रकून	भात व तांदूळ	गहू	इतर उत्पन्नाचे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४

जिल्हा पणन संस्था	नि रं क												
रकून प्राथमिक पणन संस्था	१३	११४८८	४१७०७	१७६६६	१४०२२	१६१३३	५६८६०	२५१२२	८२०५२	—	२१	—	—
१. वर्धा	१	६८५	५१८१	—	—	२२६१	२२२८७	—	२२२८७	—	—	—	—
२. सेलू	३	२३७	७३८३	—	—	२३२४	६२४८	—	६२४०	—	—	—	—
३. तमुद्रपूर	१	३२८८	४०५७	२८२७	२	३५८१	—	—	—	—	—	—	—
४. हिंगणघाट	१	१६६२	५२८४	७७६२	१४०८३	२६७	—	२२११९	२२११९	—	—	—	—
५. देवळी	१	१३२०	२२८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
६. आर्दी	३	१८३७	१२८०८	—	—	—	१२८०६	—	१२८०६	—	२१	—	—
७. आब्टी	२	१३१४	२०३२	—	—	—	८५२७	—	८५२७	—	—	—	—
८. कारंजा	१	३७५	१२७१	—	—	—	—	३०७३	३०७३	—	—	—	—

पूढे चालू...

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	रकूण	शेतोला आवश्यक वस्तूंची विक्री [अडते व मालक म्हणून]	खते	वीवाणे	कृषि अपजारे	इतर	रकूण	वस्तूंची रकूण विक्री
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३		२४	२५

जिल्हा पणन संस्था	नि रं क												
रकूण प्राथमिक पणन संस्था	१३५५३२	१२१	६	२११२१	१५६८०१	५३६९३	९२८३	११५०	१३३१६	७७४४२	५८७०५		
१. वर्धा	१२४२१३	—	—	—	—	८५०७	१८३०	६४४	१८३०	१२८११	१०९८२		
२. सेलू	—	—	—	—	—	४२७३	८८३	२७	१०९२	६२७५	२४८६		
३. समुद्रपूर	—	—	—	—	—	६८०३	२११२	१६	२१०३	११०३४	३६८०		
४. हिंणभाट	२१०८	—	—	२०७३४	२२८४२	१२१६०	१३९९	२०८	२७१३	१६४८०	२२९२१		
५. देवळी	१८७०	—	—	—	१८७०	७१५६	९५२	८९	१९२१	१०११८	८१६३		
६. आर्वी	९६३	१२१	६	३८७	१४९८	१०१५१	—	—	२३५२	१२५०३	६८४३		
७. आष्टी	२४०	—	—	—	२४०	—	—	—	—	—	१९५		
८. कारंजा	६१३८	—	—	—	६१३८	४६४३	२१०७	१६६	१३०५	८२२१	१०२७८		

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, तहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे कार्य ३१.३.९५ ला
संपणा-या वर्षाकरीता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार उत्पादक	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल [रु.]	राखीव व इतर निधी [रु.]	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७
१	उत्पादक संस्था					
१.१	साखर कारखाने	२	१२३४५	११५९३४	८३५३०	३१५९५१
१.२	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	२३	१३८५१	११६१९	१७५७३	४९१७६
१.३	द्विगुण संस्था	१२	१५७६	१०८८	३२६	११६८
१.४	सुत गिरण्या	६	१४७०१	१९३०२३	१३९५०८	७८८३६२
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	८१	१३०४५	३१७५	१०९९	१४०९५
१.६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	३३९	१६१३९	६०५	१३५	७०९०
१.७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	२	२४४	१७६०	८७३५	१३०९९
१.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था	३१	२१४२	१००	६२	४८९
१.९	शेती संस्था	१	११	२०	३	१२१
१.१०	उपना जलसिंचन संस्था	६	२७९	८३	—	५६०
१.११	वन कामगार संस्था	१६	१४६८	३९	५०६७	९८११७
१.१२	इतर	१६	१५७५	३२३९	२६	३७६१
२.	सामाजिक सेवा संस्था					
२.१	ग्राहक भांडार	६७	१८१९५	११८५	१०८५	३७१२
२.२	गृह निर्माण संस्था	१९४	७६२३	९१०७	२५५६	६६००९
२.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	६०	२७४४	३४९	२५३७	९२१५
२.४	परिवहन संस्था	८	८९	१९	७	५९८
२.५	इतर	२०	१०३१	५८	१०१३	१४०५

आधार :- जिल्हा

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे महत्वाचे कार्य ३१.३.९५ ला संपना-या वर्षाकरीता.

अ. क्र. :	संस्थेचा प्रकार	:	बाब	:	परिमाण	:	ताधन
१	२	:	३	:	४	:	५
१.	साखर कारखाने		अ] गाळलेल्या उसाचे वजन		हजार टन		६८२५६
			ब] गाळलेल्या उसाची किंमत		लाख रुपये		३१३.५०
			क] उत्पादित साखरेचे वजन		हजार टन		
			ड] उत्पादित साखरेची किंमत		लाख रुपये		६८१.५०
२.	विनकर सहकारी संस्था		अ] चालू ह. तमाग		संख्या		
			ब] सुत खरेदी		लाख रुपये		२.३२
			क] उत्पादन		"-		२.७५
			ड] विक्री		"-		३.२३
३.	सुत गिरण्या		अ] पात्यांची संस्था		संख्या १००		४.६३
			ब] उत्पादित सुत		हजार टन		४१८९
४.	इतर औद्योगिक संस्था		अ] कच्चा माल खरेदी		लाख रुपये		१.१८
			ब] उत्पादन		"-		२.५४
			क] विक्री		"-		३.१४
५.	दुग्ध व्यवसाय संस्था		अ] खरेदीची किंमत		लाख रुपये		१.१८
			ब] विक्रीची किंमत		"-		९५५.५०
६.	दुग्ध व्यवसाय संघटना		अ] खरेदीची किंमत		लाख रुपये		५१०.४०
			ब] विक्रीची किंमत		"-		५२०.१०
७.	मत्स्य व्यवसाय संस्था		अ] पकडलेल्या माशांची किंमत		लाख रुपये		२५.१५
			ब] विक्रीची किंमत		लाख रुपये		२९.५०
८.	मत्स्य व्यवसाय केंद्र		अ] पकडलेल्या माशांची किंमत		लाख रुपये		१.२५
			ब] विक्रीची किंमत		"-		१.५८
९.	शेती संस्था		अ] कसलेले क्षेत्र		१०० हेक्टर		३२
			ब] उत्पादन		लाख रुपये		०.३०
१०.	उपसा जलसिंचन संस्था		अ] भिजलेले क्षेत्र		हेक्टर		६

१	२	३	४	५
११.	वन कामगार संस्था	अ] दिलेली कामे ब] वन उत्पादनांची किंमत	संख्या लाख रुपये	उ. ना. उ. ना.
१२.	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये --	७. १६ १०. १६
१३.	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	-- --	११९. १७ १२५. ८७
१४.	गृह निर्माण संस्था	अ] बांधलेल्या घराची किंवा माळ्यांची संख्या	संख्या १००	२४
१५.	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ] वर्षात हाती पडलेली कामे ब] हाती घेतलेल्या कामांची अंदाजीत किंमत क] दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	२१२ १२३. ७३ ८८. ९५

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

जिल्हासामान नियंत्रित बाजारपेठेची तालुकावार सभितो ३१.३.१९९ ला संकणा-वा वर्षाकरीता
 [परिमाण टनामध्ये]
 जिल्हा-वर्धा
 [मुल्य हजार रुपये]

अ.क्र.	तहसिल	बाजार पेठेचा नाम	बाजार पेठेचा कार	उप बाजार पेठेची संख्या	वार्षिक आकडा											
					१. भात	२. तांदूळ	३. गहू	४. ज्वारी	५. बाजरी	६. कापूस						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
					परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परिमा- ण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य
	जिल्हा एकूण	६	—	१०	—	—	४०९	३०१२	११२७	५४१०	८२७	३३३५	—	—	७४३२८	१३५०२८५
	तहसिल															
१.	वर्धा	वर्धा	कृषि	—	—	—	२५३	१८६७	३७४	१४१२	४८३	१८३५	—	—	२०१२५	४०८८३९
२.	सेलू	सिंदी	उत्पन्न	१	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	११२३४	२२७२१२
३.	समुद्रपूर	—	बाजार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	हिंगणघाट	हिंगणघाट	सभितो	२	—	—	—	—	१५७	५८४	२६९	९४२	—	—	१२२२६	२२९५१७
५.	देवळी	पुलगांव	—	२	—	—	—	—	—	—	१०	१८	—	—	७६३६	३०९३८२
६.	आर्दी	आर्दी	—	२	—	—	१५६	११५२	७३६	३४०७	१३५	५४०	—	—	२५१६	१२४०३८
७.	आरुटी	आरुटी	—	३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	३५९१	५१३९७
८.	कारंजा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

पुढे चालू...

अ.क्र.	तहसिल	वाजार पेठेचे नाव	वाजार पेठेचा प्रकार	उप-वाजार पेठेची	वार्षिक अहवाल											
					७. तूर	८. भुंग	९. मोट	१०. चना	११. उडीद	१२. कुलधी	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
१	२	३	४	५	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
	जिल्हासकून तहसिल	६		१०	३५४८	६४८०२	८	९७	३	३७	५७१२	५८७७१	६०	२४४	—	—
१.	वर्धा	वर्धा	कृषि	—	७१०	११३८४	१	१०	३	३४	५२१	४१६४	३	३२	—	—
२.	सेलू	सिंदी	उत्पन्न	१	६२	६९३	—	—	—	—	६	५८	—	—	—	—
३.	समुद्रपूर	—	वाजार समिती	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	हिंगणघाट	हिंगणघाट		२	२२७२	४५७८६	७	८७	—	—	४८२१	४४४८०	५७	२१२	—	—
५.	देवळी	पुलगांव		२	१९३	१८१०	—	—	—	—	८	७०	—	—	—	—
६.	आर्वी	आर्वी		२	३०४	५१२२	—	—	—	—	२२३	१२२२	—	—	—	—
७.	आळी	आळी		३	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
८.	कारंजा	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

अ. क्र.	तहसिल	बाजार पेठेचा नाव	बाजार पेठेचा प्रकार	उप बाजार पेठेचा संख्या	वार्षिक आकडा											
					१३. तुर डाळ	१४. जवळ	१५. गुंगफल्ली	१६. तीळ	१७. सोयाबीन	१८. शकूण	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य	परि- माण	मुल्य
१	२	३	४	५	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
	जिल्हाशकूण तहसिल			१०	—	—	२१७	२५००	६८	८९१	६०	१२१३	१२८६६	१०४८७६	९२४१०	१५८८१७७
१.	वर्धा	वर्धा	कृषी	—	—	—	—	—	५०	६१७	१	१५	२५०	८६१२	२३४७४	४३८९०८
२.	तेलु	सिंदी	उत्पन्न	१	—	—	—	—	—	—	—	—	४७	४०५	११३५६	२२८३६८
३.	तभुद्रपूर	—	बाजार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	हिंगणघाट	हिंगणघाट	सभितो	२	—	—	२१७	२५००	—	—	५२	११९८	११३०२	२०४५७	३१४५४	४१६७६३
५.	देवळी	पुलगाव	—	२	—	—	—	—	—	—	—	—	३२	२६८	१७८७२	३११५४८
६.	आर्वी	आर्वी	—	२	—	—	—	—	—	—	—	—	३६७	३५२२	११५०७	१३२७२४
७.	आष्टी	आष्टी	—	३	—	—	—	—	१८	१२४	—	—	१६१	१३०५	३७७०	५२७९६
८.	कारंजा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

आधार :- जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था वर्धा.

जिल्हातील सावकारांची संख्या आणि त्यांची दिलेली कर्ज ३१ मार्च २५ ला संपणा-या वर्षाकरिता
जिल्हा-वर्धा [समये हजारात]

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	सावकारांची संख्या	व्यापा-धांना दिलेले कर्ज	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेले कर्ज	एकूण [४ + ५]
	१	२	३	४	५
	जिल्हा एकूण तहसिल	८८	८१८३	३०४३४	३८६०८
१.	वर्धा	२२	८८००	२२८२२	३०६२२
२.	नेलू	१०	—	५५०	५५०
३.	समुद्रपूर	१	—	८२	८२
४.	हिंगणघाट	११	२२०	१२०४	१४२४
५.	देवली	१६	—	४९४६	४९४६
६.	आर्दी	६	८३	—	८३
७.	आडोटी	१	—	—	—
८.	कारंजा	३	—	८६०	८६०

टीप :- सहा. निबंधक यंत्रणेकडून अर्ज प्राप्त न झाल्यामुळे सावकारांची संख्या १९९४ वर्षापासून
१९९५ वर्षी कमी झाल्याचे दिसून येते.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, वर्धा.

सार्वजनिक संस्था मार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची
तालुकावार माहिती १९९४ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	संस्था					परिचा- रिका	रकून	खाटांची संख्या		उपचार केलेले आंतररुग्ण [शेकड्यात]		उपचार केलेले बाह्यरुग्ण [शेकड्यात]			
		रुग्णा- लये	दवा- खाने	प्रसूती- गृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर- व वैद्य			त्यापैकी	स्त्रियाः	मुलाः साठी	पुरुष	स्त्रियाः	मुले	पुरुष	स्त्रियाः
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	जिल्हा रुग्ण तालुका	२	४३	११	२७	२७२	८१३	२२१४	८४२	१६६	६४७	३६३२	३८३	२६२७	३३८७	१५८४
१.	वर्धा	२	२	१	४	११८	४२०	२२१	२८२	५५	२०	१७८	१०६	८८६	१२१८	४३५
२.	सेलु	१	४	२	५	१५	५१	१६८	८१	१५	२६	५८३	१०	१८३	२३३	१३२
३.	सभूरपुर	-	६	१	३	१०	२७	१८	१२	-	७२	५१६	३	८०	८४	८३
४.	हिंगणघाट	२	८	२	३	४४	१०९	३९७	१५७	३६	१७८	४०८	२०५	५२०	६७६	२५८
५.	देवळी	२	५	२	५	३७	८७	३३४	१४१	३०	१४०	१०७०	१४	४२३	४९७	२८३
६.	आर्वी	१	५	२	३	२२	४७	१६८	८२	१५	७५	४१२	३८	२१८	२६५	१७४
७.	आष्टी	-	-	-	२	१०	१२	१२	८	-	४२	४५८	२	१०७	१२०	११५
८.	कारंजा	१	६	१	२	१६	५३	१७६	७२	१५	१०	१४	५	२१०	२८४	१०४

आधार :- १) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, वर्धा.

२) जिल्हा शल्य चिकित्सक, वर्धा.

नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या १९९३ व १९९४ या वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकूण ग्रामीण नागरी/वर्ध	नोंदणी केलेल्या जन्मांची संख्या :		नोंदणी केलेल्या मृत्यूंची संख्या :			बाल मृत्यूंची संख्या			
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा एकूण	एकूण	१९९३	११४९३	१०५१८	२२०११	४२५३	३३५१	७६०४	३२१	२२८	५४९
		१९९४	११९३९	१०९०२	२२८४१	४११२	३३१४	७४२६	२७५	२२३	४९६
	ग्रामीण	१९९३	६५२०	६०११	१२५३१	३२२४	२५८६	५८१०	२५३	१८६	४४१
		१९९४	६८६६	६२५६	१३१२२	३०१०	२५०३	५५१३	२१६	१६३	३७९
	नागरी	१९९३	४९७३	४५०७	९४८०	१०२९	७६५	१७९४	६८	४०	१०८
		१९९४	५०७३	४६४६	९७१९	११०२	८११	१९१३	५९	६०	११९
१. वर्धा	एकूण	१९९३	३९७०	३५८५	७५५५	१३३१	९७४	२३०५	११७	६५	१८२
		१९९४	३९८०	३६३७	७६१७	१२६३	९७२	२२३५	९४	६४	१५८
	ग्रामीण	१९९३	१५६३	१४६८	३०३१	८३४	५७३	१४०७	८०	४५	१२५
		१९९४	१५५६	१४८८	३०४४	७४१	५३२	१२७३	५३	२७	८०
	नागरी	१९९३	२४०७	२११७	४५२४	४९७	४०१	८९८	३७	२०	५७
		१९९४	२४२४	२१४९	४५७३	५२२	४४०	९६२	४१	३७	७८

सुद्धे चालु.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
२.	तेलु	एकुण	१९९३	७५४	६५६	१४१०	३५१	२८४	६३५	२०	१७	३७
			१९९४	७७८	६३२	१४१०	३७४	२७८	६५२	२६	१७	४३
		ग्रामीण	१९९३	७५४	६५६	१४१०	३५१	२८४	६३५	२०	१७	३७
			१९९४	७७८	६३२	१४१०	३७४	२७८	६५२	२६	१७	४३
		नागरी	१९९३	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			१९९४	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३.	समुद्रपुर	एकुण	१९९३	७४८	७०२	१४५०	३२३	२९५	६१८	२१	२२	४३
			१९९४	८५३	७००	१५५३	२८०	२७४	५५४	१६	१८	३४
		ग्रामीण	१९९३	७४८	७०२	१४५०	३२३	२९५	६१८	२१	२२	४३
			१९९४	८५३	७००	१५५३	२८०	२७४	५५४	१६	१८	३४
		नागरी	१९९३	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			१९९४	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	गिर्गणघाट	एकुण	१९९३	१९०२	१८११	३७१३	६२५	५५०	११७५	३९	३३	७२
			१९९४	२२२१	२०३६	४२५७	७३०	६०१	१३३१	४७	४२	८९
		ग्रामीण	१९९३	८७०	७८७	१६५७	३९२	३८१	७७३	२६	२३	४९
			१९९४	१०९२	१००१	२०९३	४४९	४२५	८७४	४३	३४	७७
		नागरी	१९९३	१०३२	१०२४	२०५६	२३३	१६९	४०२	१३	१०	२३
			१९९४	११२९	१०३५	२१६४	२८१	१७६	४५७	४	८	१२

गुटे चालु.....

त.ता क्रमांक ७.२ [पुढे चालु]

-१३०-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
		एकुण	१९९३	१५३२	१४२२	२९५४	५२९	४१०	९३९	३०	१९	४९
			१९९४	१४४८	१४१३	२८६१	५३४	४२०	९५४	२७	२७	५४
५.	देवळी	ग्रामीण	१९९३	६३३	५८६	१२१९	३३२	२६९	६०१	२१	११	३२
			१९९४	६०४	५८५	११८९	३३२	२८९	६२१	१७	१३	३०
		नागरी	१९९३	८९९	८३६	१७३५	१९७	१४१	३३८	९	८	१७
			१९९४	८४४	८२८	१६७२	२०२	१३१	३३३	१०	१४	२४
		एकुण	१९९३	१३६७	११९०	२५५७	४९५	३७९	८७४	४२	३०	७२
			१९९४	१४०६	१३५६	२७६३	४७५	३६७	८४२	२५	१७	४२
६.	आर्वी	ग्रामीण	१९९३	७३२	६६०	१३९२	३९३	३२५	७१८	३३	२८	६१
			१९९४	७३१	७२२	१४५३	३७८	३०३	६८१	२१	१६	३७
		नागरी	१९९३	६३५	५३०	११६५	१०२	५४	१५६	९	२	११
			१९९४	६७६	६३४	१३१०	९७	६४	१६१	४	१	५
		एकुण	१९९३	५८६	५६६	११५२	२९९	२१७	५१६	२०	२१	४१
			१९९४	५८६	५१७	११०३	२१७	१९६	४१३	१८	२०	३८
७.	आडटी	ग्रामीण	१९९३	५८६	५६६	११५२	२९९	२१७	५१६	२०	२१	४१
			१९९४	५८६	५१७	११०३	२१७	१९६	४१३	१८	२०	३८
		नागरी	१९९३	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			१९९४	—	—	—	—	—	—	—	—	—

पुढे चालु.....

संख्या १००२ [मुळे चालु]

१६८-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
		एकुण	१९९३	६३४	५८६	१२२०	३००	२४२	५४२	३२	२१	५३
			१९९४	६६६	६११	१२७७	२३९	२०६	४४५	२२	१८	४०
८.	कारंजा	ग्रामीण	१९९३	६३४	५८६	१२२०	३००	२४२	५४२	३२	२१	५३
			१९९४	६६६	६११	१२७७	२३९	२०६	४४५	२२	१८	४०
		नागरी	१९९३	---	---	---	---	---	---	---	---	---
			१९९४	---	---	---	---	---	---	---	---	---

आधार : उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जीवन विषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे.

विविध कारणानुसार मृतांची संख्या १९९३ व १९९४ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

वर्ष	दिवताम	पटकी	देवी	क्षय	न्युमो- निया	अभावा अतिसार व गॅन्गरो	हृदय विकार	दिव्य ज्वर	कर्क रोग	श्वसन संबंधी रोग	आत्म हत्या	अगघात रहदारी वाहतुकी अम- घात	इतर कारणे	एकूण मृत्यू
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१९९३	—	—	—	११७	७४	३७	२०२	१८	७४	३५१	११२	३६	३११	६२७२
१९९४	२१	—	२	९१	२४	२६	१७६	१२	९६	३७५	९५	३३	३१५	६२३९

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जीवन विषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे.

माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी १९९४-९५ वर्जाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकुण ग्रामीण नागरी	त्रिगुणी लस तिसरी डोस डी.पी.टी.	पोलीओ	बी.बी.जी	गोवर	चिदगुणी [डी.टी]	विष्म ज्वर	धनुर्वात लस		
									१० वर्ष	१६ वर्ष	गुरोदर स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१. वर्धा	जिल्हा एकुण	ग्रामीण	२१११०	२१३५०	२०४२०	२०९३०	२२९६५	—	२०२३१	१७४७८	२१०२७
		नागरी	७३४८	७०९१	११०३३	६३३३	४१९४	—	४७५७	४९०१	३७०६
		एकुण	२८४५८	२८४४१	३०७३५	२७२६३	२७०६०	—	२४९८८	२२३७९	२४७३३
	वर्धा	ग्रामीण	३५०६	३५८०	२५१२	३७३७	३२१०	—	३३८२	३००८	३४९६
		नागरी	३६७२	३५३७	६२९७	३२०९	९९०	—	१६३९	१७२९	३८७
		एकुण	७१७८	७११७	९८०९	६९४६	४२००	—	५०२१	४७३७	३८८३
२. सेलु	जिल्हा एकुण	ग्रामीण	२८८१	२८३२	२७३४	२८०७	३११४	—	२८१३	२५३६	२७८८
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		एकुण	२८८१	२८३२	२७३४	२८०७	३११४	—	२८१३	२५३६	२७०६
३. तमुद्रपुर	जिल्हा एकुण	ग्रामीण	२४१३	२४२४	२५३६	२५५७	३७२४	—	३२७७	२३२९	२१८२
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		एकुण	२४१३	२४२४	२५३६	२५५७	३७२४	—	३२७७	२३२९	२१८२

दुटे पालु.....

संज्ञा क्रमांक ५४ [पुढे चालु]

- १३४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४.	द्विगंधघाट	ग्रामीण	२२३५	२२४०	२४६८	२६००	३४१९	---	२५०३	२८२२	२९३०
		नागरी	१५३२	१४२६	२१७६	१२४३	१०९१	---	११९८	११८५	१७६८
		एकुण	४४६७	४३६६	४६४४	३८४३	४५१०	---	३७००	३६०७	४६९८
५.	देवळी	ग्रामीण	२७४२	२७७७	२९३६	२८४२	३२०४	---	२९००	२३६०	३९१३
		नागरी	१४१४	१३७८	१०५१	१२८९	६१५	---	७१५	८३०	८१०
		एकुण	४१९६	४१५५	३९८७	४१३१	४०१९	---	३६१५	३१९०	४७२३
६.	आर्वी	ग्रामीण	२३९५	२४४४	२२९६	२४६१	२६६७	---	२४०१	२२९४	२२२२
		नागरी	७३०	७५०	४११	५९२	१२२४	---	११२०५	११५७	७४१
		एकुण	३१२५	३१९८	३१०७	३०५३	३९६५	---	३६०६	३३६१	३२६३
७.	आढटी	ग्रामीण	१८१४	१४१४	१७७४	१८४८	१७३२	---	१३२३	११७७	१९१५
		नागरी	---	---	---	---	---	---	---	---	---
		एकुण	१४१४	१४१४	१७७४	१८४८	१७३२	---	१३२३	११७७	१९१५
८.	कारंजा	ग्रामीण	२३४०	२५३१	२१६४	२०७८	१४९५	---	१६३३	१४४२	२६६०
		नागरी	---	---	---	---	---	---	---	---	---
		एकुण	२३४०	२५३१	२१६४	२०७८	१४९५	---	१६३३	१४४२	२६६०

टिप :- विषमज्वर संवधीचा कार्यक्रम मागील सहा. वर्जापासुन बंद करण्यात आला असल्यामुळे त्यासंबंधीची आकडेवारी देण्यात आली नाही.

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. वर्धा.

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या [३१.३.९५. रोजीची]

जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण नागरी/ग्रामीण	३१ मार्च रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या	लप पध्दती [आय.यु.डी.सी]	जन्मसंभ जोडण्यांची संख्या		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	<u>जिल्हा एकूण</u>	एकूण	३४	१२७	८५४०	८६६७	७६५४	१४७२५२
		ग्रामीण	२७	८६	५७३७	५८२३	५८०१	१२८०७५
		नागरी	७	४१	२८०३	२८४४	१८५३	१९१८४
	तालुका.							
१.	वर्धा	एकूण	७	३३	२५२१	२६२४	१७६८	२७७४६
		ग्रामीण	४	८	८३२	८४०	७२३	२३५०८
		नागरी	३	२५	१७५९	१७८४	९४५	४२३८
२.	सेलु.	एकूण	५	७	८४६	८५३	७२७	१८५८१
		ग्रामीण	५	७	८४६	८५३	७२७	१८५८१
		नागरी	—	—	—	—	—	—
३.	तमुद्रपूर	एकूण	३	७	७०६	७१३	६५९	१५६६२
		ग्रामीण	३	७	७०६	७१३	६५९	१५६६२
		नागरी	—	—	—	—	—	—
४.	हिंगणघाट	एकूण	५	१४	१२८७	१३०१	१२४८	२१५६८
		ग्रामीण	३	१३	८०३	८१६	७९१	१६९२३
		नागरी	२	१	४८४	४८५	४५७	४६४५

पुढे चालू....

संख्या क्रमांक [७.५ पुढे चालू]

-१३६-

१	२	३	४	५	६	७	८	९
६.	देवळी.	एकूण	६	१३	१०८१	१०९५	१०१५	२३६२०
		ग्रामीण	५	१०	८१४	८२५	८१०	१६०९७
		नागरी	१	३	२६७	२७०	२०५	७५२३
६.	आर्वी	एकूण	४	२४	९४६	९७०	९६६	१७१२५
		ग्रामीण	३	१२	६५३	६६५	७५०	१४२७७
		नागरी	१	१२	२९३	३०५	२१६	२८४८
७.	आरुटी	एकूण	२	२०	४८६	५०६	५५१	९८८५
		ग्रामीण	२	२०	४८६	५०६	५५१	९८८५
		नागरी	-	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	एकूण	२	९	५९७	६०६	६५०	१३०७२
		ग्रामीण	२	९	५९७	६०६	६५०	१३०७२
		नागरी	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी
जिल्हा परिषद, वर्धा.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता
जिल्हा-वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	एकुण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारात]:		साक्षरतेची टक्केवारी			
			पुरुषा	स्त्रिया	एकुण	पुरुष	स्त्रिया	एकुण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकुण	एकुण	३६७	२६८	६३४	७८.३३	६१.०२	६९.९५
		ग्रामीण	२५५	१७९	४३३	७४.५८	५५.६३	६५.३९
		नागरी	११२	८९	२०१	८८.४२	७५.७५	८२.३३
	<u>तहसिल</u>							
१.	वर्धा	एकुण	९१	६९	१६०	८२.४५	६८.४०	७५.७२
		ग्रामीण	४८	३४	८२	७५.८९	५८.३४	६७.४७
		नागरी	४३	३५	७८	९१.२९	८२.०५	८६.८७
२.	तेलु	एकुण	३७	२६	६३	७४.२०	५५.४९	६५.१३
		ग्रामीण	३३	२३	५६	७३.३९	५४.३७	६४.१६
		नागरी	४	३	७	८१.४४	६५.५८	७३.८४
३.	समुद्रपूर	एकुण	३२	२१	५४	७४.३१	५२.८५	६३.९३
		ग्रामीण	३२	२१	५४	७४.३१	५२.८५	६३.९३
		नागरी	—	—	—	—	—	—
४.	द्विगंधाट	एकुण	६५	४८	११३	८०.५४	६२.९०	७१.९५
		ग्रामीण	३५	२४	५८	७५.०५	५४.२२	६४.८६
		नागरी	३१	२४	५५	८७.७७	७४.६१	८१.४१
५.	देवळी	एकुण	५०	३७	८७	९९.४४	६१.८४	७८.९३
		ग्रामीण	३०	२१	५१	७४.७८	५६.९४	६६.१०
		नागरी	२१	१५	३६	८७.२१	७०.२८	७९.११
६.	आर्वी	एकुण	४५	३२	७७	७७.१२	५९.१२	६८.३६
		ग्रामीण	३१	२१	५२	७३.८८	५४.३५	६४.३८
		नागरी	१४	११	२५	८५.४७	७१.४१	७८.६१
७.	आळिट	एकुण	२२	१६	३८	७५.२८	५९.५९	६७.७१
		ग्रामीण	२२	१६	३८	७५.२८	५९.५९	६७.७१
		नागरी	—	—	—	—	—	—
८.	कारंजा	एकुण	२५	१७	४२	७३.४२	५४.५४	६४.२२
		ग्रामीण	२५	१७	४२	७३.४२	५४.५४	६४.२२
		नागरी	—	—	—	—	—	—

टिप:- आकडे पूर्णांकान्त केल्यामुळे घेवजा चुकतीलच असे नाही.

आधार:- १९९१ जनगणना प्रकाशनातील उपलब्ध माहिती.

शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या वर्ष १९९३-९४
जिल्हा - वर्धा.

अ.क्र.	शैक्षणिक संस्थांचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक		विद्यार्थ्यांची एकूण संख्या	प्रति शिक्षक व विद्यार्थी संख्या
			एकूण	प्रशिक्षित		
१	२	३	४	५	६	७
अ]	पूर्व प्राथमिक शाळा	उ.ना.	५४८ [५४८]	उ.ना.	१४२३६	२६
ब]	प्राथमिक शाळा					
	१] एक शिक्षकी शाळा	७७५	३०५४ [७२५]	२०२२ [७११]	७८३१९	३८
	२] कनिष्ठ प्राथमिक शाळा					
	३] उच्च प्राथमिक शाळा	२४०	१४८६ [३२४]	१४३२ [३६२]	५१८६४	३५
	एकूण [ब] १-२-३	१०१५	३५४० [१११९]	३४५४ [१०७३]	१३०१८३	३७
क]	माध्यमिक शाळा	१५८	१८६३ [४९७]	१७८८ [४८२]	५३६६०	२९
ड]	उच्च माध्यमिक शाळा	६०	१९३७ [४०१]	१९०० [३९१]	६६५७०	३४
इ]	सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय [कला / शास्त्र / वाणिज्य]	१६	४३१ [६७]	--	१७९५०	४२
	एकूण	१२४९	८३१९ [२६३२]	७१४२ [१४४६]	२४२५९९	३४

टीप : वसातील आकडे स्त्री शिक्षकांची संख्या दर्शविताना
आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे

तक्ता क्रमांक ८.३

-१३९-

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची इतर निहाय संख्या
आणि मागातवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी ३०.९.१९९३ रोजाची
जिल्हा - वर्धा.

अ.क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या									
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	महाविद्यालये		एकूण	मुली
		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	पूर्व प्राथमिक	१४२४	६६३	१२७७५	५७४८	३७	१९	—	—	१४२३६	६४३०
२	इयत्ता १ ते ४	—	—	१०९८०२	५३७४५	४८५	२२९	—	—	११०२८७	५३९७४
३	इयत्ता ५ ते ७	—	—	२०३८१	९८४५	४७४४२	२२७१८	—	—	६७७२३	३२५६३
४	इयत्ता ८ ते १०	—	—	—	—	५८९०५	२८३७८	—	—	५८९०५	२८३७८
५	इयत्ता ११ ते १२	—	—	—	—	१३५९८	६४५०	६१८५	२३३२	१२६८३	८७८२
६	उच्च माध्यमिक नंतर	—	—	—	—	—	—	११७६५	४६५३	११७६५	४६५३
एकूण		१४२४	६६३	१४२९५८	६९३३८	१२०२६७	५७७९४	१७९५०	६९८५	२८२५९२	१३४७८०

पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक ८.३ [पुणे जिल्हा]

अ.क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	पूर्व प्राथमिक	उ.षा							
२.	इयत्ता १ ते ४	२०८६४	१०५१०	२२५१५	११०३५	६१८५४	३०२६७	१०५२३३	५१८१२
३.	इयत्ता ५ ते ७	१३०२३	६२५०	१०२६२	४८३०	३७६१६	१७८२७	६०९०१	२८९०७
४.	इयत्ता ८ ते १०	११२५७	५५६५	६४३१	२९६८	३४६०३	१६५५५	५२२९१	२५०८८
५.	इयत्ता ११ ते १२	४३९१	१९२३	१५७८	६२६	११४१९	४७६३	१७३८८	७३१२
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	२४१७	९३८	५४४	१७४	६९७७	२७८०	९९३८	३८९२
एकूण		५१९५३	२५१८६	४१३३०	१९६३३	१५२४६९	७२१९२	२४५७५१	११७०११

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था १९९३-९४ [३० सप्टेंबर १९९३ अखेरीची] वा वर्षाकरिता
जिल्हा- वर्धा.

अ. क्र.	संस्थाचे प्रकार	संस्थाची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या					
			भागान्तवर्गीय जाती		भागान्तवर्गीय जमाती		इतर भागान्तवर्गीय जाती	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१.	[x] शिक्षण निष्पन्न पदवी महाविद्यालय	४	५०	२०	१०५	१७	४०८	३७
२.	विधी पदवी महाविद्यालय	—	—	—	—	—	—	
३.	वैश्विक महाविद्यालय	१	४२	२३	५	५	३६	१८
४.	आर्युवेदिक महाविद्यालय	—	—	—	—	—	—	
५.	अभिसांत्रिकी महाविद्यालय	—	—	—	—	—	—	
६.	इतर							
	अ) तंत्रिके	—	—	—	—	—	—	—
	ब) आय. टी. आय.	७	२४४	१३	६२	—	२८१	२१
	क) डी. रड.	५	५५	२३	२४	१४	२३८	७४
	ई) जी. सी. डी.	—	—	—	—	—	—	—

[x] यात ए. रड. व पी. पी. रड. कॉलेज या समाविष्ट आहेत.

प्राचे प्रकार	संस्थाची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या						रकूण शिक्षण	
		रकूण मागासवर्गीय जाती		शहर भागासवर्गीय जाती		रकूण शिक्षक		शिक्षिका	
		रकूण	मुली	रकूण	मुली	रकूण	मुली		
२	३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
३ पदवी महाविद्यालय	४	५६३	७४	३०२	२४	८७२	१६८	२४	५
महाविद्यालय	—	—	—	—	—	—	—	—	—
विद्यालय	१	२१	१६	३२०	१८८	४११	२३४	२८	१८
डा.विद्यालय	—	—	—	—	—	—	—	—	—
महाविद्यालय	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४	—	—	—	—	—	—	—	—	—
आय.	७	५८७	३४	१२६	१३	१०८३	१७	८१	२
	५	३१८	१११	२७	४५	३४४	१५६	३२	१३
डी.	—	—	—	—	—	—	—	—	—

आधार :- शिक्षण विद्यालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ८.५

-१४३-

आर्थिक दृष्टया भागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शैक्षणिक सवलत
जिल्हा-वर्धा.

वर्ष	लाभाऱ्यांची संख्या								
	माध्यमीक	कनिष्ठ महा विद्यालये ११वी व १२ वी	उच्च शिक्षण [महा विद्याल- यीन]	अभ्यासिकी	वैद्यकीय	इतर महा विद्यालये	इतर संख्या	एकूण	प्रत्यक्ष खर्च [रु. हजा- रात]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१९९३-९४	४८३६४	१४१०४	३९५०	—	—	—	४१६२	७०६५७	६४२२
[प्रत्यक्ष]									

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

प्राथमिक शिक्षावरील खर्च [१९२४-२५] व्जाकरिता.
जिल्हा-वर्धा.

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	स्थान	योजनेतरे				योजनेअंतर्गत				रकूण			
		आवृत्ती	वांधकाम	वांधकाम	रकूण	आवृत्ती	वांधकाम	वांधकाम	रकूण	आवृत्ती	वांधकाम	वांधकाम	रकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	जिल्हा परिषद	१०१४२५	—	—	१०१४२५	१४२५६	—	१५००	१६४५६	१८६३८१	—	१५००	१८७८८१
२.	नगरपरिषद	२१११६	५८२	—	२१६९८	—	—	—	—	२१११६	५८२	—	२१६९८
३.	कटक मंडळ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४.	महानगरपालिका	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
५.	वांधकामेअनुदाना व्यतिरीक्त इतर खर्च	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
रकूण खर्च		१२२५४१	५८२	—	१२३१२३	१४२५६	—	१५००	१६४५६	२०७४२७	५८२	१५००	२०९५०९

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ महाविद्यालये] व
तांत्रिक शाळा [आठवी ते बारावी]
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष १९९४-९५
१	३	३	४
१	शाळांची संख्या	संख्या	२६
२.	<u>पटावरील संख्या</u>		
	अ) मुले	संख्या	१४९५
	ब) मुली	संख्या	२२३
	एकूण [अ+ब]	संख्या	१७१८
३.	एकूण खर्च	रुपयात	६५, ३१, ७८६

टिप :- १९९३-९४ च्या आकडेवारीशी तक्त्यातील आकडे जुळणार नाहीत,
कारण १९९४-९५ या वर्षाची माहिती अद्यावत करून पाठविण्यात
येत आहे.

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, वर्धा.

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम १९९४ - ९५ या वर्षाकरिता

[जिल्ह्यात प्रौढ शिक्षणाबाबत राबविण्यात येणा-या विविध योजना]
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	प्रौढ शिक्षण केंद्रे स्थापन करणे	नव साक्षरतासाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रमात	संपुर्ण साक्षरता आंदोलन	संपुर्ण साक्षरता मोहिम				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
		प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	प्रस्तावित उमेदवारांची संख्या	साक्षरोत्तर प्रोग्रामांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रांतांची संख्या	साक्षरता केंद्रांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रांतांची संख्या	साक्षरता केंद्रांची संख्या	दाखल केलेल्या प्रांतांची संख्या
	जिल्हा एकूण	उ. ना.	उ. ना.	५७१	३०४९०	—	—	—	—
	तहसिल								
१.	वर्धा	उ. ना.	उ. ना.	८६	६६०८				
२.	सेलु	उ. ना.	उ. ना.	७०	४६११				
३.	समुद्रपूर	उ. ना.	उ. ना.	७४	३३१८				
४.	हिंगणघाट	उ. ना.	उ. ना.	८९	२६५७				
५.	देवळी	उ. ना.	उ. ना.	७५	२९६३				
६.	आर्वी	उ. ना.	उ. ना.	७३	४२६४				
७.	आवटी	उ. ना.	उ. ना.	४२	२६२३				
८.	कारंजा	उ. ना.	उ. ना.	६२	३४४६				

योजना कार्यान्वयित नाहीत

टिप :- नव साक्षरतासाठी साक्षरोत्तर कार्यक्रम यात " जनशिक्षण निलयम केंद्रे स्थापन करणे" या योजनेचा समावेश आहे.

आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, वर्धा.

शिक्षणाकरीता प्रशिक्षण संस्था वर्ष - १९९३-९४

जिल्हा - वर्धा

क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
१	२	३	४
१.	<u>शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्थाची संख्या</u>		
	अ] पदवीस्तर	संख्या	४
	ब] पदवीपूर्वस्तर	" "	६
	क] शाळा स्तर	" "	—
२.	<u>पटावरील संख्या</u>		
	अ] पदवोस्तर	संख्या	८७२
	ब] पदवीपूर्व	" "	३७८
	क] शाळा स्तर	" "	—
३.	<u>एकूण खर्च</u>		
	अ] पदवीस्तर	रुपये	उ.ना
	ब] पदवीपूर्व स्तर	" "	उ.ना
	क] शाळा स्तर	" "	उ.ना

टीप :- उ.ना = उपलब्ध नाही

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

रेल्वे मार्गाची लांबी ३१ मार्च १९९५ अखेर
जिल्हा वर्धा

अ. क्र	रेल्वे मार्ग	लांबी किमी इतमध्ये
१	२	३
१.	ब्रॉडगेज	
	१] एकेरी	६५
	२] दहेरी	२२५
	३] तिहेरी व अधिक	७०
२.	मीटर गेज	-
३.	नॅरो गेज	३७
एकूण रेल्वे मार्ग		३२७

टीप : १] एकेरी :- यांत पुलगांव मिलटरी सायडिंग मिळविली आहे.

२] दहेरी :- यांत डबल लाईन धरून लांबी दिली आहे.

३] तिहेरी :- यांत दहेगांव, वर्धा, सेवाग्राम, वस्ड, जेलू रोड, सित्ती, भुगाव, सोनेगाव, वाघोती व हिंमणघाट इत्यादि स्टेशन मधील यार्ड ट्रॅक च्या लाईन्स धरल्या गेल्या आहेत.

आधार :- विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१ मार्च १९९५ या दिवशीची]
जिल्हा वर्धा

अ. क्र.	तालुका/ तहसिल	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र विभाग
१	२	३	४	५
१.	वर्धा	१] वर्धा	ब्रॉडगेज	मध्य रेल्वे
		२] सेवाग्राम	"	"
		३] वरुड	"	"
		४] भुगांव	"	"
		५] दहेगांव	"	"
		६] सानेगांव	"	"
२.	सेलू	७] सेलू रोड	"	"
		८] सिंदी	"	"
		९] तुळजापूर	"	"
३.	समुद्रपूर	—	—	—
४.	हिंगणघाट	१०] हिंगणघाट	ब्रॉडगेज	"
		११] वाघोली	"	"
		१२] धेनोर	"	"
		१३] नागरी	"	"
५.	देवळी	१४] पुलगांव	ब्रॉडगेज	"
		१५] कवठा	"	"
६.	आर्वी	१६] आर्वी	नॅरोगेज	"
		१७] विस्त्र	"	"
		१८] रोहणा	"	"
		१९] पांचगाव	"	"
		२०] खुबगांव	"	"
		२१] सोरटा	"	"
७.	आडटी	—	—	—
८.	कारंजा	—	—	—

आधार :- विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर

प्रकार रस्त्यांची लांबी [३१ मार्च २५ अखेर]
जिल्हा - वर्धा [लांबी किलोमीटर मध्ये]

अ. क्र.	बाब	रस्त्यांचा प्रकार							
		राष्ट्रीय मार्ग	प्रमुख राज्य मार्ग	राज्य मार्ग	प्रमुख रस्ते	जिल्हा अंतर रस्ते	जिल्हा खेड्यातील रस्ते	इतर रस्ते	रस्त्यांची लांबी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१]	सिमेंट कॉक्रीट								
	अ) तां. बा. वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	७	७	७
२]	डांबरी								
	अ) तां. बा. वि.	१०७	६७	४७२	२४५	--	--	--	८९२
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	११३	--	--	११३
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	--	७२	७२
३]	खडीचे								
	अ) तां. बा. वि.	--	--	--	३१४	६६	--	--	३८०
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	३८५	६२४	--	१००९
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	--	१५२	१५२
४]	इतर माल								
	वापस्त केलेले								
	अ) ता. बा. वि.	--	--	--	--	--	--	२७	२७
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	३३०	४८	३७८
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	--	४८	४८
५]	इतर								
	अ) ता. बा. वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण लांबी	१०७	६७	४७२	५५२	६६	२७	१३६८	
	ब) जिल्हा परिषद	--	--	--	--	४२८	२५५	४८	१५००
	क) नगरपालीका/मनपा	--	--	--	--	--	--	२८६	२८६
एकूण		१०७	६७	४७२	५५२	५६४	२५६	४३१	३१५४

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वर्धा

२) कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, वर्धा ३) सर्व नगरपालीका, वर्धा जिल्हा

वाशरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या [३१ मार्च, १९९५ अखेर]

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	वाबी	मोटार वाहनांची संख्या
१	२	३
१.	मोटार सायकली	२४२८७
२.	मोटार जिपस/ स्टेजान वॅगन	१८६८
३.	टॅक्सी कॉॅज	२७
४.	स्वयंचलीत शिक्षा	५६०
५.	स्टेट/कॅरेज	
	अ] डीझेलवर चालणा-या	२२३
	ब] पेट्रोलवर चालणा-या कॉन्जरी वाहने	—
	अ] डिझेलवर चालणा-या कॉन्जरी वाहने	१
	ब] पेट्रोलवर चालणा-या	—
६.	मालमोटारी खाजगी वाहने	
	अ] डिझेलवर चालणा-या	१३९
	ब] पेट्रोलवर चालणा-या	६
	मालमोटार सार्वजनिक वाहने	
	अ] डिझेलवर चालणा-या	७८५
	ब] पेट्रोलवर चालणा-या	६६
७.	रुग्णवाहीका	१८
८.	शाळेच्या बसेस	७
९.	खाजगी सेवा देणारी वाहने [अनुदान]	२४
१०.	जोड वाहने	४५७
११.	ट्रॅक्टर	४७१
१२.	इतर	७
	एकूण वाहने	२९००६

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा वर्धा

अ. क्र.	उपभागे नांव	वर्षाखेरीस मार्गाची संख्या	मार्गाची एकूण लांबी	मार्गाची सरासरी लांबी कि. मी.	व्यक्तिगत अस्तीत्वात अंतर्गत बसगाड्यांची संख्या	रहत्यादर धावना-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवाशांची दैनिक संख्या [लाखांत]	वाहतूकीमुळे दैनिक मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	दर प्रवाशासाठी मिळालेले सरासरी प्रतिदिन उत्पन्न [पैशांमध्ये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, वर्धा विभाग, वर्धा	३११	१७३७.१	५५.०	२०९१	१९५	१.०२	२००२७१	८५३८

टीप :- १९९४-९५ मध्ये बसगाड्यांची संख्या कमी झालेली आहे.

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, वर्धा विभाग

तयता क्रमांक ९.५

-१५३-

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना-१९९७ या वर्षाकरिता [वाहतूक गणना दि. १२.१२.९४ ते २६.१२.९४]

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठभागाचा प्रकार	रस्त्याची रुंदी [मीटर]	जलदगती वाहने					मंदगती वाहने			एकूण वाहने	दर दिवशी सरासरी वाहनभार [मे. टनात]
	नांदी कि.मी.	सुको शहर/वे			कार्स	ऑटो	माल गाड्या	मोटर सायकली	स्वूण	जेना-सायकली	सायकली	इतर		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>नागपूर देवदास रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७</u>														
१.	५०/६	कांदली डांबरी	७.००		७१७	२२५	२३१८	३८९	३६५०	४२	१९१	४१	२८१	२८०३
२.	७९/२	नांदगांव डांबरी	७.००		४४२	१९०	१५३१	५७३	२७३६	८६	१२२१	-	१२०७	१९१०९
<u>नागपूर सद्दाजाद रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६</u>														
३.	१९८/२००	तळेगांव डांबरी	७.००		१०८४	४४३	३०७९	६२२	५२७५	१५५	३६४	१०५	६२४	३७९२४
<u>नागपूर तोरी अधापूर तुळजापूर मार्ग प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. ३</u>														
<u>नागपूर वर्धा मार्ग</u>														
४.	८३/०	नालवाडी डांबरी	५.५०		११५५	२२८	१४४५	१३२५	४२२२	१७२	१६०१	७	१७८०	१७८२६
<u>वर्धा देवळी मार्ग</u>														
५.	८४/०	सालोस [सेक्टर] देवळी शिरपूर मार्ग	५.५०		१०९०	२७८	१४४५	११२०	३२३३	२६१	११६७	८	१३३६	१९२७६
६.	११३/०	शिरपूर			३६४	१७०	४८६						८४५	७४०८

	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>आर्वी देउरवाडा मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २४१</u>														
७. ०/६०० आर्वीजिवळ डांबरी	३.७०	१५१	४४	३११	१३२	६४५	२५०	१५०	—	४०२	३५४२			
<u>अमरावती पुलगांव हिंणघाट मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २४३</u>														
<u>हिंणघाट वायगांव मार्ग</u>														
८. १३/६०० धोत्रा डांबरी	३.७०	५०८	१००	२६८	४८०	२०५६	१४२	४१५	—	५६४	११०२८			
<u>वायगांव देवळी मार्ग</u>														
९. २५/० वायगांव डांबरी	३.७०	११५०	१४०	८३४	१६६	२२२०	१५०	३०६	—	४५६	१०७६१			
<u>देवळी दहेगांव अमरावती मार्ग</u>														
१०. ३२/० देवळी डांबरी	५.५०	२४२	२२	२२१	५४	६८६	१४१	८३४	—	२७५	३८६२			
<u>दहेगांव पुलगांव [शहर] मार्ग</u>														
११. ६४/२०० पुलगांव [शहर] डांबरी	५.५०	४४४	७७	३२६	१२७	५८८	१५६४	१५७	—	२०२६	६१४२			
<u>अमरावती नका</u>														
<u>पुलगांव आर्वी वरुड मूळताई राज्य महामार्ग क्र. २४४</u>														
<u>पुलगांव आर्वी आष्टी मार्ग</u>														
१२. ३१/० खूअगांव डांबरी	३.७०	४७२	१००	२०८	६००	२०८७	७८०	१७४१	—	२५२१	१०४२०			
<u>तळेगांव आष्टी मार्ग</u>														
१३. ५२/०० आष्टी डांबरी	३.७०	३१०	७०	५२१	३८६	१३५७	३१०	४२२	२६	८२८	७३५८			

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>रोहणा पिंपळखुडा मार्ग</u>														
१४.	०/४००	रोहणा खडीचा [खेडे]	३.७०	१४९	१६	२७०	१३६	५७१	४४८	१७०	—	६१८	३१३५	
<u>वाढोणा कारंजा मार्ग</u>														
१५.	११/०	वाढोणा डांबरी [खेडे] व खडीचा	३.७०	२०४	१५	२११	२३३	६६२	१२०	३८६	४७	५५३	२४६३	
<u>कारंजा जनालखेडा मार्ग</u>														
१६.	२४/८००	कारंजा डांबरी जवळ व खडीचा	३.७०	१९५	८४	१७२	१६६	६१७	८६	२३६	२५	३२९	२७०७	
<u>खुरांगणा कोटांठी मार्ग</u>														
१७.	०/०	खुरांगणा डांबरी [खेडे]	३.७०	४०१	९४	७०३	४४२	१६०६	६५२	१६७९	—	२३३१	७४४५	
<u>नागपूर हिंगणी आंजी विस्तार मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २५५</u>														
१८.	८/८००	मांडवा खडीचा खेडे व डांबरी	३.७०	१०३	१४	४८	८७	२५२	१३१	२६२	१	४११	४४२	
<u>तेल हिंगणी बोरधरण मार्ग</u>														
१९.	२/००	घोराड डांबरी [खेडे]	५.५०	३२०	३३	१८८	६४७	१२५८	२३३	११८७	—	१४२०	३११८	
<u>आर्वी वर्धा वायगांव राबेगांव घाटजी राज्य महामार्ग क्र. २५७</u>														
<u>आर्वी वेढोणा वर्धा मार्ग</u>														
२०.	११/०	वेढोणा डांबरी	३.७०	४८०	१०९	२१६	५३६	२०४१	७९६	१८८०	—	२६७६	१०३१५	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>आर्वी वर्धा मार्ग</u>														
२१.	५२/०	पिंपरी [खेडे]	डांबरी	५.५०	६३६	१२०७	६६०	७५७	२२४०	३२१	१२८४	—	१६०५	१०३२८
<u>वर्धा वायगांव मार्ग</u>														
२२.	५७/४००	बोरगांव नाका	डांबरी	३.७०	१३५०	२४३	१२७४	१४०४	४२७१	२०४	१३६२	११८	१६२१	१५४२३
<u>वायगांव कावली मार्ग</u>														
२३.	७५/००	कानगांव [खेडे]	खडीचा	३.७०	५७६	५०	१०७४	६२७	२३२७	६४०	७४५	१०४	१४८२	११२५७
<u>कुलगांव वर्धा समुद्रपूर गिरड उमरेड मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २५८</u>														
<u>२४. वर्धा सेवाग्राम मार्ग</u>														
	१/२००	रेल्वेकासींग जवळ वर्धा	डांबरी	५.५०	३१४	१	१३४	५००	२५८	१५२	६७६	—	८३५	२१२१
<u>सेवाग्राम मांडगांव मार्ग</u>														
२५.	१/००	सेवाग्राम जवळ	डांबरी	३.७०	४७८	६४	५१२	८४८	१८२२	३४७	७७६	—	११२३	६५२२
<u>सेवाग्राम समुद्रपूर गिरड मार्ग</u>														
२६.	५२/६००	गिरड [खेडे] जवळ	डांबरी	३.७०	६७२	११८	५७३	७०६	२०६२	४५२	४२४	—	८७६	८२५०
<u>समुद्रपूर जाम तरोरा चंद्रपूर मार्ग</u>														
२७.	०/२००	समुद्रपूर	डांबरी	३.७०	२२०	१४०	६७२	१२२७	२२३६	४४३	१५७०	—	२०१२	११५८५

तक्ता क्रम

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
हिंगणी आमगांव माळेगांव प्र. जि. मार्ग क्र. १६														
३६.	०/५००	हिंगणी	खडीचा	३.५०	३५०	१०	६५४	२५४	१५२५	६२३	१३६५	१४	२०१४	५३२२
येळाकेळी तेलू मार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. १८														
३७.	०/०	येळाकेळी	डांबरी	३.७०	४०६	१३३	५०६	४३५	१२५०	२२२	६५६	१	२६२	५१४६
सिंदी ते कांदळीमार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. १९														
३८.	०/०	सिंदी	डांबरी	३.७०	२०१५	१३३	११५	२१७	५५८	२८१	४२२	—	७१०	१२२४
तेलू तोनेगांव रेल्वेस्टेशन प्र. जि. मार्ग क्र. २०														
३९.	७/६००	पुढा	डांबरी	३.७०	११	१०	१८	३२	७१	३३	७०	—	१०३	३२४
सेवाग्राम आष्टी मार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. २१														
४०.	०/०	सेवाग्राम	खडीचा	३.७०	५२	६	४७	१२५	२३७	८३	२२२	—	३८३	६५०
वरवडी सोजी मार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. २३														
४१.	०/२००	रेल्वेगातींग	डांबरी	३.७०	३३७	२२	२०८	८७०	१४२६	१६१	१२७०	—	१४३१	४०३२
तेवाग्राम खरांगणा [गोडे] प्र. जि. मार्ग क्र. २४														
४२.	०/२००	तेवाग्राम	डांबरी	३.७०	३५५	५२	१०३	२२२	१४४०	३११	१४४७	—	१७५८	२२४४
हिंगणघाट नंदोरी मार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. २७														
४३.	०/०	हिंगणघाट	डांबरी	३.७०	२०६	४२	२७०	१८१	३२८	१०२	३५०	—	१३२५	५०३२

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>लहान आर्वी अंतोरा प्र. जि. मार्ग क्र. ३</u>														
४४.	०/४००	लहानआर्वी खडीचा	३.७०	१८९	११	२८०	१८८	६७५	५३७	१२८	—	५६५	३५८५	
<u>पुलगांव दहेगांव बाळगांव मार्ग प्र. जि. मार्ग क्र. २३</u>														
४५.	०/८००	पुलगाव खडीचा	३.७०	२६५	९	५३५	३१५	११२४	२०४	१३३२	—	१५३६	५३२३	
<u>सुकळीबाई वागांव बांगडपूर रस्ता प्र. जि. मार्ग</u>														
४६.	०/०	सुकळीबाई गावाजवळ	३.७०	११०	२०	१७३	९०	३९३	३२५	१५७	—	४८२	२१७२	
<u>वर्धा शहरातील रस्ते इतर जिल्हा मार्ग, कचेरी ते कारागृह रस्ता</u>														
४७.	०/०	जिल्हा कचेरीजवळ	३.७०	१७७८	१४८	४७६	२६२२	५०३०	९९	४८७१	६३	४७३३	१०२३५	
<u>गोलसडक ते गांधी पुतळा</u>														
४८.	०/८	पोस्ट जी. फिसजवळ	३.७०	१७०४	२३५	५२१	३२३२	५६६२	१७२	२१२	१०३	५४८६	१२५८५	
<u>सांवगी पालोती सुफी उबार</u>														
४९.	०/०	सांवगी गावाजवळ	३.७०	७३८	४५	३१३	१७७१	२८६७	४८	१९८२	२८	२०५०	५११२	
<u>पीपरी. कारना साटोडा ग्रामीण मार्ग</u>														
५०.	०/०	पीपरी गावाजवळ	३.७०	१४१	४	१०९	२५४	५०८	२९८	४४३	३	७४४	१८६७	
<u>नालवाडी साटोडा महाकाळ रस्ता [ग्रामीण रस्ता]</u>														
५१.	०/०	आलोडी गावाजवळ	३.००	३६	१३	११२	६९	२३०	१५०	७५	—	२२५	१५४४	

[पुणे जिल्हा]

क्र.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>केळसर जोड रस्ता</u>														
५२.	१/०	दहेगांव अंशत	डांबरी	३.७०	१०४	२७	१५४	३६२	११७	२५०	—	३६७	१२८५	
<u>समुद्रपूर गिरोली रस्ता इतर जिल्हा मार्ग</u>														
५३.	०/०	समुद्रपूर	डांबरी	३.७०	३९	१२	१०३	१२७	२८१	१८३	२८३	—	७०६	१२५२
<u>वोरी सालई मार्ग</u>														
५४.	०/०	वोरीजवळ	डांबरी	३.००	२२	—	२१	४४	६८	१५५	१८२	—	३४४	५३५
<u>आष्टी खडकी गिरसोली रस्ता</u>														
५५.	०/०	आष्टी जवळ	खडीचा	३.७०	१६४	३६	२०२	१०२	५०४	१००	१३७	३५	२७२	२६८८
<u>राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६ ते कारंजा जोडरस्ता</u>														
५६.	०/०		खडीचा	३.००	२३४	—	१२७	२०२	५७०	२६७	३०५	—	५७२	१८०६
<u>जुना हिंगणघाट पोहणा रस्ता</u>														
५७.	०/०	रेल्वेपाटका जवळ	डांबरी	३.७०	२७६	२३	२५४	३७१	८३४	१८१	२६३	९	४५२	३२१७

आधार :- अकॅडमिक अभियंता, विशेष प्रकल्प मंडळ, नागपूर.

पोस्ट, तारघरे, दुरधवनी सेवा व दुरदर्शन संघ [पांची ३१ मार्च, १५ अखेरची आकडेवारी]

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तारघरांची संख्या	पत्रपेठ्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या		दुरधवनीची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संघाची संख्या
				नियमित आस्थापना	नियमित आस्थापने-व्यतीरिक्त			
१	२	३	४	५[अ]	५[ब]	६	७	८
१	१८५	११	१२०	२५०	—	८३६९	१७२	५

- आधार :-
- १] अधिकांकडून, वर्धा विभाग, वर्धा.
 - २] उपविभागीय अधिकारी, तारघरे, वर्धा.
 - ३] विभागीय अभियंता, ग्रामीण धवनीक्षेत्रण संचालनालय, विभागीय कार्यालय, नागपूर.
 - ४] उप विभागीय अधिकारी दुरधवनी, वर्धा.

स्थानिक संस्थाने उत्पन्न व खर्च
[वर्ष १९९४-९५]
जिल्हा - वर्धा

[रु. लाखात]

क्र.सं.	विवरण	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपालिका
१	२	३	४	५
	संख्या	५०७	१	६
अ]	प्राप्ती			
	१) सुरवातीची जिल्हा	४९.२०	५९४.०९	६३.३९
	२) अनुदान व वर्गणी	२०.६४	३४६३.६८	४२६.३७
	३) चालू वार्षिक उत्पन्न	१८९.३३	४७०.०७	८१५.४३
	एकूण प्राप्ती	२५९.१७	४५२७.८४	१३०५.१९
ब]	खर्च			
	१) चालू वार्षिक खर्च	१९२.८६	३९४३.४०	१२३८.०३
	२) अघोरची जिल्हा	६६.३१	५८४.४४	६७.१६
	एकूण खर्च	२५९.१७	४५२७.८४	१३०५.१९

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, वर्धा

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च १९९४-९५ वार्िकरिता
जिल्हा - वर्धा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम- पंचायतीची संख्या	सुरवातीची जिल्लक	उत्पन्न								
				सहाय्यक अनुदाने शासकीय	अनुदाने इतर	अंशदान	देणगी	कर	शुल्क	इतर	एकूण [५ ते ११]	एकूण [४+१२]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा एकूण		५०७	४९२०	९७७	१०८७	८३६७	१०९६	७९९३	—	१५५७	२०९९७	२५९१७
पंचायत समिती												
१.	वर्धा	७२	५८२	१४३	१२८	१२९०	५४	१८३५	—	३२२	३७७२	४३५४
२.	तेलु	६२	४०८	९५	१४०	७४६	११२	९६१	—	३५५	२४०९	२८१७
३.	समुद्रपूर	६९	७५५	३९७	३५	३९३	१३	१२९५	—	१७६	२३०९	३०६४
४.	डिंणघाट	७६	८६८	७१	५५	८९२	२१७	९००	—	३२०	२४५५	३३२३
५.	देवळी	६३	४९०	३७	४०२	२३२६	१८९	१०७०	—	—	४०२४	४५१४
६.	आर्वी	६८	७२	११५	९१	११७१	१४२	६१४	—	१९०	२३२३	२३९५
७.	आडटी	३८	११८३	८३	१३४	७१०	३६९	५६३	—	९०	१९४९	३१३२
८.	कारंजा	५९	५६२	३६	१०२	८३९	—	६७५	—	१०४	१७५६	२३१८

मुटे चालू...

तक्ता क्र. २ [मुटे चालू]

अ. क्र.	जिल्हा/	खर्च									
		ग्रामपंचायत संरक्षणी	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सांघाजिक व नैतिक बुध्दी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन महसलाची वसुली व देखभाल	हतर	एकूण खर्च [१४ ते २१]
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	<u>जिल्हा एकूण</u>	५६५९	५७११	१५९४	५५१९	३६०	९८	—	३४५	१९२८६	६६३१
	<u>ग्रामपंचायत तऱ्हेती</u>										
१.	वर्धा	१३१०	८००	३३५	९६३	१४८	—	—	—	३५५६	७९८
२.	तेलू	७५१	६१६	१७५	५८७	७५	११	—	३	२२१८	५९९
३.	समुद्रपूर	५४७	६९२	१९७	५४३	—	—	—	—	१९७९	१०८५
४.	हिंगणघाट	३९७	६०१	९४	७७१	५०	७	—	१०	१९३०	१३९३
५.	देवळी	११५९	९७४	२५४	१०४६	—	७८	—	२९९	३८१०	७०४
६.	जावळी	३९१	१०५३	१०७	५९४	४३	२	—	३१	२२२१	१७४
७.	आडोटी	५१२	५६०	५६	५९६	४४	—	—	२	१७७०	१३६२
८.	कारंजो	५९२	४१५	३७६	४१९	—	—	—	—	१८०२	५१६

आधार :- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, [ग्रामपंचायत] जिल्हा परिषद, वर्धा

जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न खर्च १९९४-९५ वाकिरता

जिल्हा वर्धा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	लेखा विधि	प्रत्यक्ष १९९३-९४	तुधारित १९९४-९५	अंदाज १९९५-९६
१	२	३	४	५
१.	जमा			
	<u>स्वानिर्मित उत्पन्न</u>			
	अ) स्थानिक उपकर सुद्रांक शुल्कासह	५८१६	२४५०	३१५०
	ब) शिक्षण	४२२	२३८	२३८
	क) कृषी	१२	४	४
	ड) इमारत व दळणवळण	२४१	१३१	१४६
	इ) इतर	२०८३	२१३७	२१५६
	<u>एकूण</u>	<u>८५७४</u>	<u>८९६०</u>	<u>५६९४</u>
२.	<u>शासकीय अनुदाने</u>			
	अ) सहेतूक अनुदान	१९५९२८	२२६२६६	२०५१५५
	ब) आस्थापना अनुदान	५५६१५	६५५२२	५७७७३
	क) योजनाअंतर्गत योजनेसाठी अनुदान	४९११३	४९३७१	९३५४४
	ड) शासकीय अखर्चित रक्कम [-]	१०६१	—	—
	इ) इतर	४६७०३	२५२०७	७९१२
	<u>एकूण शासकीय अनुदाने</u>	<u>३४६३६८</u>	<u>३६६३६६</u>	<u>३६३३८४</u>
३.	<u>कर्ज</u>			
	अ) कर्ज व अग्रिम [द्विनव्यापी कर्ज] [-]	६४४५	२३०	६५
	ब) ठेवी व अग्रिम	५६२७१	२१८१९	१८७१७
	क) वित्त प्रेक्षण	२२६३००	—	—
	<u>एकूण</u>	<u>२७६१२६</u>	<u>२२०४९</u>	<u>१८७८२</u>
	<u>आरक्षीची शिल्लक</u>	<u>५९७२८</u>	<u>५२४०९</u>	<u>५८४४४</u>
	<u>एकंदर जमा</u>	<u>६२०७२६</u>	<u>४५२७८४</u>	<u>४४६३०४</u>

जुद्धे चालू...

तज्जा क्रमांक १०.३ [मुढे चालू]

-१६६-

१	२	३	४	५
२.	खर्च			
	अ) कृषी	७८३१	१८६३	१७८३
	ब) सामान्य प्रशासन	४८०५२	५७५४१	५०८५८
	क) शिक्षण	१६२४८१	१६३८००	१५८७०६
	ड) वैद्यकीय	२६६३	२८२४	२८११
	इ) मनुष्यवर्धन	५५२५	६१४५	५८००
	फ) इमारती व दळणवळण	२१७३०	३१०५६	२६७३४
	ग) समाज कल्याण	७१३१	८४०१	९२३६
	घ) तिंचन	२१७९५	३०६९१	३६४९४
	म) इतर	७९९९०	७०१२१	७६३६५
	एकूण	३५०१९९९	३७२४३९	३६९१५७
३.	कर्ज			
	अ) कर्ज व अग्रिम	२००	१२०	७०
	ब) ठेवी व अग्रिम	५४६८८	२१७८१	१८६९७
	क) वित्त प्रेषण	२२६३००	---	---
	ड) इतर	---	---	---
	एकूण	२८११८८	२१९०१	१८७६७
	अखेरची गिल्लक	५९४०९	५८४४४	५८३८०
	एकंदर एकूण खर्च-अखेरची गिल्लक	६९०७९६	४५२७८४	४५६३०४

आधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, वर्धा

तक्ता क्रमांक १०.४

-१६७-

नगरपालिका उत्पन्न व खर्च १९९४-९५ वर्षाक रता
जिल्हा - वर्धा

[रुपये हजारत]

अ. क्र.	नगरपालिकेचे नांव	सुरवातीची जिल्हा	उत्पन्न					नगरपालिकेच्या पालकतेपासन मिळालेला एकूण महसूल	इतर	एकूण उत्पन्न [३-४-५ +९-१०-११]	
			अनुदाने वर्गणी	नगरपालिकेचे दर व कर	घरे व जमीनी यावरील कर	इतर	एकूण [६-७-८]				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा बेरीज	६३३९	३९०००	३६३७	४७३२९	१०६४३	६४२८	६४४००	४८७३	१२३७०	१३०५१२
१.	वर्धा	११४९	९६०२	१०००	२०४९१	७५१८	२३७३	३०३८२	१३२९	६१८१	४९६४३
२.	देवळी	३०१	३१३०	--	१४६४	१३१	२८८	१८८३	२०१८	१०५	७४३७
३.	मुलगांव	३०४८	६३९६	--	४३२३	१०४३	१४५९	६८२५	९७	६८७	१७०५३
४.	शिंदी	६५५	३६२८	१२९	१०९७	९७	२२०	१४१४	१४५	२०३	६१७४
५.	आर्दी	१०१६	४२१६	--	४१५०	७०१	३२२	५१७३	४५३	६	१०८६४
६.	हिंगणघाट	१७०	१२०२८	२५०८	१५८०४	११५३	१७६६	१८७२३	८३१	५०८८	३९३४४

मुद्दे चालू

अ. क्र.	नगरपालिकेचे नांव	खर्च								
		सामान्य प्रशासन	करवसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुविधा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधगाम	शिक्षण	इतर	एकूण खर्च	अखेरची झाल्लेक
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
	जिल्हा हेरीज	१०१६१	११३२२	४५९३	४२६२६	११६४९	१९३७१	२४०८१	१२३८०३	६७१६
१.	वर्धा	४२८५	४३८७	२४६१	१९४५३	५५६९	३३११	९२६३	४८७२८	७४
२.	देवळी	६८४	७६१	३०३	१३९६	११५१	११३३	१६०४	७०३२	४०५
३.	मुलगांव	२१३७	१२५५	११७	६०७३	४५३	३६२२	१२८	१३७८५	३२६८
४.	सिंदी	५७१	६२५	८४	११६२	६७	२०२३	५४५	५०७७	१०९७
५.	आर्वी	७१३	१३७५	१६०	३३०१	५९१	३६७३	१८१	९९९४	८७०
६.	हिंगणघाट	१७७१	२९१९	१४६८	११२४१	३८१८	५६०९	१२३६०	३९१८६	१६२

आधार :- जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

विविध विकास शीर्षाखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च १९९४-९५ या वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा

[रु. लाखात]

अ. क्र.	विकास शीर्षा	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च	जिल्हा वार्षिक योजना [शहर आणि ग्रामीण क्षेत्रांसाठी]	स्टेटपूल	अनुषंग	एकूण
१	२	३	४	५	६	

[एक] कृषि व संलग्न सेवा

१. पीक संवर्धन	३५.६९	-	-	३५.६९
२. फलोत्पादन	१५.३२	-	-	१५.३२
३. मृदा व जलसंधारण	४७.६५	५७.०९	-	१०४.७४
४. पशुसंवर्धन	३.३०	-	-	३.३०
५. दुग्ध व्यवसाय विकास	०.९४	-	-	०.९४
६. मत्स्य व्यवसाय	६.४४	-	-	६.४४
७. वने	१६.९३	-	-	१६.९३
८. पणन कोठारे व वखारी	-	-	-	-
९. सहकार	२३.५९	-	-	२३.५९

[एक] एकूण कृषि व संलग्न सेवा १४२.८९ ५७.०९ - २०६.९४

[दोन] ग्रामीण विकास

१. एकात्मिक ग्रामीण विकास	८१.२०	-	-	८१.२०
२. अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-	-
३. जवाहर रोजगार योजना	१४५.८३	-	-	१४५.८३
४. रोजगार हमी योजना	११७.५८	-	-	११७.५८
५. जमीण सुधारणा	-	-	-	-
६. सामुहिक विकास	२१.०७	-	-	२१.०७

[दोन] एकूण ग्रामीण विकास ३६५.६८ - - ३६५.६८

[तीन] पाटबंधारे व पुर नियंत्रण

१. लघु पाटबंधारे	१५९.९६	१७२४.७२	१४१.५९	२०२६.२७
२. जलप्रदाय क्षेत्रविकास कार्यक्रम	-	-	-	-
३. आयाकट विकास	१७.२०	-	-	१७.२०
४. पुर नियंत्रण कामे	-	-	-	-

[तीन] एकूण पाटबंधारे व पुर नियंत्रण १७७.१६ १७२४.७२ १४१.५९ २०४८.४७

फुटे चालू...

१	२	३	४	५	६
[आर]	<u>विद्युत विकास</u>	११६.५३	-	-	११६.५३
[आय]	<u>उद्योग व खाणकाम</u>				
	१. मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-
	२. ग्रामीण व लघु उद्योग	२८.५७	-	-	२८.५७
[आए]	<u>वाहतुक व दळणदळण</u>				
	१. मोठी व लहान बंदरे	-	-	-	-
	२. अंतर्देशीय जल वाहतुक	-	-	-	-
	३. रस्ते विकास	१८५.२१	५६.००	७२.७१	३१३.९२
[आत]	<u>सामान्य आर्थिक सेवा</u>				
	१. पर्यटन	-	-	-	-
[आठ]	<u>सामाजिक आणि सामुहिक सेवा</u>				
	१. सामान्य शिक्षण	१२०.०७	-	-	१२०.०७
	२. क्रीडा व युवक कल्याण	१.००	-	-	१.००
	३. कला व संस्कृती	०.१२	-	-	०.१२
	४. तांत्रिक शिक्षण	१९.६७	-	-	१९.६७
	५. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-	-
	६. आरोग्य सेवा	४०.१७	-	१३.४५	५३.६२
	७. पाणीपुरवठा व स्वच्छता	१०४.३८	-	-	१०४.३८
	८. गृह निर्माण	१.५०	-	-	१.५०
	९. नगर विकास	२५.१०	-	-	२५.१०
	१०. माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	११. मागास वर्गीयांचे कल्याण	५०.९७	-	-	५०.९७
	१२. कामगार व कामगार कल्याण	४.०२	-	-	४.०२
	१३. समाज कल्याण	८.०९	-	-	८.०९
	१४. पोषण	१.४९	-	-	१.४९
[आठ]	<u>एकूण सामाजिक व सामुहिक सेवा</u>	३७६.५८	-	१३.४५	३९०.०३
[ते आठ]	<u>जिल्हा बेरीज</u>	१३९९.५९	१४३८.८१	२२७.७५	३४६६.१५

टीप :- यात मोठे व मध्यम प्रकल्पांचा समावेश आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वर्धा.

योजना खालील महत्वाची भौतिक साधने १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिन्हा - वर्धा.

क्र.सं. :	विकासाचे विभाग/उपविभाग	बाब	परिमाण	भौतिक साधन
१	२	३	४	५
गट-१	कृषि व सलग्न सेवा			
	१. पिक संवर्धन	१. तालुका विजगणन क्षेत्रविकास १. जुन्या विहीरीचे खोद काम व बांधकाम २. संधन कापूस विकास कार्यक्रम १. प्रमाणित गियाणे २. पिक संरक्षण अडवारे ३. फोरोमन ट्रप ३. केंद्रधान्य उत्पादन कार्यक्रम १. जिवाणु संवर्धन २. बियाणे मिनीकट ४. मागासदर्शिय व नवबौध्दाना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष सहाय्य योजना. १. लघुसिंचन लाभार्थी २. निविडठा लाभार्थी ५. तुझार ठिंबक सिंचन १. ठिंबक सिंचन तंच	संख्या संख्या -" -" संख्या -" संख्या -" संख्या -" संख्या संख्या	२ ७८९ १७१९ १०० १२९४२ ३५० ९९ ११८ ८४ ६४ ३२८२५४ २०८७८ ४७६५
	२. फलोत्पादन	६. अल्पभूधारक व सिद्धांतिक गेतक-यांना फलोत्पादन विकासासाठी मांडवली अनुदान ७. बागायती रोपमळ्याचे बळकटीकरणे योजना. ८. गावठी बोर, आबि, कापु झाडाचे आंबा/बोर सुधारीत जातीत स्पर्शंतर करणे	लाभार्थी संख्या कलमे संख्या	६४ ३२८२५४ २०८७८
	३. मृद व जलसंधारण	९. एकात्मिक पाणलोट क्षेत्रविकासाकामेसंख्या कार्यक्रम [सी. बी. यु.]	संख्या	४७६५
	४. पशुसंवर्धन	१०. तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य ११. तलगरचे गट वाटप	लस गट	१९९१० ७५
	५. दुग्ध व्यवसाय विकास	१२. दुग्ध उत्पादन/दुग्ध व्यवसाय रंघ महासंघ/यांना व्यवसाय स्थापनासाठी अर्थसहाय्य १. दुग्ध विकास संस्था	संख्या	

२	३	४	५
	१३. निम्नोपरो कार्यक्रम आदिवासी खावडी अनुजाती/जमाती या घटक कुटुंबांना प्रशिक्षण देण्याचा कार्यक्रम.	अनुदान	२२
	१४. एक वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्याचा पुरवठा	संख्या	२८
६. मत्स्य व्यवसाय विकास	१५. मच्छीमारी प्रशिक्षण केंद्रांची स्थापना व मच्छीमारी युवकांना प्रशिक्षण	उमेदवार	२८
	१६. अवस्थित पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन		
	१. मत्स्योत्पादन	से. टन	१३.००
	१७. मत्स्यव्यवसाय उपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदी-ताठी सहाय्य		
	१. नायलॉन	संख्या	१.९१
	२. बोट	संख्या	१३
	१८. मच्छीमार सहकारी संस्थांच्या विकास	संख्या	१
	१९. मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा		
	१. प्रशिक्षणार्थी	संख्या	१००
	२. जलक्षेत्र विकास	हेक्टर	१००
	३. मत्स्यविज्ञ	लक्ष संख्या	६.२७
७. वने	२०. औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना	हेक्टर	३०६
	२१. वैरण सांघन संपत्तीचा विकास	हेक्टर	१२७
	२२. रोपवन पूर्ण करणे	हेक्टर	४७.५
८. सहकार	२३. लहान शेतक-यांना व्याजा-कारिता अर्थसहाय्य	सभासद संख्या	१४२७
	२४. अनु. जाती/नवदोषदाना पुरवण्यासाठी खावडी कर्ज	संस्था संख्या	१०
	२५. उत्पादन प्रोत्साहन योजना	लाभार्थी संख्या	५६५१

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

गट दोन : ग्रामीण विकास

९.	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	२६. ग्रामीण ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभार्थी संख्या	३३३९
१०.	जवाहार रोजगार योजना	२७. जवाहार रोजगार योजना	मनुष्यदिन बाखात	२१. ४०
११.	सामुहिक विकास	२८. ग्रामीण सफाई कार्यक्रम	संख्या	२०२
		२९. महिला व बालकल्याण समिती.		
		१. गौबालय बांधकाम	संख्या	१०००
		२. नाला बांधकाम	संख्या	७५८

गट तीन : पाटबंधारे व पुरनियंत्रण

१२.	लघु पाटबंधारे	३०. कामे	संख्या	२
१३.	आयाकट विकास	३१. भुविकास कार्यक्रम	संख्या	६३४

गट चार : विद्युत विकास

३२.	सामान्य विकास			
	१. घरगुती विज पुरवठा	संख्या	४३०९	
	२. औद्योगिक विज पुरवठा	संख्या	५५	
	३. पाणी पुरवठा	संख्या	६	
	४. अतिरिक्त पक्ष दिवे	संख्या	५३७	
३३.	पध्दती सुधारणा.			
	१. उच्चदाब दाहिनी	किलो	१३. ८७	
	२. लघु द्राब	किलो	०. ३३	
	३. द्रान्त फार्मर पुरविणे	किलो	१/१००	
३४.	हरीजन वस्त्यांचे विद्युतीकरण			
	१. अनिश्चीत दिवे	संख्या	६८	

गट पांच : उद्योग व खाणकाम

१४.	ग्रामीण व लघु उद्योग	३५. सुनिश्चित बेरोजगारा- साठी भांडवल सहाय्य	लाभार्थी संख्या	५०
		३६. जिल्हा उद्योग केंद्र कोट्या उद्योग करिता कर्ज योजना	लाभार्थी संख्या	१६
		३७. उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम	पुढे लाभार्थी संख्या	८५
		३८. जिल्हा पातळीवरील लघु उद्योजकांना पुरस्कार	लाभार्थी संख्या	२

१	२	३	४	५
शुद्ध सहा : सामाजिक व सामुहिक सेवा				
१५. सामान्य शिक्षण	३९. प्राथमिक शाळात बालवाड्या सुरु करणे	बालवाड्या संख्या		२२८
	४०. मुलींची प्रतिसंख्या वाढविण्यासाठी प्रा. शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारीतोषीके	पारीतोषीक संख्या		४८
	४१. प्राथमिक शाळातून पुस्तक घेण्या उघडणे	विद्यार्थी संख्या		२५४८२
	४२. माध्यमिक शाळातून पुस्तक घेण्या उघडणे	विद्यार्थी संख्या		३२७४
	४३. आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीयांना शैक्षणिक सवलती	विद्यार्थी संख्या		१००००
	४४. विना अनुदानित शैक्षणिक संस्थेत शिक्षणा-या आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीया विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती.	विद्यार्थी संख्या		५५०३
	४५. माजी सैनिकांच्या मुला मुली साठी शैक्षणिक सवलती	विद्यार्थी संख्या		१७
१६. ग्रामीण प्राणी पुरवठा व स्वच्छता	४६. जि. एत. डी. ए. च्या नलीका विहीरी खनण्याचा कार्यक्रम	गावे संख्या		२२
	४७. विहीरी बांधणे[साधे उपाय]	विहीरी संख्या.		३
१७. मागासवर्गीयांचे	४८. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण, तुल्य व म. शुल्क	विद्यार्थी संख्या		७३३
	४९. माध्य. शाळामध्ये शिक्षणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देणे	विद्यार्थी संख्या		४००
	५०. विमुक्त जाती व भटक्या जमाती साठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती	विद्यार्थी संख्या		२०८
	५१. मागासवर्गीय सहकारी गृहनिर्माण मंडळास वित्तीय सहाय्य देणे	गृह संख्या		२
	५२. आंतर जातीय विवाहात प्रोत्साहन देणे	जोडणे		२५

१	२	३	४	५
		५३. आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे	विद्यार्थी	१००६
		५४. मागासवर्गीय मंगलूरी क्वेलु व जी. आय. निटस व गवती बनविण्यासाठी सहाय्य देणे	लाभार्थी संख्या	३५
		५५. हरिजन वस्त्यांची सुधारणा	वस्ती	६
		५६. अनु. जमाती करिता पंप संघ बसविणे	पंपसंघ	३९
		५७. अनु. जमातीच्या मुलामुलीसाठी शासकीय वस्तीगृह उघडणे	वस्तीगृहे	१
१८. कामगार व कामगार कल्याण		५८. संजय गांधी स्वालंबन योजना	लाभार्थी संख्या	४४२
		५९. ७ वी ८ वी पर्यन्तच्या शारीरिक तृट्या अपंगांना राज्य शिष्यवृत्ती	कार्थी संख्या	१४६
		६०. शारीरिक तृट्या अपंगासाठी स्वच्छ संस्थाना सहा. अनुदान देण्याकरिता मान्यता देणे.	संख्या	५

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वर्धा.

रोजगार हमी योजना १९९४-९५ कारकिर्ती
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	कामाचा प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतुद [हजार रु.]	कामावर झालेला एकुण खर्च [हजार रु.]	रोजगार निधीतील मनुष्य दिवस [लाखात]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	सिंचन	३०३	३०३	३०	४	-	४६४८	२४९	०.१०
२.	मृदू सिंधारण व सुपिकारण	१५७	१५७	४०	८	-	३६७	५२१	०.१७
३.	वनीकरण	६४	६४	१३४	-	-	२७२३	६५३७	२.४५
४.	रस्ते व इतर	३३	३३	१०३	१	-	२४३४	३१७३	०.७६
एकूण		५५७	५५७	३०७	१३	-	१०१७२	१०४८०	३.४८

आधार :- उपजिल्हाधिकारी [रो.ह.यो.] वर्धा.

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च
सन १९९४-९५ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

१	२ महिना	३ खर्च रु. लाखात		४ मनुष्य दिवस	५ रोजगार हमी योजने खालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
१.	एप्रिल, १९९४	१.०३	१.०३	६३२१	३०७
२.	मे, ९४	४.५६	५.५९	२१०३१	३०७
३.	जून, ९४	१२.८५	१८.४४	५३३३२	३०७
४.	जुलै, ९४	३.१६	२१.६०	१२३८५	३०७
५.	ऑगस्ट, ९४	१२.००	३३.६०	३९२४३	३०७
६.	सप्टेंबर, ९४	१७.८०	५१.४०	४२१७९	३०७
७.	ऑक्टोबर, ९४	४.४८	५५.८८	१६१६५	३०७
८.	नोव्हेंबर, ९४	७.४३	६३.३१	२७७२४	३०७
९.	डिसेंबर, ९४	७.५६	७०.८७	२३९३०	३०७
१०.	जानेवारी, ९५	११.२९	८२.१६	३३०११	३०७
११.	फेब्रुवारी, ९५	१०.३०	९२.३६	३१०००	३०७
१२.	मार्च, ९५	१२.३९	१०४.७५	३५०२१	३०७

आधार :- उपजिल्हाधिकारी [रो.ह.पो.] वर्धा.

गोणघाट तालुका वीई व टॅयाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना १९९४-९५ वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	तहसिल/जिल्हा	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या [१९९१ चे जनगणनेनुसार	गांवातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	वाराही महीने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांच्या खालील वाड्या वस्त्यांची संख्या	पिण्याच्या पाण्याची टॅयाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना	गांवाची संख्या	गांवाची संख्या	टॅकराची संख्या	गांवाची संख्या	गांवाची संख्या	बैलगाडीची संख्या	गांवाची संख्या	गांवाची संख्या	साधने
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	वर्धा	१०६	---	८६	१२७	५	१	३	---	---	---	१५	---	विहिरी खोल करणे
२.	सेलू	१३०	---	११९	---	---	---	---	---	---	---	११	---	"
३.	समुद्रपूर	१६६	---	११२	---	७	---	३	---	---	---	४७	---	विहिरी खोल करणे, गाळ काढणे
४.	हिंगणघाट	१९५	---	९५	---	२९	---	३	---	---	१	१	---	"
५.	देवळी	१०६	---	७२	---	---	---	---	---	---	---	३४	---	विहिरी खोल करणे
६.	आर्वी	१५२	---	११५	---	१९	---	३	४	---	२	१४	---	"
७.	आष्टी	८२	---	४७	---	२१	---	३	१	---	१	१३	---	विहिरी खोल करणे
८.	कारंजा	१००	---	७५	---	१५	---	१०	---	---	---	१०	---	विहिरी खोल करणे, गाळ काढणे
जिल्हा एकूण		९६७	---	७२१	१२७	९६	१	२५	५	---	४	१४०	---	

आधार :- वर्धा जिल्हा वीई व टॅयाई पंचायत समिती व तहसिल कार्यालय.

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
१९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

[क्षेत्र - हेक्टर मध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारीत पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	वर्धा	गहू	१८२२	ज्वारी	१००९२	ज्वारी	४४२
			७९	कापूस	१११४०	कापूस	८५४०
		भात				तृणधान्य	७४
						तुर	८९५३
						मुग	१८२
						उडीद	१०५
						इतर कड-धान्ये	२६८
						हरभरा	१७३४
						भुईमुग	१०२
						तिळ	४०७
						सोयाबीन	५००४
						जवस	६९
						करडई	४२
						इतर गळीत पिके	३१
२.	सेलु	गहू	५२५०	ज्वारी	९२००	ज्वारी	१३२५
						कापूस	७६२५
						तृणधान्ये	२०
						तुर	५७२५
						मुग	२५५
						उडीद	२३५
						हरभरा	१५७५
						भुईमुग	११४४
						तिळ	७०
						सोयाबीन	३९७०
						जवस	५०
						सुर्यफुल	२५
						करडई	८०
						इतर गळीत-ची पिके	६०

१	२	३	४	५	६	७	८
३.	सह्यापुर	गहू भात	३७०० २७५	ज्वारी कापूस	११८८५ १६७४४	ज्वारी कापूस तृणधान्ये तुर मुग उडीद इतर कड- धान्ये हरभरा भुईमुग तिळ तोयाबिन जवत सुर्यफुल करडई इतर गळी- ताचे पिके	१३२५ ३१५३ ३० १०५३८ ३६५ ३३५ ७५ ६८०० ४३ २३३० १२२०० २३३ १२७ २३० १७०
४.	डिगणघाट	गहू भात	३६२० ७५	ज्वारी कापूस	१८९१० ८१५०	ज्वारी कापूस तृणधान्ये तुर मुग उडीद इतर कड- धान्ये हरभरा भुईमुग तिळ तोयाबिन जवत सुर्यफुल करडई इतर गळी- ताचे पिके	२० ५५४५ ४४ ११४२० ५२ १६५ ६ ९६२० ७२ १२०५ ११०५० १२७० ४४ ३५० ६८
५.	देवळी	गहू भात	१७४५ ८५	ज्वारी कापूस	७५२० १०९२०	कापूस तृणधान्ये तुर मुग	२०१० ३५ ७३०५ १८५

१	२	३	४	५	६	७	८
						उडीद	२१०
						इतर कड- धान्ये	९०
						हरभरा	५५२०
						भईमुग	२१५
						तिळ	४८०
						सोयाबिन	४२३५
						जवस	४५
						सुर्यफुल	१२
						करडई	४१५
						इतर गळ- ताची पिके	५५
आर्वी	गहु भात	२०५० २८०	ज्वारी कामुस	१४००० १६८४०	ज्वारी कामुस तुणधान्ये तुर मुग उडीद हरभरा भईमुग तिळ सोयाबिन जवस सुर्यफुल करडई इतर गळी- ताची पिके	५०० १४२१० ५० ६६१८ ३०० ७० २७४० २३६० २५० ६००० — ५७ ३५५ ४२	
आष्टी	गहु भात	४१७ ३०	ज्वारी कामुस	५६०० १६५०	कामुस तुणधान्ये तुर मुग उडीद इतर कड- धान्ये हरभरा भईमुग तिळ सोयाबिन	५३१० ३५ २३७२ २१८ ७५ १५ ७०३ ३७१५ ४० ३७२७	

पुढे चालु...

तक्ता क्रमांक ११. ६ [पुढे चालु]

-१८२-

१	२	३	४	५	६	७	८
						सुर्यफुल	४
						करडई	११३
						इतर गळी- ताची पिके	१७
८.	कारंजा	गहू	१४३५	ज्वारी	७२८२	कापूस	५२३५
		भात	६२५	कापूस	२६७०	तुणधान्ये	१५
						तुर	६२०५
						मुग	८००
						उडीद	७००
						इतर कड-	३३८
						हरभरा	२४६८
						भुईमुग	४३५०
						तिळ	२८५
						सोयाहिन	१३०१५
						जवस	२१५
						सुर्यफुल	१
						करडई	८०
						इतर गळी- ताची पिके	६५

आधार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, वर्धा.

जिल्ह्यातील रासायनिक खाते वाटप १९९४-९५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	रासायनिक खाते वाटप [मि. टनात]		एकूण	शेरा
		नियमित संस्था कडून	खाजगी संस्था कडून		
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा एकूण	१४४१६	५८६८१	७३०९७	
१.	वर्धा	१७६८	२८८५१	३०६१९	
२.	सेलु	२३३६	५६७६	८०१२	
३.	समुद्रपूर	७५८	१२७२	२०३०	
४.	दिगंणघाट	२५७४	१२१७८	१४७५२	
५.	देवळी	१२७४	४०२९	५३०३	
६.	आर्वी	२३१७	२८९५	५२१२	
७.	आष्टी	१५९४	१७००	३२९४	
८.	कारंजा	१७९५	२०८०	३८७५	

आधार :- कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, वर्धा.

जिल्ह्यातील साखर कारखाने १९९४-९५ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्रं.	तहसिल	साखर कारखान्यांचे नांव	सहकारी/ खाजगी	दररोजची गळीत क्षमता [मे. टन]	प्रत्यक्ष झालेले गाळ्य [मे. टन]	साखरेचे उत्पादन [मे. टन]
१	२	३	४	५	६	७
१	वर्धा	---	---	---	---	---
२	तेलू	महात्मा सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, दिनकरनगर, जामणी, जि. वर्धा.	सहकारी	१२५०	६८१५७	७२६७
३	तमुद्रपूर	---	---	---	---	---
४	हिंगणघाट	---	---	---	---	---
५	देवळी	---	---	---	---	---
६	आर्वी	---	---	---	---	---
७	आष्टी	---	---	---	---	---
८	कारंजा	---	---	---	---	---

टिप :- १] जिल्ह्यात २ साखर कारखाने आहेत. त्यापैकी एका साखर कारखान्याचे उत्पादन सुरु झाले नाही.

२] मागील वर्षी उताचे उत्पादन कमी झाले. परिणामतः साखरेचे उत्पादन कमी

आधार :- कार्यकारी संचालक, महात्मा सहकारी साखर कारखाना मर्यादित दिनकरनगर, जामणी ता. तेलू, जिल्हा वर्धा.

दुध संस्थाची संख्या १९९७-९८ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	जिल्हा/ तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण संभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शितगुहाची संख्या	शितगुहाची क्षमता [००० लिटर]
				एकूण दुग्ध [लिटर-०००]	प्रतिदिन सरासरी [००० लिटर]		
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	३३९	१४१२४	१०६५४	२९	३	११०
१.	वर्धा	७२	३३७७	१८५४	५	१	१००
२.	रेलु	७९	२६२५	२०२१	६	-	-
३.	समुद्रपुर	१९	६०५	२८०	-	-	-
४.	द्विगंघाट	१८	७२८	३६५	१	-	-
५.	देवळी	२९	१४४५	१८३१	५	-	-
६.	आर्वी	७२	२३३०	२०२३	६	१	५
७.	आळटी	१४	४२५	३६५	१	-	-
८.	कारंजा	६६	२३७९	१९१५	५	१	५

टीप :- १] जिल्ह्यातील दुग्ध मागील वर्षापेक्षा कमी दिसण्याचे कारण म्हसिच्या दुधाला शासकीय भाव परवडत नसल्यामुळे संभासदांनी दुग्ध व्यापा-याला विकले त्यामुळे संकलनाची आकडेवारीत घट झाल्याचे दिसते.

आधार :- जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी, वर्धा.

अवर्षण प्रदण कार्यक्रमांची प्रगती १९९४-९५ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा :

जिल्ह्यातील कार्यक्रमांतर्गत १] केंद्र पुरस्कृत
निवडलेल्या तालुक्याची २] राज्य पुरस्कृत
संख्या ३] एकूण

अ. क्र.	विकासाचे क्षेत्र	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रु. लाखात]	झालेला खर्च [रु. लाखात]	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साधनांचा तपशिल बाब	परिमाण	लक्ष	साध्य	साध्याची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

-नि. रं. क.

टिप :- ही योजना वर्धा जिल्ह्याकरिता राबविण्यात येत नाही.

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, वर्धा.

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी कार्यक्रमाची प्रगती, त्यावरिल तरतुद व खर्च १९९४-९५ वर्षाकरिता

कार्यक्रमाखाली असणा-या

१] तालुक्यांची संख्या	=	८
२] गांवांची संख्या	=	१३७९
३] एकुण लोकसंख्या	=	७८३८४०
[१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे]		
४] अनुसूचीत जातीची लोकसंख्या [१९९१]	=	१४४६७७

[रु. लाखात]

विकास विधि व उपविधि		१९९४-९५		
१	२	साठी झालेली तरतुद	मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
१	२	३	४	५

[ए] कृषि व संलग्न सेवा

१. पीक व संवर्धन	०.८७	०.५३	६१
२. फलोत्पादन	०.१३	०.१३	१००
३. मृद व जलसंधारण	६.००	५.८८	९८
४. पशुसंवर्धन	०.७६	०.६९	९१
५. दुग्ध व्यवसाय विकास	०.१५	०.१५	१००
६. मत्स्यव्यवसाय	०.२४	०.२४	१००
७. वने	-	-	-
८. पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-
९. सहकार	०.२०	०.२०	१००
एकूण [एक]	८.३५	७.८२	९४

[दोन] ग्रामीण विकास

१. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	१५.००	२३.१६	१५४
२. अवर्धन प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-
३. जवाहर रोजगार योजना	१२.००	१२.००	१००
४. रोजगार हमी योजना	-	-	-
५. जमीन सुधारणा	०.४०	०.४०	१००
६. सामुहिक विकास	५.५०	५.४९	१००
एकूण [दोन]	३२.९०	४१.०५	१२५

[तीन] पाटबंधारे व पूर नियंत्रण

१. लघु पाटबंधारे	२०.००	२०.००	१००
------------------	-------	-------	-----

पुढे चालू...

१	२	३	४	५
	२. जलप्रदाय क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-
	३. आयकट विकास	-	-	-
	४. पुर नियंत्रण कार्य	-	-	-
	एकूण [तीन]	२०.००	२०.००	१००
[चर]	विद्युत विकास	८.००	८.२१	१०३
[सहा]	उद्योग व शानकाम			
	१. मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-
	२. ग्रामीण व लघु उद्योग	०.२४	०.२४	१००
	एकूण [पांच]	०.२४	०.२४	१००
[सहा]	वाहतुक व दळणवळण			
	१. मोठी व लहान बंदरे	-	-	-
	२. अंतर्देशिय जलवाहतुक	-	-	-
	३. रस्ते विकास	२१.२३	२१.२३	१००
	एकूण [सहा]	२१.२३	२१.२३	१००
[सहा]	सामान्य आर्थिक सेवा			
	१. पर्यटन	-	-	-
[आठ]	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा			
	१. सामान्य शिक्षण	३.४६	३.४६	१००
	२. क्रीडा व युवक कल्याण	-	-	-
	३. कला व संस्कृती	-	-	-
	४. तांत्रिक शिक्षण	-	-	-
	५. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-
	६. आरोग्य सेवा	०.२८	०.२८	१००
	७. ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता	१४.१०	६.७२	४८
	८. गृह निर्माण	-	-	-
	९. नगर विकास	-	-	-
	१०. माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
	११. मागास वर्गीयोंचे कल्याण	३०.७७	३०.८५	१००
	१२. कामगार व कामगार कल्याण	२.००	२.००	१००
	१३. समाज कल्याण	-	-	-
	१४. पौजन्य	२.००	१.४९	७५
	एकूण [आठ]	१४३.३३	१४३.३५	१००
[सहा]	म्हाडा योजनेखाली तरतुद	१४.४३	१३.४९	९३
[सहा]	न्युक्लीअस बजेट	५.१५	५.१५	१००

आधार :- एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकारी, नागपूर

वीस कलमी कार्यक्रम १९९४-९५ वर्षा करिता
जिल्हा वर्धा

बाब	परिमाण	उद्दिष्टे	साध्य
२	३	४	५
अ] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
१] नवीन लाभार्थी	लाभधारकांची कुटुंब संख्या	२५००	३३३९
अ] अनुजाती	—	८५०	८९४
ब] अनु जमाती	—	६००	९११
ब] जवाहर रोजगार योजना	लाक्ष मनुष्य दिवस	१७.५८	२१.४०
क] लघु उद्योग स्थापन करणे	संख्या	२५०	२५५
ब] अतिरिक्त जमीनीचे वाटप	हेक्टर	१३५.१८	१४१.७६
देड गिगाराचे पुनर्वसन	लाभधारक कुटुंब संख्या	—	—
पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	संख्या	—	—
मुलांना रोग प्रतिबंधक लस टोचणे	खेड्यांची संख्या	२२	२४
अ] तिहेरी लस	संख्या	२८३००	२८४५२
ब] पोलिओ प्रतिबंधक लस	—	२८३००	२८४५२
क] क्षय प्रतिबंधक लस	—	२८३००	३०५३५
ड] गोवर प्रतिबंधक लस	—	२८३००	२७२६३
१] कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	—	८६००	८६६७
समग्र लक्ष्य शस्त्रक्रिया			
१] आय. यू. डी.	—	७५८०	७६५४
२] ओ. पी. यू. डी.	—	६६९०	६१४०
३] सी. सी. यू. डी.	—	२२०७०	१८८७५
अ] अनु. जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	—	३०३६	३०४३
ब] अनु. जमातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	—	९१५	१२२२
अ] घरांसाठी जागा देणे	भूखंड संख्या	—	—
ब] धरबांसाठी अर्थ सहाय्य	—	—	—
क] इन्दिरा आवास योजना झोपड्या वाटणे	संख्या	४१५	४१५
ड] कमी उत्पन्न गटासाठी घरे बांधणी	"	—	—

पुढे चालू....

३	३	४	५
३] गलीबद्ध वस्ती सुधारणा	लाभार्थी संख्या	२३२२	२३२२
वनीकरणासाठी नवीन झाडे लावणे			
१] सामाजिक वनीकरण विभाग	झाडे लाखात	३५.००	१८.५४
झाडे लावणे	झाडे हेक्टर	१२७८.४०	१८८७.०३
रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	१०	३
अ] पंप संचाचे विद्युतीकरण	संख्या	५००	१०८७
ब] सुधारीत चुली	संख्या	४५००	४५००
क] बायोगॅस संच बसविणे	"	४००	४००

टिप :- १] कलम क्रं. २ ते ४, १०, १२, १३, १५, व २० यांना समाविष्ट नाहीत.

२] अतिरिक्त जमीण उपलब्ध करून देण्यांत आली पण स्थगनादेशा मुळे वाटप करण्यांत आले नाही.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वर्धा.

तारीख : २१.१३

विशेष घटक योजना [वर्ष १९४-९५ करिता]
जिल्हा - वर्धा

अ. क्रं.	मुख्यविकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रु. लाखात]	झालेला खर्च [रु. लाखात]	खर्चाची टक्केवारी
१	२	३	४	५
१	कृषि व तंतुग्न सेवा	९.५३	८.४३	८८.३५
२	ग्रामीण विकास	२७.५०	२८.५१	१०३.६७
३	पाटबंधारे व पुरनियंत्रण	२०.२५	२०.२५	१००.००
४	विद्युत विकास	८.००	८.२२	१०२.७५
५	उद्योग व खाणकाम	०.५७	०.२२	३८.६०
६	वाहतूक व दळणवळण	२१.२३	२१.२३	१००.००
७	सामान्य व आर्थिक सेवा	—	—	—
८	सामाजिक व सामुहिक सेवा	५१.०४	५५.९६	९९.८६
जिल्हा एकूण [सर्व प्रमुख विकास शिर्ष]		१४३.१२	१४२.८१	९९.७८

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी वर्धा.

१९२४

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम [संदर्भ वर्ष १९२४-२५]
जिल्हा - वर्धा

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	विधानसभा मतदार तऱ्याचे नाव	मतदार तऱ्याचे नाव	मुजूर कामाची संख्या			मुजूर कामाची अदाजित किंमत	संदर्भ वर्षा झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण	संदर्भ वर्षातील नव्विन कामे	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८
१	वर्धा	४०००	५४	३	५७	१२२८०	४४२३
२	देवळी	४०००	४०	—	४०	९७३२	४४०३
३	आर्वी	४०००	३१	८	३९	८६५०	३८४२
४	हिंगणघाट	४०००	३४	१३	४७	११११२	२९७७
जिल्हा एकूण		१६०००	१५९	२४	१८३	४१७८१	१५६४५

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, वर्धा.

तक्ता क्रमांक १२०

निवडक शेतमालाच्या सरासरी घाऊक किंती १९२४-२५ वर्षांकरिता

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र. मालाचे वर्णन	प्रकार	एप्रिल, २४	मे, २४	जून, २४	जुलै, २४	ऑगस्ट, २४	सप्टे, २४	ऑक्टो, २४	नोव्हें, २४	डिसे, २४	जाने, २५	फेब्रु, २५	मार्च, २५	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१. गहू	सरबती	४५७	४२७	४४२	४६२	४७५	४९७	४५३	४८७	४७३	५१८	७०७	४५२	४८८	४५२
२. तूर	पांढरी	१०४३	१०५६	१११४	११२४	११५८	११५७	१०९२	१११६	१०३५	१२१०	१२५७	१३१८	११४१	१०२८
३. भुइमुंग	—	१०६३	१०५०	१०५८	१०८८	१२३१	१५२५	११५७	११३८	१६११	१२७४	१२७४	१२८१	१२२७	१०२०
४. मुंग	हिरवा	१०८०	१०२५	१०४४	११००	२७५	२७५	११००	११००	१०९६	११८९	१२२५	११६३	१०८९	९२८
५. चना	देगा	९८८	१०५२	१०८२	१२२५	१३८२	११७०	१३५०	१३२०	९७४	९७८	९७२	८४६	१११२	१०२१
६. बाजरा	—	२८८	३२०	३२५	३८०	४२५	४४८	४३१	४६५	४४०	५२९	५४१	५००	४२४	२९२
७. तीळ	पांढरे	१६३६	१६६९	१६५०	१६३३	१७०९	१७५०	१७११	१५१३	१९७३	२१७८	२२५६	२०९४	१८१४	१४८४
८. ज्वारी	हायड्रीड	२३८	२४१	२५३	२४२	२६२	२६९	२४१	२९९	३५९	४००	४०५	३८९	३०१	१९२
९. जवस	मध्यम	१२०१	११७४	१२२५	१२३३	१२८२	१२५२	१२२९	१५५४	१२७२	१३०७	१३४५	१३७४	१२८७	१२१४
१०. सोंयादिन	पीदळा	—	—	—	९१९	९०५	८५३	७८१	८८१	८९९	९०६	९०४	८७५	८८०	—
११. ऊडीद	देगा	—	—	—	७८८	८६६	८६३	९९१	१००५	१२००	१३८२	१४८८	१४००	११०९	—
१२. कापूस	—	सुमर	एक ए. क्यु.	केअर											
	एच ४	१२१०	१२००	१११०											
	एच ६	१२१०	—	—											
	एच ८	११७०	११७०	—											
	एल. आर. ए	११५०	११५०	—											

जिल्हा दुग्धालय ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तुच्या किरकोळ किंमती १९९४ या वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	सालाचे वर्णन	गुणवत्ता परि- व प्रकार मान	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती													वर्षाची सरा- सरी	मागी वर्षाची सरा- सरी
			जाने	फेब्रु	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टे	ऑक्टो	नोव्हे	डिसे			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
धान्ये																	
१.	तांदुळ उत्तम	लुयर्ड नं. १ कि. गॅ.	१०.००	१०.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	१२.००	१२.००	१२.००	११.०८	९.५०	
२.	तांदुळ उत्तम	लुयर्ड नं. २ कि. गॅ.	६.५०	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	८.००	८.००	८.००	७.२१	६.१४	
३.	तांदुळ जाडी	"- नं. ३ -"	७.००	७.५०	७.५०	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.५०	८.५०	८.५०	७.९६	६.६८	
४.	गहू मध्या	दावल काटा -"	५.००	५.५०	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.३५	४.७२	
५.	गहू हावरा	हावरा -"	५.२५	६.००	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.७०	५.७०	५.७०	५.५८	४.९१	
६.	गहू आटा	हावरा -"	४.२५	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	४.९४	४.९५	
७.	ज्वारी रांदरी	न. १ -"	४.५०	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	६.००	४.५०	४.५०	५.००	५.००	५.००	४.९६	४.५०	
८.	ज्वारी पिचली	न. ५ -"	२.२५	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.६०	३.२५	३.२५	३.२५	३.२५	३.००	४.५०	२.९५	
९.	ज्वारी जाडी	स्थानिक -"	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.११	
डाळी																	
१०.	हरभरा	क्षी -"	१८.००	१४.००	१४.००	१२.००	१३.००	१३.००	१४.००	१५.००	१५.००	१७.००	१६.००	१४.००	१४.५८	११.३५	
११.	हरभरा डाळ	गावराणी -"	२०.००	१६.००	१६.००	१५.००	१५.००	१६.००	१७.००	१८.००	१८.००	२०.००	१८.००	१५.००	१७.००	१४.१५	
१२.	तुंडाळ	"- -"	१८.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१७.००	१८.००	१८.००	२०.००	१८.००	१८.००	१७.२५	१६.६५	
१३.	उडीद डाळ	"- -"	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१६.००	१६.००	१९.००	१३.२५	१२.००	
१४.	मुंग डाळ	"- -"	१४.००	१५.००	१५.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१७.००	१६.००	१८.००	१६.००	१३.७८	
१५.	मसूर डाळ	गावराणी -"	११.००	१४.००	१२.००	१४.००	१४.००	१३.००	१३.००	१४.००	१४.००	१५.००	१५.००	१५.००	१३.६७	१२.९६	

		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
<u>साखर व गुळ</u>															
१६.	साखर	ती. कि. गॅ.	१३.५०	१४.००	१४.००	१५.५०	१६.००	१५.६०	१५.००	१५.००	१४.००	१३.००	१३.००	१४.४७	११.८६
१७.	गुळ	पापडी -"	१६.००	१६.००	१७.००	१७.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१७.००	१७.२५	१४.७२
<u>तेल व खनिजे</u>															
१८.	भुईमुगाचे तेल	गुजरात -"	३६.००	३६.००	३८.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४५.००	४५.००	४२.००	४२.००	४१.००	३५.७८
१९.	शामा तेल	स्वधातु -"	३०.००	उ.ना.	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३२.००	३२.००	२७.८३	३०.००
२०.	वनस्पती तेल	सुर्यमुखी -"	४६.००	४६.००	४०.००	४२.००	४२.००	४२.००	४५.००	४५.००	४६.००	४८.००	४८.००	४४.६७	४७.२७
२१.	दुध [गुठद]	म्हर्गाचे लिटर	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	१०.००	१०.००	९.२५	९.००
<u>मासे व मास</u>															
२२.	वक-याचे मास	स्थानीक कि. गॅ.	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५६.००	५३.३३	४८.००
२३.	मासे ताजे	ऊपला -"	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	४०.००	४०.००	३१.००	२८.००
२४.	अंडी	चिद्रेणी इरण	१५.००	१५.००	१३.००	१५.००	१३.००	१५.००	१८.००	१५.००	१५.००	१६.००	१८.००	१५.०८	१४.३१
<u>मसाल्याचे पदार्थ</u>															
२५.	मीठ	पांढरे कि. गॅ.	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.४७
२६.	हळद	वायगाव कि. गॅ.	५०.००	४८.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४८.००	४२.००	४२.००	४०.००	४०.००	४४.१६
२७.	सुश्या मिरच्या	निवापुरी कि. गॅ.	२२.००	२२.००	२४.००	३०.००	३०.००	३०.००	२४.००	२४.००	२६.००	२६.००	३०.००	२६.१२	२५.२५

तज्जा क्रमांक १२.२ [मुदे चालु]

- ११५ -

			१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>भांडी</u>																			
११. पित्त	भंडारा	किलो	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००
वापरातील संकीर्ण वस्तु																			
१२. धुण्याचा	५० शंखार	१ नग	१०.००	१०.००	१०.००	१०.६०	१०.६०	१०.६०	१०.६०	१०.६०	१०.६०	११.१०	११.१०	११.१०	११.१०	१६.३८	१०.००		
सावण																			
१३. अंगाचे सावण	लस	शब्डी	५.७५	५.७५	५.७५	५.७५	५.७५	५.७५	५.७५	५.७५	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	५.८५	५.६१		
१४. प्रान	कपुरी	१०० नग	८.००	६.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	६.००	८.००	८.००	८.००	७.६७	७.४०		
१५. सुमारी	विर्गी	कि. ग्र.	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८४.००	८२.००	८२.००	८२.००	८२.००	८१.००	८५.२१		
शरडा																			
१६. तंबाखु	पटटा	--	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२६.००	२६.००	
१७. सिगारेट	पनामा	१० नग	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	
१८. विडी	४३ नं.	२५ नग	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	
१९. डेस तेल	मध्यम	१ नाटली	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	
टाटा																			
२०. मुद्रणासाठी		कि. ग्रं.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
मिल कागद																			

टिप : उ. ना. = उपलब्ध नाही

आधार : जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, वर्धा.

वर्धा जिल्ह्यासाठी

1. क्र.	महिना	वर्ष	अन्न	पान, सपारी तवाखु इ.	लंघन व दिवावत्ती	घरे	कापडांना व पादभोगे	संकीर्ण	सर्वताधारण निर्देशांक
२	३	३	४	५	६	७	८	९	१०
	स्कूज तरातरी	१९२३-२४	२७०	३६८	२६२	३३६	२०८	२७०	२७३
१]	एप्रिल - २४		२८०	३७३	२७२	३४४	२१७	२८७	२८३
२]	मे - २४		२८४	३७६	२७३	३४४	२१७	२९०	२८६
३]	जून - २४		२९५	३७६	२७३	३४४	२१७	२९०	२९२
४]	जुलै - २४		२९८	३८०	२७६	३४८	२२१	२९०	३२५
५]	ऑगस्ट - २४		३०८	३८४	२७६	३४८	२२५	२९०	३०१
६]	सप्टेंबर - २४		३१४	४०२	२७६	३४८	२२६	२९१	३०५
७]	ऑक्टोबर - २४		३०६	४०२	२७७	३४८	२२६	२९१	३०१
८]	नोव्हेंबर - १४		३०१	३९९	२७७	३४८	२२९	२९२	२९८
९]	डिसेंबर - २४		३००	३९९	२७७	३४८	२२९	२९१	२९८
१०]	जानेवारी - ९		३०२	४००	२७७	३४८	२२९	२९२	२९८
११]	फेब्रुवारी - २५		३००	४००	२७७	३४८	२२९	२९१	२९८
१२]	मार्च - १५		३०४	४०१	२७८	३४८	२३२	२९२	३०१
	वार्षिक तरातरी		३१२	३९१	२७६	३४७	२२९		२९६

जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या [१९९४-९५ वर्षाकरिता]

जिल्हा-तर्फी

क्र.सं.	विवरण	एकूण
१	२	३
२.	<u>पोलीस दलाची संख्या</u>	
	अ) अधीक्षक	१
	ब) सहाय्यक अधीक्षक	—
	क) उपअधीक्षक	४
	ड) निरिक्षक	८
	ई) उपनिरिक्षक	१००
	फ) जमादार [सहाय्यक उपनिरिक्षक]	७२
	ग) हवालदार	२६२
	घ) शिमाई	२३५
	च) इतर कर्मचारी [नायरलेस कर्मचारीसह]	४८
	<u>एकूण पोलीस दलाची संख्या</u>	<u>१४०७</u>
२.	पोलीस ठाणे	१६
३.	आऊट पोस्ट	६
४.	सब पोस्ट	—
५.	लॉक अप्स	१६
६.	पोलीस स्टेशन/आऊट पोस्ट/सब पोस्ट असलेल्या गावांची संख्या	२१
७.	पोलीस दलाचा एकूण खर्च [रुपये लाखात]	६३३

आधार :- १] जिल्हा पोलीस अधीक्षक, तर्फी.

२] पोलीस अधीक्षक, लोहमार्ग, नागपूर.

गुन्ह्यासंबंधी आलेखी वार १९२४ वर्षाकरता
जिल्हा - वर्धा

क्र. क्र.	गुन्ह्याचे प्रकार	प्रकरणाची संख्या [४५-६]	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	नापाल द्याची कोटात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चालू चौकशी करण्या- सरती प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने तादून ठाकलेली शिक्षा दिलेली व प्रामाण दिलेल्या सह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोश म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वधाच्या शेवटी न्यायालयातल्या प्रकरणे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे	---	---	---	---	---	---	---	---
२.	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे	---	---	---	---	---	---	---	---
३.	सार्वजनिक शांतता सुरक्षितता वा न्याय वाबाबत गुन्हे	१५५	३०	१३३४	१२५	३७	५२	११५	१३५५
४.	व्यक्ती विषयक गंभीर गुन्हे	११२२	१९६	६३५८	९२६	१०३	४४३	१३२	६६०६
५.	व्यक्ती आणि मालमत्ता विषयक किंवा मालमत्ता विषयक गंभीर गुन्हे	६०२	१४१	१४२८	४६१	२०	६७	१९	१७८३
६.	व्यक्ती विषयक किरकोळ गुन्हे	२५२	४८	१२८८	२०४	३९	९२	४९	१३१२
७.	मालमत्ता विषयक किरकोळ गुन्हे	१२१०	३१८	४२४७	८९२	२९	२२६	१३४	४६८०
८.	वर न नोंदविले इंडियन पिन कोड खालील इतर गुन्हे	३७७	६८	१९४६	३०९	१२५६	११०	४५	८४४
एकूण १ ते ८		३७१८	८०१	१६६०१	२९१७	१५५४	९२०	३९४	१६५८०

पुढे चालू...

तारीख क्रमांक १३.२ [पूरे चालू]

- २० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१०. वर नमुद न केलेले उतर गुन्हे									
अ) विशेष किंवा स्थानिक कायदा खालील दखलपत्र ठरलेली गुन्हे		८५२६	८०१	५२१३२	८६३७	६३१	३६२३	१११३	५६००२
ब) वा.सच.ओ.आर १९४७ या कायदाखालील गुन्हे		—	—	—	—	—	—	—	—
एकूण वेरीज		१२३१४	१६०२	६८७३३	११५५४	२१८५	४०१३	१५०७	७२५८२

आधार :- जिल्हा पोलीस अधीक्षक, वर्धा

तक्ता क्रमांक १३.३

- २२ -

दाखल केलेले गुन्हेगार सन १९९४-९५ वर्धाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	रेल्वे अधिनियम	२५१	८	२५९
२.	मुंबई पोलीस अधिनियम	२२७	—	२२७
३.	मुंबई दारुबंदी अधिनियम	१६६१	२१	१६८२
४.	सी.आर.पि.सी. अधिनियम	७२९	८	७३७
५.	जोरी व बरफोडा	४४१	१६	४५७
६.	जोडे दस्तऐवज व फतवणुक	१	—	१
७.	खून	३०२	१९	३२१
८.	डाके व दरोडे	६६	—	६६
९.	हल्ला व दुखापाती करणे	६२	—	६२
१०.	फत लावून पळविणे व कलात्कार करणे	१०६	३	१०९
११.	लष्करी गुन्हे	—	—	—
१२.	इतर	१०४७	३९	१०८६
	एकूण	४८९३	११४	५००७

आधार :- अधिक्षक, जिल्हा कारागृह, वर्धा.

तुळगांत दाखल झालेल्या गन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शिक्षात्मक पात्रतेनुसार
वर्गीकरण, १९२४-२५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	जाच	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	<u>१८ वर्षाखालील</u>			
	१.१ अशिक्षीत	३४	—	३४
	१.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	३५	—	३५
	१.३ वाचता व लिहता येणारे	१७३	२	१७५
२.	<u>१८ ते २१ वर्ष</u>			
	२.१ अशिक्षीत	८८	—	८८
	२.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	४४	—	४४
	२.३ वाचता व लिहता येणारे	५२८	१	५२९
३.	<u>२२ ते ३० वर्ष</u>			
	३.१ अशिक्षीत	५३७	२५	५६२
	३.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	१८७	९	१९६
	३.३ वाचता व लिहता येणारे	१३८७	१४	१४०१
४.	<u>३१ ते ४० वर्ष</u>			
	४.१ अशिक्षीत	४५६	१४	४७०
	४.२ अशिक्षीत	१४७	४	१५१
	४.३ वाचता व लिहता येणारे	५४९	२४	५७३
५.	<u>४१ ते ६० वर्ष</u>			
	५.१ अशिक्षीत	३०१	१३	३१४
	५.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	८८	१	८९
	५.३ वाचता व लिहता येणारे	२५६	६	२६२
६.	<u>६१ वर्षावरील</u>			
	६.१ अशिक्षीत	३३	१	३४
	६.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	२१	—	२१
	६.३ वाचता व लिहता येणारे	२९	—	२९
७.	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षीत	१४४९	५३	१५०२
	७.२ अशिक्षीत फक्त वाचता येणारे	५२२	१४	५३६
	७.३ वाचता व लिहता येणारे	२९५२	४७	२९९९

आधार :- अधीक्षक, जिल्हा कारागृह, वर्धा

तक्रार क्र. १३.५

- २०८ -

दिवानों व फौजदारों न्यायालयों निकाशात बाकलेली कामे १९९४-१९९५
वा वर्गीकरिता
जिल्हा वर्धा

दिवाना				फौजदारी			
मुळ		अपील		मुळ		अपील	
नियमात	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमात	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
१	२	३	४	५	६ /	७	८
१७९५	११२३	२४४	३३६	१४७५३	८००	२९२	११३३

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायालय, वर्धा

तक्ता क्रमांक १५.१

- २०५ -

कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, त्यांच्या ठेकी व कर्ज १९९४-९५ वर्गाकरिता
जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	जिल्हा / तहसिल	बँकांची असलेली व गावे	कार्यालये शहरें	बँकेतील कर्मचा-या- ंची संख्या	वर्गीकृत बँकांची संख्या	वर्गीकृत बँकांची कार्यालये संख्या	वर्गीकृत बँकांच्या ठेकी	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा	सहकारी बँकांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
	जिल्हा सकूण	५०		९७७	६९	७२	२०४१८	११९९८	५७
१.	वर्धा	७		३६८	१७	१९	११११४	५८८९	११
२.	सेलु	६		५९	८	८	९५८	६०८	८
३.	देवळी	९		१३८	९	९	१८५७	११३१	७
४.	आर्दी	७		१३१	९	१०	१७७५	१४९६	८
५.	आडटी	५		४२	४	४	३९२	४८३	३
६.	कारंजा	३		२३	५	५	५०१	३३२	५
७.	हिंगणघाट	१७६		९	९	९	३१४२	१५४९	८
८.	समुद्रपूर	६		४१	८	८	६७९	५१०	७

टिप :- स्तंभ क्रमांक ३, ४ व ५ ची सुधारित आकडेवारी संबंधित बँक कार्यालयाकडून प्राप्त करण्यात आलेली आहे.

आधार:- १] जिल्हा अग्रणी बँक ऑफ इंडिया, वर्धा.
२] वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक -वर्धा.

तज्ञता क्रमांक १४.२

- २०६ -

संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा - वर्धा.

अ. क्र.	रोजीची स्थिती	भाग भांडवल असलेल्या संयुक्त संस्था		हस्तांतरे संपादित आलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणाऱ्या संस्था		रकूण
		तार्जिक	खाजगी	तार्जिक	खाजगी	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.

१.

३१ मार्च, १९९७.

७

३८

१

—

४३.

आधार :- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग संत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तयता प्रमांक १४.३

- १०० -

उत्तरदिलेव्या विभागांची संख्या व विभागांची रक्कम

१९९४ - ९५ या वर्षाकरिता

जिल्हा - वर्धा

अ.सं.	वर्ग	परिमाण	वर्ष १९९४-९५
१	२	३	४
१.	शाखा	संख्या	३
२.	उत्तरदिलेव्या विभागांचे	संख्या	१५३५३
३.	व्ययगत विभागांचे	संख्या	उ.ना
४.	विभागांची रक्कम	रुपये [हजारात]	६२२७००

आधार :- प्रबंधक [योजना] भारतीय जीवन विमा निगम, नागपूर भंडळ कार्यालय, नागपूर

तक्र. क्रमांक १५.१

- २०८ -

जिल्हाधिकारी कार्यालयी १२२४-२५ आंशिकरिता.
जिल्हा-वर्धा

क्र.	जिल्हा/तहसिल	कायम स्वस्पाची चित्रपटगृहे	फिरती चित्रपटगृहे	सरकार मान्य प्ठिडीओगृहे	द्वोन्ही बावीक-		
		संख्या : प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता	संख्या : प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता	संख्या : प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता	रिता वसूल केलेला करमणूक कर [स्पये]		
१	२	३	४	५	६		
२	जिल्हा स्कूण	१०	७३७७	२	७३७	२२५	४७, ३५, १२६
१	वर्धा	४	३६००	—	—	१२६	३३, १८, २५८
२	तेलु	—	—	—	—	५	२७४
३	तमुद्रपूर	—	—	—	—	११	४५
४	हिंणषाट	२	१५१०	—	—	२	६०
५	देवळी	३	१५३२	१	३००	३	१२
६	आर्वी	१	७३५	१	४३७	३	१५३
७	आस्टी	—	—	—	—	३	१३५
८	कारंजा	—	—	—	—	१	४०

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय [करमणूक] वर्धा.

जिल्ह्यातील गौण केली अल्पबचत गुंतवणूक खातेदारांची संख्या
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	योजना	१९९४-९५ अखेरचा	१९९३-९४ मधील		१९९४-९५ मधील	
		एकूण खातेदारांची संख्या	गुंतवणूक	ढोबळ	नक्क	ढोबळ
१	२	३	४	५	६	७
१.	उपलब्ध बचत खाते	४१६५५	२३१.२२	६४.७४	११७७.६६	२५.७६
२.	संचित मुदत ठेव	५७०	४.७६	[-]१४.५२	३.२७	[-]१२.५२
३.	पुनरावर्ती ठेव	८८२३३	९२२.३१	१९४.५६	१०७७.३७	२३५.०३
४.	समयबद्ध ठेव [१, २, ३, ५ वर्षीय]	३६५१	११७.२५	[-]५.२८	१३०.२२	८.०२
५.	सांख्यिकीय अविषय निवार्ह रकमी [व्याज खाते व स्टेट बँक]	३१७२	१३४.१२	१०९.७४	१३०.४०	८२.६४
६.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे व वी भागाका	—	१६९.६३	१६९.५६	२१४.४५	२१४.४५
७.	इंदिरा विकास पत्र	—	८१.८८	[-]१२३.६२	१०५.३६	[-]४.९७
८.	किसान विकास पत्र	—	७८७.३६	६७७.६२	११५१.५६	८६४.०९
९.	मासिक प्राप्त विकास योजना	—	२०४.९६	१८६.९६	३६०.१०	३५०.०१
१०.	राष्ट्रीय बचत योजना [१९८७]	—	—	[-]५२.३८	—	[-] ६७.३०
११.	राष्ट्रीय बचत योजना [१९९३]	—	२.६०	२.६०	१.७१	१.७१
१२.	सांख्यिकीय सुरक्षा पत्रे	—	—	—	—	—
१३.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र [२ ते ७ व इतरत्र]	—	—	[-]२६४.३५	—	[-] २१७.३८
एकूण			२३१.२२	२३१.२२	२३१.२२	२३१.२२

तालुकाघरर गोळा केलेला जमीन महसूल १९२४ - २५ वर्गाकरिता

जिल्हा - वर्धा.

[रुपये हजारत]

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	चालू वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रीत मागणी [पूर्वीच्या वर्षाची जमीन रक्कम तोडून]	एकत्रीत जमीन महसूलाची थकीती [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रीत जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सुट	निलंबित वजुली	वसुलीस पात्र	प्रत्यक्ष वजुली	खातेदारांची संख्या
१	२	३	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकूण तहसिल	८०४	८०	८८४			८८४	८३४	
१	वर्धा	१२५	२६	१५१	—	—	१५१	१५१	उपलब्ध
२	सेलु	११६	—	११६	—	—	११६	११५	नाही
३	समुद्रपूर	१०८	१४	१२२	—	—	१२२	१२२	
४	हिंगणघाट	११२	१८	१३३	—	—	१३०	१२८	
५	देवळी	१०८	—	१०८	—	—	१०८	१०३	
६	आर्वी	१२५	—	१२५	—	—	१२५	८३	
७	आष्टी	६५	११	७६	—	—	७६	७६	
८	कारंजा	७५	११	८६	—	—	८६	५६	

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, वर्धा.

आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके ३१ मार्च १९२५
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	जिल्हा/ तहसिल	मुद्रणा- लेखाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके																			
			दैनिक					साप्ताहिक					पाक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	रकून	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	रकून	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	रकून	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	रकून
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा रकून	८३	५	१	-	-	६	७३	५	-	-	७८	१	-	-	-	१	२	-	-	-	२
१.	वर्धा	४८	५	-	-	-	५	५५	३	-	-	५८	१	-	-	-	१	१	-	-	-	१
२.	सेलू	४	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	समुद्रपूर	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	डिंगणघाट	१४	-	-	-	-	-	७	-	-	-	७	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
५.	देवकी	७	-	-	-	-	-	३	-	-	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	आर्वी	५	-	१	-	-	१	७	२	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	आष्टी	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	कारंजा	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा माहोती अधिकारी, वर्धा

स्वस्त धान्य दुकानाना पुरावलेला तांदूळ, गहू, साखर १९९४-९५ वर्षाकरिता

जिल्हा - वधा

[आकडे "००" टनामध्ये]

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित स्वस्त धान्य वाटप दुकानाचीसंख्या
जिल्हा	जिल्ह्यातील	एकूण	जिल्हा	जिल्ह्यातील	एकूण	जिल्हा	जिल्ह्यातील	एकूण	
मुख्यालय	इतर ठिकाणे		मुख्यालय	इतर ठिकाणे		मुख्यालय	इतर ठिकाणे		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
८	१५	२३	२०	३८	५८	२०	३०	५०	५३८

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, वधा

तक्ता क्रमांक १५.६

- २१३ -

भांगणी व वसुल केलेले धान्य १९२४-२५ वर्षाकरिता
जिल्हा - वर्धा

[आकडे "००" द्यात]

भांगणी	सांदूळ	गहू	ज्वारी	वाजरी	इतर	एकूण	भांगणीची वसुलशीत वसुलदारी
१	२	३	४	५	६	७	८

"नि. रं. क"

टिप :- लेव्ही शक्तीची नसल्याबद्दल भांगणी वसुलदारी नसू शकते.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, वर्धा

१९८९ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९५ मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी जाकडेवारी
जिल्हा - वर्धा

अ.क्र.	मतदार संधाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			एकूण मतदारांच्या संख्येची झालेल्या मतदारांची टक्केवारी	पक्षावार मते मिळालेल्याची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		राष्ट्रीय काँग्रेस पार्टी	जनता दल	भारतीय जनता पक्ष
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	२७ लोकसभा मतदार संघ [१९९१]	२३००११	२८०३०३	१७७२२१	४५८२२४	४९.२७	१५८९०६	—	६७१००
२. विधानसभा [१९९५]									
	१२७ झाडी	१७५७६८	७६३२३	६६४८४	१४२८७७	८१.२९	५५१६४	१७२०	४६९४
	१२८ पुलगांव	१७८८८०	७२८२८	६४०६२	१३६८९०	७६.५३	४३१४६	१३३७०	१२४१९
	१२९ वर्धा	१९२९३२	७४८८४	६५३१८	१४०२०२	७२.६७	४७५०३	१०८८८	—
	१३० हिंणघाट	२०१७५७	८५७६४	७२७०३	१५८४६७	७८.५४	२२६१५	१९६२	—
	एकूण विधानसभा	७४९३३७	३०९८६९	२६८५६७	५७८४३६	७७.१९	१६८४३०	२७९४०	१७११३

क्र.क्र.	मतदार संधाचे नांव	व्यक्तीकरण मते, विधानसभेच्या संख्या					
		कॅम्प्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया [भा]	बडजन समाज पार्टी	रिपब्लिकन पार्टी ऑफ इंडिया	शिवसेना	दुरदर्शा पार्टी	स्वतंत्र
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६
१.	२७ लोकसभा मतदार संघ [१९९१]	१८२४३६	१८९५८	६०२	—	१६५८	१७३८०
	एकूण लोकसभा	१८२४३६	१८९५८	६०२	—	१६५८	१७३८०
२.	विधानसभा [१९९५]						
	१२७ आर्वा	—	१६०४८	—	—	२२२	६५०२९
	१२८ पलाव	—	—	२६५	—	—	६७६८८
	१२९ वर्धा	१२३६५	१११८	—	१४४८३	—	५३८४५
	१३० विंगणगाव	—	२२३७४	—	४३२६४	—	६७५५२
	एकूण विधानसभा	१२३६५	३९५४०	२६५	५८४४७	२२२	२५४११४

आधार :- जिल्हा निवडणूक अधिकारी, वर्धा

अधिकारी व प्रवाशी यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्याची तालुकावार यादी

[३१/३/९५ रोजीची]

जिल्हा - वर्धा

अ. क्र.	तहसिल	बंगल्याचे नांव व पत्ता	विश्रामगृहातील कक्षाची संख्या
१	२	३	४
१.	वर्धा	१] शासकीय विश्राम भवना, वर्धा [सा.बा. विभाग]	६
		२] शासकिय विश्राम गृह, वर्धा [सा. विभाग]	८
		३] शासकिय विश्राम गृह, आर्वी रोड, आंजी	२
		४] शासकिय हॉलीडे कॅम्प, एस.टी.स्टॅन्ड जवळ [पर्यटन विभाग]	१८
३	सेलू	१] शासकिय विश्राम गृह, सेलू [सां.बां. विभाग]	२
		२] शासकिय विश्राम गृह, केळकर [सां.बां. विभाग]	२
		३] बोर प्रकल्प, निरिक्षण गृह, बोर [सिंचन विभाग]	२
		४] विश्राम गृह, नवरगांव, [वन विभाग]	२
	समुद्रपूर	१] विश्राम गृह, समुद्रपूर [सां.बां. विभाग]	२
		२] विश्राम गृह, गिरड [वन विभाग]	२
४.	हिंगणघाट	१] निरिक्षण बंगला चौकी, नारायणपूर, [ल.पा. विभाग, वर्धा]	२
		२] शासकिय विश्राम गृह, हिंगणघाट [सां.बां. वि.]	४
		३] निरिक्षण, बंगलाचौकी, पारडी [ल.पां. वि] वर्धा	१
		४] निरिक्षण बंगला, [नहान पाटबंधारे विभाग]	२
५.	देवळी	१] शासकिय विश्राम गृह, देवळी [सां.बां. वि.]	२
		२] शासकिय विश्राम गृह, पुलगांव [सां.बा. वि.]	३
६.	आर्वी	१] शासकिय विश्राम गृह, आर्वी [सां.बां. वि.]	३
		२] विश्राम गृह, वाढोण [सां.बां. वि.]	२
		३] विश्राम गृह, सारंगपुरी [वन विभाग]	२
		४] महाकाळी निरिक्षण गृह, महाकाळी, [सिंचन विभाग]	२

पुढे चालू ...

१	२	३	४
७.	आष्टी	१] शासकिय विश्राम गृह, आर्वी [सां. बा. वि]	१
८.	कारंजा	१] विश्राम गृह, गारपीट [वन विभाग] २] विश्राम गृह, तळेगांव [राष्ट्रीय महामार्ग] ३] विश्राम गृह, कारंजा [राष्ट्रीय महामार्ग]	३

आधार :-

- १] सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वर्धा
- २] कार्यकारी अभियंता, लहान पाटबंधारे विभाग, वर्धा.
- ३] वन विभाग, वर्धा
- ४] राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ५४ नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.२

- २१८ -

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा वर्धा.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३	१९९३-९४	१९९४-९५
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११

एक क्षेत्राळ आणि लोकसंख्या

१. क्षेत्राळ	चौ. कि. मी.	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०	६३१०
२. एकूण लोकसंख्या	हजारात	६३४	७८०	९२७	१०६८	१०७४	१०८५	१०९७	११०८
३. लोकसंख्येची घनता	प्र. चौ. कि. मी.	१०१	१२४	१४७	१६९	१६९	१६९	१६९	१६९
४. शेत काम करणा-यांचे शेतमजुरासह एकूण काम करणा-या लोकसंख्येची शेकडा प्रमाण	शे. प्रमाण	७७.३	७६.५	७६.९	७३.२४	७३.९४	७३.९४	७३.९४	७३.९४

दोन शेती आणि सिंचन

१. एकूण जंगल व्याप्त क्षेत्र	ह. हेक्टर	६७	६६	६७	८६	७१	७२	७१	उ. ना
२. लागवडी लायक क्षेत्र	ह. हेक्टर	४६८	४९९	४६८	४५१	४६९	४६९	४७९	उ. ना
३. प्रत्येक शेती काम करणा-या मागे लागवडी लायक क्षेत्र	हेक्टर	१.९१	३.१४	१.५३	१.३५	१.४१	१.४१	१.४४	उ. ना
४. लागवड केलेले एकूण क्षेत्र	ह. हेक्टर	४०८	४३१	४४०	४११	४१३	४२३	४२६	उ. ना
५. पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र									
अ) अन्नधान्ये	ह. हेक्टर	२१६	२१८	२१५	१७९	१८६	१९०	१९०	उ. ना
ब) ...	हेक्टर				१३३७	३३२	३३७	३३७	
ग) ...	ह. हेक्टर				८	७			

तारीख १५.२ [पुढे घालु]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	ड] कामूत	ह. हेक्टर	१६५	१८३	१९२	१८४	१८८	१८५	१८३	उ. ना
६.	प्रत्येक शेती काम करणा-या मागे निव्वळ असलेले क्षेत्र	हेक्टर	१.७५	१.८२	१.३६	१.१८	१.२२	१.३३	१.२४	उ. ना
७.	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेल्या क्षेत्राचे निव्वळ क्षेत्राची प्रमाण	शे. प्रमाण	०.८०	१.८८	५.१३	४.४०	१.१५	२.१५	३.१४	उ. ना
८.	ओलीताखालील एकूण क्षेत्र	ह. हेक्टर	६	२	२४	२४	२५	१८२	१२०	उ. ना
९.	एकूण आलीताखाली क्षेत्राचे एकूण पिका-खालील क्षेत्राची शे. प्रमाण	शे. प्रमाण	१.३९	२.१८	५.४६	५.७२	६.०२	४२.९४	२८.०७	उ. ना
१०.	आलीताखालील निव्वळ क्षेत्र	ह. हेक्टर	६	९	१८	२४	२५	१८२	२१	उ. ना
११.	कालव्याव्हारे आलीत केलेले क्षेत्र	ह. हेक्टर	उ. ना	१	२	५	१०	१६४	५	उ. ना
१२.	विहीरीव्दारे आलीत केलेले क्षेत्र	ह. हेक्टर	५	२	१६	१८	१४	१८	१६	उ. ना
१३.	इतर साधनाव्दारे आलीत केलेले क्षेत्र	हेक्टर	१८३	१९९	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना
१४.	मुख्य पिकाखालील आलीताचे क्षेत्र									
	अ] अन्नधान्ये	ह. हेक्टर	१	४	१६	१४	१४	६८	४०	उ. ना
	ब] उत	हेक्टर	३६	७१	७६	१०८८	२०७२	१२४२	२	उ. ना
	क] दुर्बसुंग	ह. हेक्टर	—	२	—	—	—	६	३	उ. ना
	ड] फळे	ह. हेक्टर	—	३	३	७	६	७	७	उ. ना
	इ] कामूत	ह. हेक्टर	१	२	२	१	—	७४	५१	उ. ना

पुढे घालु....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
तीन मृदतंधारण										
	१. बांधबदती	ह. हेक्टर	उ. ना	६	८	३५	४	३	१	उ. ना
	२. उतारावर समतल घालणे	ह. हेक्टर	उ. ना	४. ना	उ. ना	९	२	—	—	—
चार	कृषि विषयक औजार	वर्ष	१९६१	१९६६	१९७२	१९७८	१९८२	१९८७	१९८७	१९९२
	१. <u>नांगर</u>									
	अ] लाकडी	संख्या	३३२२७२	३५३९८	३४७२३	२५२८३	३५३३३	३१७७६	३१७७६	३३८२४
	ब] लोखंडी	संख्या	४५८७	५७५१	८१३४	८२७१	९६०६	१६११७	१६११७	१६३२४
	२. आलीतासाठी तेलावर चालणारे पंप	संख्या	४७३	६७३	१०१३	२५०२	१४३६	१८१६		उ. ना
	३. आलीतासाठी विद्युत पंप	संख्या	६४४	११८७०	४७६६	१०००६	१०४७८	१४८९७	३४११९	उ. ना
	४. अ] शक्तीवर चालणारे उसाचे चरक	संख्या	३७	३	४०	११	७	२८	२८	७
	ब] बेलाच्या मदतीने चालणारे उसाचे चरक	संख्या	१४	९	५३	२	११	४०	४०	४१
पाच	पशुधन									
	१. रकूम पशुधन	हजारात	४१९	५२३	५४०	६०२	५९७	६६७	६६७	६७३
	२. प्रत्येक जोडीमागे निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र [तीन वर्षांपर्यंत बेल]	हेक्टर	६. ७३	६. ७२	६. ८३	६. ६६	६. ४२	६. ३८	२७२	उ. ना
	३. कौबंड्या	हजार	१३८	१३७	११२४	१७७	१६५	१५४	२५५	२१८
सहा	अल्पव्यवसाय									
	१. अल्पव्यवसाय उपाय				४२५	१०००	११००			

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
सात कारखाने व कारखाने										
१.	चालू कारखाने	संख्या	४०	४०	४८	१३०	१३२	१४४	१४३	१४६
२.	कारखानांची कामावरील दैनिक उपस्थिती	संख्या	७४१६	६४०९	७५२८	९२८८	९२३३	१०३२१	१०७४०	१०३६०
३.	दर लाख लोकसंख्येमाग नोंदणी कृत कारखान्यातील कारखाने	संख्या	१३७६	१०१०	७५४	१००२	१००३	९६४	१००६	९७०
जाठ वीज										
१.	वीजेचे उत्पादन	कि. वॉट	---	---	---	---	---	---	---	---
२.	विजेचा वापर	द. ला. ---	२२. १५	३७. १०	२०. ६१	१७६. ३२	१८५. ५७	२१८. ३५	११५. ६३	३४९. ४०
३.	विजेचा पुरवठा झालेली शहरे व खेडी	संख्या शहरे खेडी	६ ८०	६ ४२४	६ १००५	६ १२३९	६ १२४०	६ १२४१	६ १२४१	६ १३७९
नऊ सहकार [१] सहकारी संस्था										
१.	कृषी पतसंस्था	संख्या	४१९	४१९	४०८	४०४	४०२	४०२	४०२	४०२
२.	पिंजर कृषी पतसंस्था	संख्या	४४	४१९	२२३	११०	१२०	१२३	१३७	१६०
३.	पिंजर कृषी पिंजर पतसंस्था	संख्या	१०३	३०२	३१९	७७६	७९९	८२२	८५७	८२७
[२] समासंघांची संख्या										
१.	कृषी पतसंस्था	हजार संख्या	३१	६३	१३९	१२५	१२६	१५८	१६३	१६३
२.	पिंजर कृषी पतसंस्था	हजार संख्या	३	७	२२	२२	४१	४४	४७	५५
३.	पिंजर कृषी पतसंस्था	हजार संख्या	२	२०	३३	१०६	९५	७५	६८	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
[३] खेळते मांडवल										
१. कृषि पतसंस्था	हजार रु	१४०३५	१००२७७	२१०७९९	५९४२८४	७८६४७६	९०७०६९	१०११३७६	१३३२०७८	
२. विंगर कृषि पतसंस्था	हजार रु	१५७५	८३७०	४३२०५	२३३२१२	२५९९०५	२८१०७४	३१९७५८	४७६२७४	
३. विंगर कृषि विंगर पतसंस्था	हजार रु	१५४९	८६६३	५४३२५	६३४१-१	४६२००७	४९६३३९	३५४४२०	१३७२९२८	
[४] दिलेले कार्य										
१. कृषि पतसंस्था	हजार रु	१११६८	८२९५६	५३२०९	९७२७४	२६१८१३	९७१८१	११८६२१	१०१५१९०	
२. विंगर कृषि पतसंस्था	हजार रु	७७	उ. ना.	उ. ना.	१०४६७४	९६२१४	५८७२९	६१०६२	१९४१२४	
३. विंगर कृषि विंगर पतसंस्था	हजार रु	४११	उ. ना.	उ. ना.	१७८३७८	६९७४	२११२६६	२८०९१९	१९२२६२९	
दहा शिक्षण										
१. प्राथमिक [अ] संस्था	संख्या	७१२	८६८	९३२	१०००	१००२	१००९	१०१५	११२२	
(ब) विद्यार्थी	संख्या हजार	१९	९३	१२९	१४१	१४१	१४३	१३०	१४३	
(क) शिक्षक	संख्या	३०१३	३००६	३२९४	३८४९	३८४८	४१९९	३५४०	४१५९	
(ड) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी संख्या	संख्या	९.४४	३०.९२	३९.१६	३६.७३	३६.६४	३४.०६	३६.७२	३४	
२. दुय्यम										
(अ) संस्था	संख्या	५६	१०६	१२०	१३७	१४६	१५३	१५८	२१८	
(ब) विद्यार्थी	संख्या हजार	२०	४१	६३	५१	५३	५४	५४	१२१	
(क) शिक्षक	संख्या	८२४	१७५७	२१२२	१६१५	१७३६	१६६१	१६६३	३७२०	
(ड) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी संख्या	संख्या	२४.२७	२३.३३	२९.६९	३१.५८	३०.५३	२९.०२	२६.९९	३३	
३. उच्च शिक्षण										
(अ) संस्था	संख्या	३	७				६३	६०		

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
[व] विद्यार्थी	संख्या हजार	१	५	६	६०	६३	६७	६७	६७	११
[क] शिक्षक	संख्या	३१	१८४	१८७	१६७६	१७२४	१९२०	१९००	३७२०	
[ड] प्रातिष्ठिक विद्यार्थी संख्या	संख्या	३२.२६	२७.१७	३२.०९	३५.८०	३६.५४	३५.९०	३५.२६	३	
४. साक्षरतेचे प्रमाण										
[अ] पुरुष	शे. प्र.	४३.४	५२.५५	६०.९२	६०.९२	७८.३३	७८.३३	७८.३३	७८.३३	
[ब] स्त्रिया	शे. प्र.	१७.०	३०.२९	४०.५७	४०.५७	६१.०३	६१.०३	६१.०३	६१.०३	
[७] एकूण	शे. प्र.	३०.४०	४१.७१	५१.०२	५१.०२	६९.९५	६९.९५	६९.९५	६९.९५	
अकरा सार्वजनिक आरोग्य										
१. दवाखाने	संख्या	५	३७	५९	४५	४३	४३	४३	४३	
२. रुग्णालये	संख्या	९	७	९	१६	९	९	९	९	
३. प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	५	८	८	२७	२७	२७	२७	२७	
४. खाटाची संख्या	संख्या	२८९	६७१	१०८९	१४५९	७३९	१४५८	१९३६	२२१४	
५. दर लाख लोकसंख्येमागे खाटाची संख्या	संख्या	४६	८६	१४०	१५७	७८	१३७	१८१	२०७	
६. उपचार केलेले										
अ) माध्य रुग्ण	हजाराला	१९५	९२२	१२४५	१०८७	८७२	१०८०	९६०	७६०	
ब) अतिरुग्ण	हजाराला	१०	२९	८३	५६	१०	२००	१९३	४६७	
७. जन्म दर	दरहजारी	४४.४	२७.५	२१.६७	२१.७	२२.००	२१.५६	२२.२	२१.२१	
८. मृत्यू दर	दरहजारी	१७.५	८.५	८.०२	८.९५	८.३०	५.३३	७.८	८.२०	
९. घाल मृत्यू प्रमाण	दरहजारी	—	—	—	—	—	—	—	५८.००	
	जिवंत जन्मामागे									

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
वारा वाहतुक आणि दळणवळण										
१] रस्त्यांची लांबी [न. प. सोडून]	कि. मी.	५३७	११२५	२२२६	२५५८	२७८७	२७२०	३००६	३१५७	
२] १०० चौ. कि. मी. क्षेत्रफळामागे अत्तणारी रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	८. ५०	१७. ८०	३६. ४०	४४. ७८	४०. २२	४७. ६४	५२. १७	४२. २८	
३] दर लाख लोकसंख्येमागे अत्तणारी रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	८५	१७७	२२४	२६५	२६७	२८१	३०८	२८५	
४] रेल्वेदमार्गांची लांबी	कि. मी.	१७४	१७४	१७४	३२७	३२७	३२७	३२७	३२७	
५] डाक घरे	संख्या	१२४	१४४	१७३	१८२	१८५	१८५	१८५	१८५	
६] तार घरे [टेलिग्राफ [सिग्नल आडि]	संख्या	२	१२	३२	२६ [२६]	४ [४१]	२२ [२२]	११ [२१]	११ [२१]	
तेरा स्थानिक स्वराज्य संस्था										
१] पंचायत समिती	संख्या	उ. ना	उ. ना	७	८	८	८	८	८	
२] ग्रामपंचायत	संख्या	४५२	४५६	४७७	५०३	५०२	५०५	५०६	५०७	
३] नगर परिषद	संख्या	६	६	६	६	६	६	६	६	
४] कटक मंडळ	संख्या	—	—	—	—	—	—	—	—	
चौदा अधिकोष [सहकारी बँकाधरून]	संख्या	१५	३०	६८	१३५	१०५	१२०	१२२	१२२	

आधार :- १] अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

२] जिल्हा आर शतू व पिके अहवाल, वर्धा.